بسم الله الرحمن الرحيم

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناول

اوښکي

لیک

عبدالعلي غورغشتي

15,12,1979

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د چاپ چاري خوندي دي

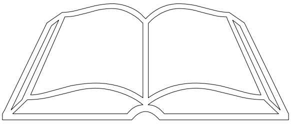

- کتاب :: اوښکي
- ليک :: عبدالعلي غورغشتي
- کمپوز :: خليل الله تصميم
- سيټينګ :: طاهر ځلاند
- پروف :: نجيب الله زړګی عليخېل
- پوښتې :: نجيب الله زړګی عليخېل
- تعداد :: 500
- چاپځای :: کراچي
- چاپ کال :: 2018 ع
- بيه :: 160 کالداري

د موندلو درک : کتاب پلورنځی، ريګل پلازه دکان ۷ جناح روډ کوټه

يونيورسټي بک ايجنسي خېبر بازار پېښور

غزنوي کتب خانه قندهاري بازار کوټه

پريمئير بک هاؤس نزد مسجد صديق اکبر پښتون آباد

منګهوپير کراچي

عزيز بک ډپو تحصيل روډ ږوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالونه

د سهېلي پښتونخوا د مېړني پښتني خاوري نه
ستري کېدونکي مبارزين او د
ارواښاد **مولوي رحمت الله مندوخېل** د کور د علمي او
فکري انغري کلک ملګري
مولوي سلطان خروټي، مولوي عبدالرحمن کاکړ او د
حاجي سلطان ناصر په نوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

یو داسي سپېڅلي مبارز ته چي نوم یې
محمدجان لالا
ؤ او خپل هست او نېست یې د دې وطن د
آزادۍ و روښانه قافلې ته ډالۍ کړی ؤ.
روح یې ښاده، پر ګور یې نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالعلي غورغشتي ناول" اوښکي" کیسه

په ړوب کښي د سکول د زماني راهیسي دوه کسان، هسي خو نورهم ډېر، څه مي یاد څه مي هېر دي، خدای بخښلی عبد العلي او خدای بخښلی محمدجان لالا رانه نهٔ هېرېږي. دا ژوند له هنګامو ډک د ستړیاؤ نوم دی. په دې اوویا کلني ژوند کښي د هر یوه د ژوند خپلي خپلي کیسې دي. په دې به ستاسي وخت نهٔ ضائع کوم. په ړوب کښي ما تر اتم جماعته، جون۱۹۶۲ سکول ویلی او بیا د لورالائ (بوری) او کوټې کښي د تعلیم او روزګار د کړکېچ پسته، هم په ړوب کښي د بېنک د ملازمت په سلسله کښي پنځه واره د وخت په مختلفه دورانیو کښي استوګن پاته شوی یم. او داسي د خپل عمر دېرش کاله مي د ړوب اوبه څښلي دي. عبدالعلي غورغشتي یو وخت د یوې کاپۍ په پاڼو لیکلی کتاب د مطالعې او کتني دپاره راکړی ؤ چي دا غالباً زما په ړوب کښي د استوګن پاته کېدو دریمه دوره او که دویمه دوره ۱۹۷۳ــ۱۹۷۷ وه. هم نو نهٔ شم ویلی ځکه چي په ۱۹۷۶ کښي ما په ړوب کښي د ، پشتو ادبي ملګري، څانګه پرانسته چي صدر یې خدای بخښلی کمال الدین شېراڼی او زهٔ یې جنرل سکتر وم او مورږ خپله اوله غونډه د خدای بخښلي شېرجان مندوخېل په مشرۍ کښي د ړوب په جرګه هال کښي د انفارمېشن سنټر ړوب په مرسته وکړه چي دا وخت یې ښاغلی عمرخان مروت مشر ؤ او عبدالکریم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریالی دا ملازمت پرې ایښی او په نوشکي کښي د کالج لېکچرر لګېدلی ؤ. د درېیمي دورې په دغو کلونو ۱۹۸۵/۱۹۸۲ کښي بیا عبدالکریم بریالی هم د روب استنټ پولیټکل اېجنټ ؤ دا زما د ژوند اهمه دورانیه وه. د ژوند د فکري ارتقائي مرحلو سره مخامخ ولاړ وم، د ملایانو له مخصوصه ډلي سره د خپل اصولي کردار په حواله په جنګ اخته وم، ولي چي د بېنک په ملازمت کښي د دوه او دوه ځلور په فارمولا ژوند کېږی نۀ چي د سیاست په هره ګهړۍ د بدلېدونکي لائحه عمل په بنیاد. د عبدالعلي کتاب راسره خوندي پروت ؤ او داسي چي په ګڼ شمېر کتابونو کښي به یې کله کله سر راښکاره کړی چي زۀ هم یو امانت کتاب یم، مګر له ما بیا دا هېر شوي ؤ چي دا د چا کتاب دی خو دا راته یاد ؤ چي دا یو امانت دی. د خپل ژوند د بې کچه اړتیاؤ له کبله مي نۀ ولوستلی او نۀ پرانستلی چي دا خو راته معلوم شوې وای چي دا آخر دی د چا کتاب. و دې ته که څوک زما سستي وایي هم نو ورسره منم یې.

یو وخت په دا نزدې کلونو کښي چي محمد جان لالا په کراچي کښي په هسپتال کښي داخل ؤ نو مي زړۀ کښي راوګرځېدل چي دا کتاب به د دۀ وي نومي د دې تصدیق دپاره هڅي وکړې، نجیب زړګی د دې معاملې ګواه دی معلومه شوه چي دا د دۀ کتاب نۀ دی. بل خوا ته ناجاپه عبدالعلي د فېس بک په پاڼه را ښکاره شو، اشنا راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولګېدی خو له یاده مې وتلی ؤ چې دا د کوم وخت شناخته دی. ما په دهٔ، د دهٔ د مشر ورور اروابناد مولوي عبدالحی ګمان راتلی چې یو وخت د ایران په سفر کښې سره ملګري وو. هغه یو دینداره مذهبي سړی ؤ او غته ږیره یې وه او دلته د عبدالعلي کوچنۍ ږیره، نو یو څه شکمن وم، دغه ؤ چې د کراچې په یوه دوره ۲۰۱۶ کښې مې ورسره ملاقات وشو او زاړه اشنائي مې بېرته تازه شوه. د دې څه د مخه د دهٔ پر یو کتاب ،پشتون خوا، چاپ۲۰۰۴ مې په، پشتو محفل ،کالم کښې تبصره هم کړې وه چې شېر رحمان بونېري راته لېږلی ؤ. بیا مې ورسره نور ملاقاتونه هم په کوټه کښې وشول، زموږ د ملګري لیکوال په یو تنقیدي نشست کښې د خصوصي مېلمه په حېث هم رابلل شوی ؤ او دهٔ د خپل راتلونکي کتاب د ملګري لیکوال د پلېټ فارم څخه د چاپولو اعلان یې هم وکړی چې د پشتون خوا ملي عوامي پارټۍ د اهم غړي د شېر جان مندو خېل د ژوند او خدماتو په اړه اوس چاپ دی.

خدای بخښلي عبدالعلي غورغشتي د مرګ خبر یو دېرغم لړلی خبر ؤ چې موږ په کوټه کښې واورېدی. په روب کښې د دهٔ د جنازې او فاتحې په دوران د ګران نجیب الله زړګي سره د دهٔ د زوی په مجلس کښې دا خبره را ښکاره شوه چې بابا یې یو کتاب لیکلی ؤ چې اوس څنې ورک دی. زړګي چې دا خبره و ما ته وکړه نو مې هغه کتاب راياد شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوخدای شته د دهٔ د مرګ په شپه هم دې کتاب سر را ښکاره کړی ؤ. زړګي ته مي وویل زهٔ به یې نن په تسلي وګورم نو په اوله پاڼه دعبدالعلي نوم لیک ؤ. دغه ؤ چي کتاب مي و نجیب الله زړګي ته حواله کړی او دا دی اوس ستاسي و لوست ته حاضر دی.

زما په خیال چي دا ناول لکه څنګه چي له ما سره له ډیره وخته په خطي صورت کښي موجود ؤ نو په دې لحاظ دا د جنوبي پښتونخوا ړومبی ناول ګرځولی شو. په دې به اوس د ناول نقادان خپل نظر اچوي او د معیار او مقام ټاکنه به یې کوي او دا چي دا د خدای بخښلي د لیک اولنی اثر هم دی.

عمر ګل عسکر

نوی کلی کوټه

د جولائي د میاشتي اوولسمه نېټه **۲۰۱۸**

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالعلي غورغښتي " اوښکي"

اروا ښاد محترم عبدالعلي غورغښتي د سهېلي پښتونخوا د يوې علمي کورنۍ غړی او په خپل قام مئين ؤ. په عملي توګه د خان شهيد د ډلي تورزن ؤ او د قلم له لاري يې توري تياري رښا کولې. وايي چې په ږوب کښي د دوی سره د کتابونو يوه لويه ذخيره وه او د دوی نه په دغه سيمه کښي د بل چا سره زيات کتابونه نهٔ وو. د دوی پلار هم يو لوی ديني عالم ؤ. اوويښت(۲۷)کتابونه يې تصنيف کړي وو. محترم عبدالعلي غورغښتي پخپله نهه(۹) کتابونه ليکلي دي چې تر اوسه پکښي پنځه چاپ او نور ناچاپه دي. کالمونه او مقالې به يې هم د ورځپاڼو اونورو مجلو لپاره ليکلې.

ددې ناول افسانه

ددې ناول کيسه هم عجيبه ده. محترم عبدالعلي غورغښتي دا ناول د کال ۱۹۷۹ په دولسمه مياشت کښي تخليق کړی ؤ او بيا يې ښاغلي عمر ګل عسکر ته د مشورې يا تبصرې لپاره ورکړی ؤ چې خپله رايه پرې ورکړي. ولې ښاغلي عمر ګل عسکر دغه کتاب يا ناول داسې خوندي کړو چې هډو بيا ترېنه هېر شو، خوکله چې محترم عبدالعلي غورغښتي په ۸ فروی کال ۲۰۱۸ کښي وفات شو- نو عمر ګل عسکر صاحب دوه ورځې وروستو يعني په لسمه فروري

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـال ۲۰۱۸ کښـي خپـل کتابونـه لټـول چـي د دغـه نـاول قلمـي نسـخه پـه لاس ورغلـه او هـم پـه هغـه ورځ يـې ښـاغلي نجيـب زړګـي عليخېـل تـه ورکـړه او کيسـه يـې ورتـه اوکـړه. چـا چـي د خـدای بخښـلي غورغښـتي برخـوردار طـاهر ځلانـد تـه حوالـه کړه او داسي يې ورله د چاپ تابيا اوکړه.

ددې ناول اهميت

لکـه څنګـه چـي پښـتو وړومبـی ترجمـه شـوی نـاول د ميـا حسـيب ګـل کاکـا خېـل "نقـش نګـين" دی چـي هغـوی د کـال ۱۸۷۹ خـوا شـا ترجمـه کـړی ؤ ولـي بيـا چـاپ ډيـر وروسـتو پـه کـال ۱۹۵۷ کښـي شـو. د دې نـه وروسـتو ميـا محمـد يوسـف کاکـا خېـل د اردو نـاول "توبـة النصـوح" هـم پـه دغـه نامـه پـه کـال ۱۹۰۴ کښـي پښـتو تـه ترجمـه کـړو چـي هـم پـه دغـه کـال چـاپ شـو. او دغـه د ميـا محمـد يوسـف کاکـا خېـل پښـتو وړومبـی ترجمـه شـوی نـاول بللـی شـي. ولـي د قلمـي ليـک پـه لحـاظ "نقـش نګـين" اول پښـتو تـه اړولـی شـوی ؤ، نـو هـم دغـه حـال د محتـرم عبـدالعلي غورغښـتي دنـاول "اوښـکي" دی. چـي دا ليکلـی شـوی خـو پـه کـال ۱۹۷۹ کښـي دی ولـي اولـس تـه اوس وړانـدي شـو، نـو داسـي د قلمـي ليـک پـه لحـاظ دا د سـهيلي پښـتونخوا وړومبـی نـاول دی. ولـي چـي چـاپ اوس شـو نـو دچـاپ پـه لحـاظ ډيـر وروسـتی دی. د دې نـه اګـاهو پـه کـال ۱۹۸۵ يـا ۱۹۸۶ کښـي د محتـرم او مشـر محمـود خـان اچکـزي نـاول "د اووم اکتـوبر رزم" چـاپ شـوی دی او هـم دغـه د د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سـهېلي پښـتو نخـوا وړومبـی پښـتو نـاول دی چـي اولـس تـه وړاندي شوی دی.

داسـي د پښـتو نـاول پـه تـاريخ کښـي د دې نـاول د چـاپ کېـدلو سـره يـو نـوی بـاب اوليکلـی شـو چـي د سـهېلي پښـتونخوا وړومبـی قلمـي ليکلـی شـوی نـاول هـم معلـوم شـو. اوس دا قصـور د چـا دی پـه دې بـاب مـوږ هـيڅ نـۀ شـو ويلـی، ځکـه چـي داسـي کېـږي او شـوي دي لکـه د پښـتو د وړومبـي ترجمه شوي ناول"نقش نګين" حال ستاسو په وړاندي دی.

پښـتو ادب تـه نـاول د اردو ژبـي نـه د ترجمـې پـه ډول متعـارف شـوی دی. نـاول د نـوي زمـانې صـنف دی چـي د حقيقـي ژونـد عکاسـي کـوي او ځکـه نـو پـه نړيـوال ادب کښـي يـو لـوی او جـوت مقـام لـري. د نـاول ليکـوال پـه نړيـوال کـچ ارزولـی شـي او پـه نـوي دور کښـي د بـدلون راوسـتلو دپـاره يـوه مهمـه او مـوثره ذريعـه ګڼلـی شـي. د يـورپي ليکوالـو ناولونـه د نـړۍ پـه اکثـرو ژبـو کښـي ترجمـه کېـږي او پـه ډېـر شـوق سـره لوستلي کېږي.

د محتـــرم عبـــدالعلي غورغښـــتي دا نـــاول د هغـــه زمـانې يعنـي د نـن نـه څلوېښـت کالـه اګـاهو حـالات ښـائي، د هغـــه وخـــت ثقافـــت، دکلـــي د بـــې وزلـــه خلګـــو ژونـــد او د حکـومتي چـارواکو ظلمونـه او زيـاتي، د ملکـانو، ملايـانو او صـاحبزادګانو ظلـم، د خپلـو مفـاداتو دپـاره هيلـي او سازشـونه، ټـول پکښـي پـه ډېـر خـوارۀ اندازکښـي بيـان شـوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. د غورغښتي صیب دا ناول د ناول ټول لوازمات لري- په ساده پلاټ کښې يې کیسه وړاندي کړې ده.

دا ناول ټول لوازمات لري او د لیکوال په دغه صنف پوهه څرګندوي. چي عبدالعلي غورغښتي یو لوستلی سړی ؤ او نور ډیر ناولونه به يې خامخا لوستلي وو ځکه خو يې په ټول پوره کتاب وړاندي کړی دی. لیکوال په یوه ساده کیسه کښې د کم علمۍ، غربت، انساني خودغرضۍ، د خپلو مفادو لپاره د مذهب، سیاست او خپل حېثیت او اثر رسوخ نه ګټې پورته کولو یو ډیر ښه انځور وړاندي کوي. لکه چي په یوه زمانه کښې فرنګي د خپل غرض لپاره کمیونسټ بدنام کړي وو او دغه قسم تورونه به يې په خپلو مخالفینو لګول او د دې دپاره ورته د ملا ،ملک او صاحبزاده مرسته حاصله وه. په هر هغه چا به دغه الزام او تور لګولی شو چي د دوی د مفادو خلاف به وو.

د کیسې شروع، ارتقائي ډول، د کردارونو د لوستونکو سره پېژندګلو، په کیسه کښې مختلف واقعات، سازشونه، تصادم ، تلوسه او انجام د ناول د صنف د غوښتنو سره سم دي.

د محترم عبدالعلي غورغښتي "اوښکي" د پښتو ناولونو په اصلاحي او انقلابي ناولونو کښې موږ شمارلی شو ځکه چي په دې کښې لیکوال که یو اړخ ته د اولس ناپوهي او کم علمي د هغوی د ټولو مسئلو وجه ښودلې ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

نـو بـل اړخ تـه يـې پکښـې دعلـم حاصـلول اود تـوهم پرسـتۍ او پيـر پرسـتۍ خاتمـه د ټولـو مصـيبتونو ځيلـه ثابتـه کـړې ده. پـه دې نــاول کښـــي د ملـــک، مـــلا، صـــاحبزاده او حکـــومتي چـارواکو کردارونـه لکـه د نـور محمـد ترکـي د نـاول "سـپين" پـه شـان دي چـي د خپـل مطلـب او مفـادو لپـاره د بـې وزلـه او غريـب اولـس استحصـال کـوي. دوی ټـول پـه يوځـای سازشـونه کوي او د يو بل د مفاداتو تحفظ کوي.

ليکـوال پـه نـاول کښـي د معاشـري د بـې علمـه او کمـزورو وګـړو تـوهم پرسـتۍ تـه ګوتـه نيـولې ده چـي د نـاروغۍ پـه وخـت دا تمـه کـوي چـي د مـلا پـه دم او صـاحبزاده پـه تعويـذ بـه نـاروغي لاړه شـي. بـل خـالو چـي سـود ورتـه ښـه نـهٔ ښـکاري نـو د مـلا نـه تپـوس کـوي. ولـي مـلا صـيب ورتـه وايـي چـي ملـک صـيب سـود نـهٔ دی درکـړی بلکـې پـه تاسـو يـې رحـم کـړی دی. دلتـه د مـلا او صـاحبزاده حيلـه سـازۍ ليکـوال څرګنـدي کـړي دي چـي څنګـه د دغـه بـې علمـه خلګـو د نـاپوهۍ نـه فائـده پورتـه کـوي. سـود تـه سـود نـهٔ وايـي بلکـې حيلـي ورتـه جـوړوي. بـل اړخ تـه صـاحبزاده د خـالو د لـور مـرګ تـه حيلـه جـوړه کـړي، ملـک تـه راشـي وايـي چـي پـه مـا کشـف شـوی دی چـي يـو لـوی ديـو ستاسـو اينګـور تبښـتولې ده. او داسـي د هغـې ورکيـدلو تـه يوه بهانه وتراشي.

پـه دې نـاول کښـي د دغـه سـيمي د غريبـو خلګـو کـار روزګـار د يـو بـل سـره مينـه، د يـو بـل پـه غـم ښـادۍ کښـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اودرېدل او د يو بل سره مرسته کول ليکوال ډېر په زړه پوري انداز کښي بيان کړي دي.

د دې ناول انجام هم يوه لويه الميه ده او د تراجيدي يو ښه مثال دی. انجام يې هم يو خو په منطقي انداز کښي شوی دی. تلوسه تر دې حده لري چي لوستونکی د ځان سره تر اخره ساتي.

د دې ناول ژبه ډېره روانه او ساده ده. ليکوال اګرچې د سهېلي پښتونخوا سره تعلق لري ولي داسي مقامي توري پکښي ډېر کم دي چي لوستونکي ته نا اشنا ښکاره شي او په اکثرو ځايونو کښي ورسره د عام استعمال توري راوړل شوي دي چي لوستونکی پرې پوه شي او مطلب ته اورسي. د پښتو ژبي هر لوستونکی پرې ښه په اسانه پوهېدلی شي.

د دې ناول کردارونه د عام ژوند کردارونه دي چي هر وخت يې موږ په خپلو لارو کوڅو کښي وينو. اوس هم د پښتنو حالات د نوي دور سره دومره بدل شوي لا نه دي او د پښتني معاشرې دغه ټول کردارونه په پښتنه ټولنه کښي موجود دي. د نوي دور سره د دوی په کارونو کښي هم جدت راغلی دی.

د پښتو ناول په ارتقائي کړو کښي د عبدالعلي غورغښتي د "اوښکي" خپل مقام او اهميت دی. دا ناول که هر څو د ليک د وخت نه ډېر وروستو لوستونکو ته وړاندي کېږي ولي خپل ارزښت د لاسه نه ورکوي. اوس هم هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هومره ارزښت او اهمیت لري څومره چې یې څلویښت کاله اګاهو لرلو.

دا ناول پښتو ادب ته یوه درنه پیرزوئینه ده چې د ارزولو حق لري. په دې کښې د لیکوال سره سره د ښاغلي نجیب زړګي علیخېل او ښاغلي طاهر ځلاند کوشش د ستائیني وړ دی چې دا کتاب یې ستاسو او زموږ لاسو ته را اورسولو. الله دې ښاد او اباد لري.

رشید احمد

بره باندۍ سوات

۲۸ جون کال ۲۰۱۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو څو خبري

دا څه بېله خبره نۀ ده چي مونږ تنقيد په بې ساختګي سره وکړو که څوک لږ ډېر څه د وئيلو توان لري هغه د چا ښه کارونه هم ډېر په مېړانه ستائي، البته دا بېله خبره ده چي کله کله د ټولني رخ (Direction) او نيوکه (Critic) سمون نۀ سره خوري، مګر کم حالات او داستانونه چي د کسې غړۀ په لمن کښي اولس اوري او د يو ځانګړي ډول ژوند (Symbolic life)کښي دننه د ملا، ملک الائنس چي هغه بيا په مرکز کښي له دولت (State) سره تړلي (Allied) وو تر جبر لاندي د اولسونو تکليف ده او پر اشوبه ژندون څنګه تګ کوو ما دا ډېر مخکښي په خپل کور کښي اورېدلي وو چي څنګه به په کلي کښي نېستي وه څنګه به سکاره راوړل کېده او څنګه به بوقت ضرورت د رڼا لپاره د ملک يا خان له کوره لالټين يا ګاسلېټ راوړل کېده. قريباً داسي يو انځور زمونږ په خپل کور کښي هم ليدلی شوی ؤ.

ژوند چونکي پخپله يو امانت دی بيا د ژوند تکليف ده داستانونه او د جبر آئينونه څنګه کېدلی شي چي د امانت په توګه تر نورو نسلونو پوري رسېدو څخه بچ پاتي شي.

دا ناول چونکي په هغه وخت کښي د افغان ثور انقلاب د ځانګړي ټولنيز حالاتو په پس منظر کښي ليکلی شوی ؤ او ډېر په هنر يې د خپلي ټولني د بېلا بېلو ستونځو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر کړی دی. په تېره بیا د تعلیم او صحت په هکله د خلکو پام را اړولو ته یې د ډغاوو (Dialogues) په ذریعه یې ډېر خوندور نقشونه راپارولي دي. د معیاري او غېر معیاري رسمونو او په تېره بیا د بیماریانو په لړ کښي د یو ملا / پیر کردار تر مذهبي پېشوا زیاته د یو ډاکټر په توګه لوبول او بیا د ثواب په نوم د اولس په هغه باندي انحصار کول، د زورور سړي د خپل ضرورت پوره کولو لپاره دستور ماتول، مګر نېستمن او بې وځله سړي د خپل نمو لپاره د رسمونو تابعداري کول او دې ته د ژوند نوم ورکول ددې ناول د قصې هغه ځانګړی عکس دی چي زموږ د ټولني ډېري برخي اوس هم ترې خلاصي نهٔ دي.

هر رواج که هر څومره بېهوده آسوده یا بهبوده وي د هغې شاته یو مقصد او واضحه منشا وي خو په دې ناول کښي ددې خبري شاته ډېره واضحه اشاره شوې ده چي په کلیو او علاقو کښي د ډېرو رسمونو تر شا سامراجي او قبضه ګر سوچ ولاړ ؤ. او بیا د هغې په ردعمل کښي د مهربان او روښن د ملګرو د لوري بغاوت د رسمونو او رواجونو د یو ښه بهبود په توګه کارولو ته ټولنه اماده کوي.

که څه هم دا ناول غورغښتي صاحب ډېر په ځوانۍ کښي لیکلی ؤ د هغه وخت د سیاسي حالاتو له کبله ټولنیز حالات په دې ناول کښي ډېر ښه بیان شوي دي او دا هم یو ښکاره حقیقت دی چي په اولس کښي دننه هر څوک خپل یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکرنظر (School of Thought) لري هيڅ څوک هم د جهان له سستم څخه نهٔ ځان بېلولای شي او نهٔ ځان ته غېر جانبداره وئيلای شي. هر څوک چي په خپل ژوند کښي يې هست او نېست دواړه تجربه کړي وي هغوی به ارومرو د ټولني د بورژوا او پرولتاريه په هکله خپله مفکوره څرګندوي.

په پای کښي دا خبره ضرور کوم چي د ظالمانه سماجی روش له کبله ځيني داسي مخصوص حالات پېدا شول چي دا ناول په چهاپ کېدو کښي د ځنډ ښکار شو او له منظر څخه پناه شو شاوخوا څلوېښت کاله پس د اروابناد غورغښتي صاحب د مرګ په دويمه ورځ دا کتاب پېدا شو او په کوټه کښي د پښتو ژبي اديب او ستر ليکوال ښاغلي عمر ګل عسکر صاحب ډېر په پښتني همت او مېړانه دا امانت موږ ته بېرته را وسپارو. خفه په دې هم يم چي کاش که دا کتاب غورغښتي صاحب په خپل ژوند کښي بېرته پېدا کړی وای خو تر هر څه زيات چي خوشاله شوم هغه د عمر ګل عسکر صاحب د امانت پر ځای کولو باندي وم چي د اروابناد عبدالعلي غورغښتي ليکلی ناول "اوښکي" يې بېرته موږ ته را حواله کړ. عسکر صاحب ته دي خدای پاک لوی با شهامته ژوند او عالي مقام په دواړه جهانه ورنصيب کړي. په نزدې راروان وخت کښي ددې قصې و نورو ژبو ته ژباړه ډېره اړينه ده په خاطر ددې چي د نورو ژبو لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګلیسي، پارسي او اردو ژبو ته ولني هم ددې ناول د ریښتوني ته ولنیز مخ سره بلد شي.

یو ځل بیا د ښاغلي عمر ګل عسکر صاحب د زړه له تله مننه کوم چې دا ناول یې ستاسو تر لاسونو پوري در رسولو کښې خپل پښتني رول ولوبوو. د ښاغلي رشید احمد صاحب هم ډېره مننه چې ددې قصې په مقدمه لیکلو کښې یې خپل توان وخت او نظر راته پیرزو کړو. له دې سره زۀ د اروابښاد غورغښتي صاحب خواږه دوستان او همکاران ښاغلی نجیب زړګي علیخېل او ښاغلي خلیل الله تصمیم بېخي زښته مننه کوم چې دې ناول ته یې د کمپوز او پروف ریډنګ جامه ور اغوستلو کښې یې ډېر په مېړانه او پښتني همت خپل توان او وخت راته ډالۍ کړو. زۀ د خپل ځان د خپلي ټولي کورنۍ او د اروابښاد غورغښتي صاحب د ټولو دوستانو لخوا دوی ته خپل عقیدت څرګندوم.

طاهر ځلاند کراچۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېيل

(۱)

نن خو د نورو کلنو په شان د کلا شاوخوا، لوړو ژورو په غرو او رغو واوره پرته وه. په هر خوا چي نظر کړې د واوري يو سپين څادر غوړېدلی دی. سترګي وربانـدي برېښي، ماشومان واوره په موټو کښي اخلي او يو بل سره ولي. د واوري له کبله هيڅوک هم خپل کار ته نۀ ځي، هر سړی په کور کښي اور ته ناست چي له ناستي تنګ شي لا بستره کښي پرېوځي يا د بل چا کره لاړ شي.

د چاچي کرونده او مالداري وه هغه د واوري په ورېدو ډېر خوشحاله وو چي نوی سپرلی او کرونده به ښه شي.

خالو د پاخه عمر ؤ، په ږيره کښي يې تر سپينو تور وېښته کم وو. يو زوی يې باران نومېدو، او بله لور چي درخانۍ نومېده لرله. درخانۍ پېغله وه. دوی د کنارخېلو د کلي اوسېدونکي وو.

خالو ته د پلار په ميراث کښي لږه مځکه ور پاتې وه، د نور کليوالو غوندي جوار او غنم يې پرې کرل، مګر دا څو کاله کېږي چي درختي يې پرې لګولي دي، ځکه غنم او جوار به يې کم کرل او کله چي سره به يې پيدا کړه بيا به يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیات کرل. په کرونده به د خالو چندانه ګزاره نهٔ کېده، د مځکي او د نور کاروبار چلاؤ لپاره خالو دوه خرهٔ کړي وو.

دې کلي والو مشترکه ځنګل درلود او په کلي کښي چي چا مځکه نهٔ درلوده یا یې څه نور کاروبار نهٔ لرلو هغو به ځنګل کښي لرګي کړو او بازار ته به یې خرڅولو لپاره وړو او ګزران به یې پرې کوو.

خالو به هم اکثره له غرهٔ څخه په خرو بار لرګي راوړو او د خرڅولو لپاره به یې بازار ته وړو.

هغه نن سهار هم غرهٔ ته د بار لپاره تلو، مګر د واوري له کبله پاتې شو او سبا سهار وختي خالو په خپل یوه خرهٔ ځل واچوه او یو پتیره ډوډۍ یې ورسره واخسته، د نسوارو ډبی یې ورسره ډک کړو، بیا یې په خپل وادهٔ(ښځي) چي تور پېکۍ نومېده باندي رږغ وکړ چي؛

نجینۍ! باکس راکړه په لاره او په غرهٔ کښي به اور راته بلوم. تور پېکۍ چي باکس ته لاس کړو هغه کښي صرف یوه دانه تیلۍ وه، زړهٔ کښي یې خیال وکړ چي دا مهٔ ورکوه بل وار به اور پرې بل کړم، مګر بېرته یې پام وکړ چي زهٔ به د اور سکاره پټ کړم، لا به د بل چا له کوره اور راوړم او دې به په غرهٔ کښي ځان ته اور پرې بل کړي او ځان به پرې تود کړي.
باکس یې ورکړ، خالو باکس واخست او ځان یې په ټکري کښي سره ونغښتی او یوه لښته یې له ځان سره واخسته خر یې په مخه کړو روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـر پروند نـن يـخ زيـات ؤ، د واوري سـوړ ځـول چلېـدو او د ځـول لـه کبله شـا و خـوا غرونـه او غونـډۍ نـۀ ليـدل کېـدي. لـه يخـه د خـالو زنـه کپـا واخسـته. زياتـه يـخ يـې کېـدو او ځـان بـه يـې لـه يخـه پـه امـان کولـو لپـاره د نسـوارو لـوی لـوی کپـې خُلـه تـه اچـولې يـا بـه يـې د پټيـري ځخـه ګولـه ورماتـه کـړه او يـو وار وار بـه کمـر يـا لـوی ګټـې تـه ودرېـدو، بـوټي چـي پـه مـخ ورشـي نـو خيـال ورتـه وکـړي چـي اور ورتـه کـړم بيـا خيـال وکـړي چـي نـۀ پـه غـرۀ کښـې بـه اور راتـه بـل کـړم او لـوی لـوی درګـې بـه کښـېږدم ټوله ورځ به اور راته بل وي او ځان به پرې تودوم.

کلـه چـي غـرۀ تـه ورسـېدو ځـول هغـه شـان ؤ او يـخ يـې تـر لاري دلتـه زياتـه کېـدو او پـه سرکښـې يـې معمـولي درد پيـدا شـو. آخـر يـې خر پـه يـوه درختـه پـوري وتړلـو، خـالو يـخ اخسـتی ؤ نـو د لـږ سـاعت لپـاره يـوې ګټـې تـه کښېناسـتو او لاسـونه يـې پـه تخـر کښـې ونيـول. يـخ هغـه شـان ؤ، آخـر ولاړ شـو او واښـۀ بـوټي او لرګـي يـې راټـول کـړو او لـه جيبـه يـې بـاکس راوکـېش، بيـا يـې ټکـری پـه ځـان او بوټـو بانـدي سـره جـار ايسـت چـي د بـاکس دانـه لـه بـاده نـۀ شـي مـړۀ او دانـه يـې ووهلـه او تـر بـوټي يـې لانـدي کـړه. بـوټي لـه واوري ځخـه لانـده وو اور يـې نـۀ واخسـت د خـالو طبيعـت خـراب شـو او وېـره ور پيـدا شـوه چـي لـه يخـه بـه مـي سـکاروی ووهـي او د تسـلي لپـاره يـې پټيـره وخوړلـه چـي پـه ډک نـس بـه يـخ ډېـر زور نـۀ رابانـدي کـړي او پـه لرګـو يـې شروع وکـړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ډېر تکليف يې بار وکړ او خر يې بار کړ. د کور په لور روان شو په لاري وار په وار په سر يې درد زياتېدو او تبوخې يې هم شروع شو او هم يې په سينه کښي درد پيدا شو. خالو چي نيمي لار پوري راغلی درد او تبوخې يې زيات شو او تګ ورته ګران شو. وار وار به يو او بل ځای کښېنست او يو وار وار به پرېوتو. خر په خپل تګ روان ؤ او تر خالو ډېر مخته شو. ځای په ځای به يې وابښهٔ خوړل. تر نور کله خالو ناوخته شو، تور پېکۍ ته هم پريشاني ور ولوېده او کله په غولي کښي ودرېږي او د غرهٔ په لور نظر کړي، بيا په خپل کار لګيا شي، د ماښام له نمانځه وروسته د تور پېکۍ پريشاني نوره هم زياته شوه، هغه په دې پريشاني کښي له کوټې راووته چي ګوري خر بار غولي ته ګډ شو. هغه خوشحاله شوه چي دا دی راغلو او زر يې بار له خرهٔ خلاص کړو او خر يې په ځای وتړو او وابښهٔ يې ورته واچولې چي کوټې ته راغله خالو نهٔ ؤ. زر را ووته مګر د تيارې له کبله هيڅ نهٔ ليدل کېدو. ښهٔ ساعت د انتظاره پس د تور پېکۍ دا يقين شو چي دی (خالو) له يخه چېري کرنګ شوی دی. ژړا ژړا نزدې د يوه کلي وال ګل کرم اکا کره ورغله، هغو چي تور پېکۍ وليده نو حيران شول او زر يې تپوس ځني وکړی چي؛

تور پېکۍ تورې! خير خو دی چي په دې نيمه شپه راغلې. تور پېکۍ په ژړغوني اواز کښي ورته وويل چي دی(نوم يې نهٔ واخستت مراد يې خپل مېړه خالو ؤ) سهار غرهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته تللی ؤ، خر يې ځان سره بوولی ؤ، خو اوس بار خر راغلو، مګر دی نشته، که چېري تاسو پسې لاړ شئ، داسي نهٔ وي چېري کرنګ شوی او مړ به وي.

د کور سپين ږيری ګل کرم په ډېر همت ورته وويل چي تا به وختي ږغ کړو ځه خبر به يې غواړو. بيا يې په خپل زويانو (زامنو) او نمسيو باندي ږغ وکړ چي؛ هله ځان تيار کړئ او کلي والو باندي هم ږغ وکړئ. د ګل کرم اکا نمسی په منډه د مسيد (جومات) دالان ته راغلو او په زوره يې دري واره دا ناره وکړه چي؛

او خير دی ځوانان دي مسيد (جومات) ته راشي

ټول کلي کښي د ناره واورېدل شوه، له اکثره کورو څخه يو يو ځوان په منډه دالان ته راغلو، د ګل کرم اکا دوه زويان هم راغلو او هغو دا ځوانان په حال خبر کړو، ټولو ځان تيار کړی ؤ، تياره ډېره زياته وه يو له بله څخه پوښتنه وکړه چي ستاسو کره به لالټين نهٔ وي، مګر د يوه چا کره هم لالټين نهٔ ؤ، آخر يوه ږغ وکړ چي د بل چا کره نشته صرف د ملک اکا او ملا صاحب کره شته.

ملک ډېر خشک (غصه ناک) سړی دی هر څوک ځني وېرېږي او بخيل هم دی، که څوک ورته اړ شوی دی د هغو کار يې نهٔ دی چلولی. په ځوانانو کښي داسي څوک نهٔ ؤ چي همت يې کړی وای چي ملک کورته د لالټين لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورشي. خو يو جلندر ؤ چي د ملک کره د لالټين د پاره ورتلو ته تيار شو.

جلندر چي د ملک کورته ور ننوتي شو د ملک د سپي وربانديغپا شوه. د ملک نوکر تور د سپي په غپا له کلا دباندي راووت او ږغ يې کړو چي؛ څوک يې ږغ وکړه. کنې ومو ويستې. جلندر ور ږغ کړو چي توره زۀ جلندر يم سپى راڅخه ګوره. سم دستي تور په سپي ږغ وکړ او سپى غلى شو.

بيا تور له جلندر څخه تپوس وکړ چي؛ خير خو دى چي په دې نيمه شپه دي مخه راکړې ده. ستا خو نۀ چا سره مقدمه ده او نۀ بل څه خوابدي (خپګان). چېري ښځه خو دي نۀ ده راويستې. جلندر وويل چي نۀ خير دى هيڅ داسي خبره نۀ ده. لالټين مو په کار دى، خالو اکا دغه شان ورک دى، ټوله کيسه يې ورته وکړه. اوس مونږ پسې روان يو. تور او دى لا ولاړ دي چي ملک د کوټې له ورۀ څخه ور ږغ کړو چي؛

هلکه توره! څوک دي چي په دې يخ او يخه شپه سپى را غپوي. تور ور ږغ کړو چي؛

صاحبه! جلندر دى، لالټين غواړي، خالو اکا له غرۀ څه کورته نۀ دى راغلى اوس کلي وال پسې ځي.

ملک چي د تور وينا واوريده ډېر غصه شو او له ورۀ يې ورته وويل چي؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

جلنـدرى يـې بيـا د چـا دى، مـوږ خـو د دوى لپـاره لالټينـان نـۀ دي كـړي او دوى څـه نـۀ دي خبـر چـې بـازار لـه لالټينـانو ډك دى، غورځـه ورتـه وايـه چـې بـل وار چـې را نـۀ شـې. حيـران مـو كـړي چـې خدايـه! بيـا څـوك راغلـو چـې سـپى ورباندي غاپي، له ارامه مو باسي.

جلنـدر چټـك روان شـو او دالان تـه ورغلـى ټولـه پـه پـوه شـو چـې ورتـه انكـار يـې كـړى دى. خيـر جلنـدر سـلام واچـوو بيـا يـې حـال وركـړى خـو ټولـو پـه دې شـكر وكېښ چـې نـور څـه يـې نـۀ دي ورته ويلي او روغ ورځخه راغلى دى.

اوس بـل ځـوان ښـادي ګـل وويـل چـې اوس بـه زۀ د مـلا صـاحب كـره ورشـم، هغـه بـه لالټـين راكـړي. ښـادي ګـل چـې مـلا صـاحب حجـرې تـه ورننـوت او سـلام يـې ور واچـوه مـلا صـاحب ډېـر پـه مينـه د سـلام جـواب وركـړ، بيـا يـې تپـوس وكـړ چـې خيـر خـو دى چـې پـه داسـي وخـت دې مخـه راكـړې ده، څـوك خـو مـو پـه كـور كښـي نـاجوړه نـۀ يـي؟ مـائيګر خـو پـه مسـيد (جومـات) كښـي چـا ږغ نـۀ دى كـړى. ښـادي ګـل وويـل چـې نـۀ خيـر دى، څـوك نـاجوړه نـۀ دي، لالټـين مـو پكـار دى، خـالو اكـا سـهارنى غـرۀ تـه تللـى ؤ مګـر تـر اوسـه نشـته اوس كلـي وال پسـې ځـي تيـاره ده، مـوږ ويـل كه ملا صاحب تا لالټين راكړى واى، بس نور خير دى.

مـلا صـاحب چـې د ښـادي ګـل وينـا واوريـده نـو يـې پـه مـات زړۀ وويـل چـې شـكر دى مـا خـو ويـل چـې يـا څـوك نـاجوړه شـوي ياسـت، لالټـين بـه مـو تـر تاسـو قربـان كـړى ؤ، مګـر د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـينکي اکـا لـور د پېـري مـرض لـري زۀ اوس يـو تعـويز کـاږم لګيـا يـم او داسـي تعـويز خـو تـل د مياشـتي پـه بـدو کښـي خېـږي، نـن آخـره بـده ده او کـه نـن راڅخـه پاتـه شي بيـا خـو نـۀ خېـږي، ټولـه شـپه بـه پـه دې تعـويز تېـروم، تاسـو د بـل مسـلمان کره پوښتنه وکړئ، لالټين به درکړي له ما خو نۀ دی خلاص.

ښـادي پـه نـا اميـدۍ ورڅخـه را روان شـو او پـه لاري ځـان سـره وايـي کـه مـو چېـري دا ورتـه ويلـي واى چـي فلانکـي پـرون وادۀ راوسـتی دی او نـن يـې نکـاح تـړو يـا فلانکـي کـره خيـرات دی نـو بـه والله پـه داسـي منـده ولاړ شـوی ۇ چـي د ښـۍ پښـې کپـۍ بـه يې پـه کيڼـه پښـه وه او د کيڼې پښـې کپـۍ بـه يې پـه ښـۍ، نـۀ بـه د بـدو تعـويزان ول او نـۀ دروغ، مګـر اوس چـي د خوار سړي کره پېښه شوې ده نو ....

ښـادي ګـل هـم پـه تـش لاس د مسـيد دالان تـه ورغلـی او د سـلام لـه اچولـو پـس يـې ورتـه وويـل چـي مـلا صـاحب د بـدو د تعويزانـو بهانـه وکـړه، پـه لالټـين بانـدي يـې انکـار وکـړ، د ټولـو پـه دې سـخت طبيعـت خـراب شـو او ټولـو د مـلا او د ملـک پـه وېنـاؤ طبيعـت خـراب شـو، مګـر يـو هـم تـر خُلـه بږغ نـۀ و ايسـت او ټـول پټـه خُلـه ولاړ شـو څـوک يـوه خواتـه ګـوري څـوک مځکـي تـه، آخـر يـوه بږغ وکـړى چـي چـرګ نـۀ ۇ ازان چـا کـړی ۇ؟ پخـوا چـي لالټينان نۀ ۇ دا خلکو څه ګزاره کړه؟ درځئ ناست په څه يو.

د کلـي دا ټـول ځوانـان د غـرۀ پـه لار لـه کلـي ووت چـي لـږ ببرتـه لاړو هلتـه دوې لاري جـلا کېـدې چـي يـوه پـه هـواره غـرۀ تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تللي وه او بله په غونډیو کښې. دا ځوانان په دې ځای سره ودرېدل او دایې سره وویل چې نیم به په دې لار او نیم په دې بله د غونډیو په لار، او که مو پیدا کړو بیا په زوره ناره کړو یا به د اور لمبه کړو چې سره پوهه شو او که مو چېري نهٔ کړو پیدا بیا به سرچینې کږې ته سره راځو.

دوی لا په دې ځای وو چې د یوه تر غوږ څه سوخول شو، زر یې په نورو ږغ وکړ چې تاسو پټه خُله شئ، څه سوخول دی. ټولو غوږونه سیخ څک ونیوو او ډېر لېري یې د سړي توخی واورېدو. ټول په هغه خوا ور روان شو. دا توخی د خالو اکا ؤ او یو ځای پروت ؤ. سخته تبه یې وه، توخی یې کېدو، ګرولګي (بلغم) کښې یې وینه وه، د یخ له وجې ږغ یې نهٔ شو کړای، کپا اخستی ؤ، دا ځوانان چې ورته ودرېدل اکثرو ږغ پرې وکړ، مګر دی د جواب نهٔ ؤ. بیا یې بوټې سره راټول کړو او اور یې ورته بل کړو، مګر هیڅ فائده نهٔ وشوه. خالو د ولاړې او تګ نهٔ ؤ. آخر دې ځوانانو خپل پټکي سره ګنډه (غوټه) کړو او د پټکو په سرو یې ښهٔ غټې درګې سره وتړل او جنازه یې جوړه کړه او خالو یې پکښې را واخستو او کورته یې راوړو. تور پېکۍ چې جنازه ولیده یوه داسې چیغه یې تر خُله ووته چې ټول کلی او کور یې له خوبه راپورته کړو. تورپېکۍ چې په ژړا شوه نو اولاد یې هم ورسره وژړل، د تور پېکۍ په ژړا د کلي اکثر سپین ږیري او ځوانان د دې کور ته راغلو، تور پېکۍ په چیغو او ژړا کښې داسې متلونه شروع کړو ګوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې مېره يې مړ شوی دی. هر څومره چې ځوانان ورته وايي چې مړ نه دی ناجوړه شوی دی ځکه مو په جنازه را واخست، مګر تورپېکۍ دا خبره کله هم نه منله. څه ساعت پس تورپېکۍ د خالو تږخی واورېدو، بيا يې تسلي وشوه چې مړ نه دی ناجوړه شوی دی. سمدلاسه ولاړه شوه او زر زر يې ځای تيار کړو، کليوالو خالو را واخست او په ځای يې پرې ايستی. تور پېکۍ چټک اور بل کړو چای جوشه يې په اور باندي کړه، د چای پاڼي نه وې د ونو پاڼي يې ور وايشولې او څو تودې پيالې خالو وڅښلې. له دې ګرمو پيالو څښلو سره يې يخ کم شو، بدن يې تود شو، مګر تږخی او دردونه يې هغه شان وو. دا شپه خالو ډېره په تکليف تېره کړه.

دوې ورځې د خالو بار ناغه شو، له دې وجې په کور کښې نه اوړه ؤ او نه پاڼې. په دې درېيم سهار خالو خپلې ښځې ته وويل چې ته په کلي کښې تپوس وکړه که چېرې خرکاران تلو او دا زما بار يې هم ورسره وړی وای او ماښام لپاره به يې څه راوړي وای.

تورپېکۍ چې تپوس وکړ څوک نه تلو، مېړه ته يې حال ورکړی چې نن خو هيڅوک نه ځي. خالو په دې ډېر پريشان شو او حيران شو چې ماښام به کهول څه خوري؟ زه د تګ نه يم. خدايه! ته مو له غيبه امداد وکړې. کهول به څه کړي؟ کور کښې هيڅ هم نشته او په ما دې دا قهر نازل کړو بس هر څه ته کړې، ستا له لاسه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه ساعت په دې فکر کښي ؤ بيا يې سوکه ځان سره وويل چي زۀ به د تنګ نۀ يم تورپېکۍ چي دا واورېدل زر يې وويل مور به له لوږي نۀ مرو تا دي خداى جوړ کړي، تۀ د تنګ نۀ يې، له ځايه مه ښوره. نن شپه که شومتيا تېره کړو هيڅ خبره نۀ ده. کور د اوړو دومره دوره شته چي غرمه هلکان ګزاره په وکړي، د ماښام لپاره به د چا څخه څه قرض واخلو، پرونند له بازار لوى باحير راغلى ؤ. ګوندي به څوک څه قرض راکړي شپه به پري تېره کړو.

غرمه چي کور کښي څه وو هغه يې ټول پاخه کړو. د ماښام لپاره په کلي کښي وګرځېده، پروند چي چا ډکي ګونۍ د اوړو راوړي وې هغو کښي دوو کورو والاؤ ورته وويل چي زمونږ خپل اوړه نشته، غله مو ختمه ده، واوري له وجه څوک بازار ته نۀ دي تللي، کنې د اوړو تالى به مو تر تاسو جار (ځار) کړى ؤ. آخر چي له دوئ نا اميده ووتله او په دې هم خبره وه چي د اوړو ګونۍ يې په کور کښي ډکي پرتې دي نو دا نور به هم داسي انکار راته وکړي، ولي د سترګو اوبه باسم، توکل په خداى ماښام به هلکانو ته پوسه ور جوړه کړم او په خطا به يې کړم.

ماښام تورپېکۍ پوسه تياره کړه او د ډوډۍ په ځاى پوسه او د غوښي په ځاى يې ګوړه ورکړه او هم په دې يې کامله ګزاره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا سهار چي تورپېکۍ حسب المعمول اودس او نمونځ وکړی مګر خالو د اوداسه نهٔ ؤ په تيبانه(تيمم) نمونځ وکړی او نن تر پروند څه په عذاب ؤ، نهٔ په کور کښي د خوراک څه ؤ او نهٔ د بلي خوا څه هيله وه.

تورپېکۍ مېړه ته وويل که ستا اجازت وي زهٔ به خر بار کړم ما څه اګۍ، د مردارو پسو وړۍ او پوست ايښی دی، بازار ته به يي يوسم، هيڅ بلا مي نهٔ خوري، سر مي سپين وېښته لري، که چېري څوک تلو خو لاښه دی هغه به هم ملګری شي، بار او دا نور څه به خرڅ کړم اوړه او نور څه لږ ډېر به وکړم چي په کېدو.

خالو په زګېروي کښي ورته وويل چي؛ څهٔ وکړم ما خو په تا دا کارونه نهٔ کړو، سبا به دا خلګ څهٔ وايي چي په ښځه باندي بار خرڅوي؟

خو مجبوري مسلمان تر ايمان تېروي خېر د کهاله (کور) تر شومتيا به څهٔ ....

خو ښځي بازاريان ډېر چلبازه دي او ستاسو د ښځو عقل تر پونده لاندي وي، څوک ملګري به دي نهٔ شي پيدا، باران زوی درسره کړه او د بازار د بيعه پوښتنه دي وکړي چا چي په ګرانه بيعه غوښتل هغه ته بار او دا نور څه ورکړه او اوړه او نوره سودا چي چېري وړيا (ارزانه) وه هلته يې واخله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـورپېکۍ خـر تيـار کـړو بـار يـې پـرې بانـدي کـړو، اګـۍ وړۍ او پوست يـې پـه بـار کښـي کښېښـود، بـاران زوی يـې ځـان سـره ملګـری کـړو او بـازار تـه روان شـو. بـاران تـر اوسـه بـازار نـۀ ؤ ليـدلی، ډېـر خوشـحاله ؤ چـي بـازار بـه وويـنم او پـه زړۀ کښـي ډول ډول خيالونو ور غبرګوي.

دوی دواړه پــه يبلــو (لځــو) پښــو وو، يــخ نــن کــم ؤ، اســمان شــين ؤ، مګــر مځکــه لا لنــده وه، ځکــه بــه د دواړو پښــې سړې شوې.

بـاران پـه لاري مورتـه وايـي چـي مـوري! ماتـه بـه ګوتونـه را اخلـې. او کـه پيسـې وې نـو بـه خـوږې هـم را اخلـې. مـور يـې د هر څه قول ورسره وکړی.

بـازار تـه نـږدې شـول لـه يـوې خـوا لارۍ راغلـه او هـارن يـې ووهلـو چـي خر لـه مخـه ووځـي. خـرۀ چـي غـورکۍ (شـور) او هـارن واورېـدو منـډه يـې کـړو، تـور پېکـۍ زر د خـرۀ د مـخ لـه خـوا ورسـره راغلـه او خـر يـې ونيولـو او زر يـې د اګـو کځـوړه وکتلـه شـپږ اګـۍ پکښـي مـاتي شـوي وې. طبعيـت يـې ډېـر خـراب شـو او مـاتي اګـۍ يـې وغورځـولې. بېرتـه يـې کځـوړه وتړلــه. دوی لا ولاړ وو چــي پــه سـرۀ سـائيکل سـپور يـو سـړی ورتــه راغلــو او وې ويــل چــي د بــار او د نــورو بــلاؤ محصــول راکړئ.

تــور پېکــۍ د دې ســړي پــه وينــا نــۀ شــوه پــوه، خــو پــه جـواب کښـي يـې ورتـه وويـل: چـي دا بـار خرڅـوم او اول بـازار

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښي د بيعې (قيمت) پوښتنه کړم چي نرخ يې ځان ته معلوم کړم بيا به يې بيعه در کړم.

سائيکل واله ته د تور پېکۍ په دې خبره خندا ورله او په خندا خندا کښي يې ورته وويل چي بيعه او نرخونه ستا کار دی ماته محصول راکړه، زۀ محصول واله يم په خبره پوه شوې که نۀ او که يو وار بيا درته ووايم.

تور پېکۍ کله هم د محصول تکی نۀ ؤ اروېدلی او نۀ مېړه څه ورته ويلي وو خو په زړۀ کښي د مېړه هغه هدايت ور په ياد شو چي بازاري ډېر چلبازه دي او پخوانو پخوا ويلي وو چي بازاري زوی نۀ زوی خو سائيکل واله ته يې وويل چي دا څۀ وېنا کړې، سم په پښتو راسره رغېږه، زۀ دي په بازارۍ نۀ پوهېږم څۀ مقصد لرې.

سائيکل واله او تور پېکۍ سره اخته شو او دواړه يو بل ته بدي او سپکي وېنا کړې. دوی لا سره اخته وو چي باران ورته وويل چي هغه دی سيدو اکا راغلی. تورپېکۍ چي تر شا وکتل سيدو يې وليد ډېره خوشحاله شوه.

سيدو چي و راغلو کيسه يې ځان ته معلومه کړه بيا يې تور پېکۍ ته وويل چي دا محصول غواړي او صرف تا څخه نۀ غواړي هر چا څخه يې غواړي خو بيا هم تور پېکۍ پوه نۀ شوه او د سيدو څخه يې پوښتنه وکړه چي دا محصول يې بيا څۀ دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیدو ورته وویل چي دا یو کلنګ دی چي څوک بازار ته څۀ راوړي نو سرکار په هغه څه غواړي. تورپېکۍ بیا سیدو ته وویل چي څوني زهر یې دی، زمونږ کلي ته تل ګړواره راځي تر اوسه یې کله کلنګ نۀ دی غوښتی او اوس خو هیڅ نشته، مازدیګر چي راځو بیا یې درکوو. محصول وال زر بږغ په وکړی چي زۀ ستا نوکر نۀ یم چي تر مازدیګره به درته ولاړ یم، که چېري پیسې نۀ وي بیا دا اګۍ راکړه.

څو اګۍ درکړم، د اولاد دي مۀ شه دارو. تور پېکۍ ورته وویل.

محصول وال له جیبه قلم او کتاب را وایست، پوښتنه یې ځني وکړه چي څوني(څومره) اګۍ، پوست خو یو دی.

تور پېکۍ؛ خلوښت اګۍ وې، شپږ ماتي دي پوست یو دی.

محصول وال په کتاب لیک شروع کړی بیا یې له کتابه یوه پرچه ور پرې کړه، تورپېکۍ ته یې په لاس کښې ورکړه او ورته یې وویل، شپږ انې کېږي او دا ستا کلي وال ته معلوم ده چي اګۍ په بازار کښې په دوې انې ده، درې اګۍ راکړه بس ماته به حق ورسېږي او ستا یې په مخه شه.

تور پېکۍ د اګیو په کڅوړه لګیا شوه او محصول وال ته وایي چي یو وار شکوني (شوکه) کړې او بیا وایې چي حق به را ورسېږي. د زورو شکونه ازار هم نۀ دی. دا دي درې اګۍ واخله مخته دي بلا په مخ شه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محصـول والـه ورځخـه لاړو، تـور پېکـۍ پرچـه د ټکـري پـه څـاک پـوري وتړلـه او روانـه شـوه، بـاران د خـرۀ لـه يـوه څنګـه سـره ؤ او تـورپېکۍ پـه دا بـل څنـګ خـو تـر شـا ورپسـې روانـه وه، سـيدو پـه لاري ورتـه وويـل چـي دا څـو ورځـي خرکـاران نـۀ دي راغلـي، لرګـي بـه نـاوده (لامـده) وي، پخـوا پـه پـنځلس روپـۍ بـار ؤ او تۀ يې نن د اتلس په کم مۀ ورکوه.

تـورپېکۍ چـي پـه دې پـوه شـوه چـي لرګـي نـاوده دي ډېـره خوشـحاله شـوه او د بـازار پـه کوځـو چـي ور ګـډه شـوه، لـه يـوې بلـي خـوا ژغونـه (غږونـه) پـرې وشـو چـي بـار پـه څـو دی؟ تـور پېکـۍ چاتـه مـخ نـۀ ورګرځـوی او پـه مخـه ځـي او ورتـه وائـي چـي پـه اتلـس روپـۍ دی اتلـس. کلـه چـي څـوک لـږ پـه زوره ږغ ورتـه وکـړي چـي لـږ راتـه ودرېږه، بـاران لـږ نـوک ورتـه ووهـي، هغـه د قيمـت پوښـتنه وکړي، باران هم په اتلس روپۍ يې ور بيعه کړي.

اخـر يـو سـړی چـي کـور کښـي د اور بلولـو هـيڅ نـۀ درلـود پـه منـډه د بـار مـخ تـه شـو. او ورتـه يـې وويـل چـي تاسـو خـو واورئ، څـه در شـوي دي، کلـه مـو بـار خـرڅ کـړی دی کـه نـۀ پـه منډه منډه تر کوځو تېرېږی.

لرګـي يـې ښـه وکتـل او پـه نظـر يـې لرګـي ښـه راغلـو او بـار هـم ښـه غـټ بـار ؤ، مګـر چـي پـه بيعـه ګـران ؤ آخـر يـې ورتـه وويـل چـي بـس پـه اوولـس يـې راکـړه، تاسـو بـه هـم لـه تکليفـه خلاص کړم زما به هم کار په سم شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران او تورپېکۍ په دواړو ورته وویل چي نه که په اوولس مو خرڅولی نوبه مي اول درته ویلي ؤ، تر اتلس یې یوه پیسه کمه نۀ ورکوو. دا سړی لا ورته ولاړ ؤ چي په سائیکل سپور یو سړی راغلو او ښه غټ سلام یې ورته واچوو، باران او مور یې دا خیال وکړی چي دا هم بار اخلي او د هغه پخوا یې وکتل، تر هغو سړي ورته وویل چي د بار مالک څوک دی. بیا تورپېکۍ ته مخاطب شو.

یه تورۍ! دا بار ستا دی؟

هو وروره. تورپېکۍ ورته وویل.

ټیکس مو ورکړی دی؟ سائیکل والا ورته وویل.

تورپېکۍ، هو ورکړی مو دی.

کومه دی پرچه درسره ده؟

تورپېکۍ د ټکري په څاک لګیا شوه خر په مخ روان شو، باران په خرۀ پسي شو، تور پېکۍ هم د ټکري ګنډه خلاصوي او په خرۀ پسي روانه شوه، ټکري ګنډه یې خلاصه کړه، او هغه پرچه چي محصول واله دې ته ورکړې وه، دې سائیکل والاته ورکړه. سائیکل واله چي پرچه وکته زر یې ورته وویل چي؛ دا خو د محصول پرچه ده، زۀ ټیکس والا یم ټیکس غواړم.

تورپېکۍ دې خبري ته څه جواب ورنۀ کړو، باران او خر په دې دوران کښي په یوه کوڅه جار وتي وو، د کوڅې سر ته چي تورپېکۍ ورسېده خر او باران ښکاره نۀ وو، ژر یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ګلۍ وکته، هلته هم نه ښکاره کېدو، واپس د هغې ګلۍ سرته راغله او ژر یې پام شو چې پل یې وګوره، مځکه ته یې خیال شو پل نه ښکاره کېدو، ولي چي روډ په ډامبرو پوخ ؤ. بیا یې ژر ژر یو بل ځخه پوښتنه وکړه چېري یو هلک له بار خر سره مو نه ولید، چا د هو جواب نه کړو ور.

سائیکل والا بیا وراغلو او ورته یې وویل چې دا د محصول پرچه ده، زه د ځنګلي لرګو ټیکس غواړم. تور پېکۍ ورته وایي چې له ما زوی او بار ورک دی او ته مسخري کړې.

څه سپک خلګ یاست. سائیکل والا ورته وویل.

تور پېکۍ څه جواب ور نه کړ او په یوه بله ګوري، په چټکۍ سره یې ټولي ګلۍ سرتر پایه وکتلې او هر چا څخه د زوی او بارخره پوښتنه کړې. آخر په چټک تګ ستړې شوه او له سترګو یې اوښکي شروع شوې.

سائیکل والا بیا ورته راغلو ورته یې وویل، که ټیکس نه راکوې زه بیا رپورټ کړم.

څه بې مطلبه خلګ یاست، زما په زړه څه تېرېږي او ته څه کړې. تورپېکۍ ورته وویل. سائیکل والا ورڅخه لاړو صرف دا یې ورته وویل چې ښه دی سره ګورو به. او باران په مور پسې ګرځي، د بازار ګلۍ کله هغه نه وي لیدلي او کوشش کوي چې بېرته په هغو ګلیو لاړ شم په کومو چې راغلی یم. مګر نه شي برابرېدی، آخر چې نا امیده شو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـين روډ کښـي د يـو دوکـان تـر مـخ و دريـدی، يـو وار اوش اوش لـري، بيـا پـه ژړا بريـد وکـړي. څـه سـاعت پـس خـرۀ ورايـل، چـا چـي د خـرۀ رايـا واوريـده ټولـو د هلـک ژړا او خـرۀ تـه پـام شـو، او يـو څـو سـپين کـالي (چـي پـه متـو يـې قمـر دسـمالونه اچـولي وو) طالبـانو هـم ورتـه وکتـل. پـه دې طالبـانو کښـي يـو طالـب دی پيـژنـدو او د دوی پـه کلـي کښـي څـو کالـه طالـب پاتـه شـوی ؤ او کلـي کښـي يـې وظيفـې (ځيـرې) ټولـولې چـي کلـي والـو بـه مـلا چونـک بللـو. مـلا چونـک پـه بـل طالـب بانـدي ږغ وکـړی چـي مـلا هغـه دی دوی دوه خـو هـم بـازار تـه راغلـي دي او ځـان بانـدي ډېـر غـره دي او داسـي غـره غـره نـارې کـړي لکـه چـي بازار يې په قيمت اخستی دی.

بـل طالـب پـه نـورو ږغ وکـړی چـي ګـوره ګـوره مـلا د هغـه د خـرۀ د لړمانـه پـه برابـر وينـې، لکـه د شـينکي اخونـدزاده بيـت. بيـا يـې کـټ کـټ سـره وخنـدل. د طالبـانو پـه خنـدا ځينـي خلګـو پـه بـد نظـر ورتـه وکتـل. تـورپيکی لـه ډېـري لېـري د خـرۀ رايـا واوريـده او زر پـه دې خـوا روانـه شـوه. هـم دا وخـت د ميونسـپلټۍ افسـران ګرځېـدو، او د ښـار صـفائي ګـوري. څـو تنـه پـوليس والا هـم پـه يـو بـل ځنـګ مـخ او تـر شـا روان دي. ځينـي پـوليس والـو سـره توپـک او ځينـو سـره لـوئ لرګـي دي او يو بل له مخه باسي. کله يې په لرګو باندي ووهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران په ژړا ژړا کښي دا ټوله تماشه ګوري آخر دا افسران او پولیس والا باران ته ودرېدو او یو افسر په ډېره غصه او کچه ژبه کښي باران ته وایي.

تي چا کول (تهٔ څهٔ کوې) چه جګ یې (چي ولاړ یې) تاخي خبرونه نهٔ دي (تهٔ خبر نهٔ یې) د تاکي خر روډ کښي ګندګي واخلي (چي دا ستا خر په روډ کښي ګندګي اچوي) بیا دې افسر یو ناظر ته مخ کړو او حکم یې ورته وکړو چي پنځه روپۍ جرمانه ورڅخه واخله.

باران د افسر په وینا نهٔ پوهېدو خو ناظر ټوله کیسه ورته وکړه او پنځه روپۍ د جرمانې یې ځني وغوښتې.

باران خو له مخه هم ژړل او څه وخت چي دا افسران او پولیس وال ورته ودرېدل هغه نور هم ووېرېدل، ژړا یې ګر سره بنده شوه تر خُله یې ږغ نهٔ شو ایستلی او ناظر ته په جواب کښي وایي چي . ما، ما سره روپۍ .... نه .... نشته.

څه وخت چي باران تر خُله دا الفاظ باسي له ویري کپنه اخستی ؤ.

دا وخت د بازاریانو یوه غټه مجموعه سره غونډه شوې وه. ناظر افسر ته وویل چي

صاحب! دا وایي چي ما سره روپۍ نشته. افسر په انګرېزي ژبه کښي وویل چي

دا خو ډېر غلهٔ دي، دهوکه باز خلګ دي، په دې خلګو هیڅ باور نشته جیبونه یې وګوره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو پولیس والا زر زر د باران د زړې سدرۍ جیبونه وکتل او ټول جیبونه یې سوروي وو، تر هر جیب یې لاس وتل او هیڅ په لاس نهٔ ورغو افسر بیا زر حکم ورکړی چي نیلام ګهر ته یې یوسه او بار نیلام کړه.

باران یې له بار خرهٔ سره نیلام ګهر ته روان کړو او غونډه شوې مجموعه سره خپره شوه، خرهٔ بیا ورایل. تور پیکی دلته نږدې ولاړه وه مګر د غټې مجموعې له کبله یې باران نهٔ لیدو اوس چي یې د خرهٔ رایا واورېده زر یې شاته وکتل او اول یې خر بیا یې باران ولیدو او په ډېر چټکي سره او په ډېره مینه یې غېږ ورباندې وغوړوله، مور لاخپل زوی باندې غوړېدلې وه چي د شا له خوا پولیس والا په لاس اشاره ورته وکړه چي دا رې مې درځې (درېږئ مهٔ، درځئ) تور پیکی حیرانه شوه چي څهٔ چل دی څله دا دوني (دومره) ډېر سړي په باران او خرهٔ پسي پسې دي.

د شا له خوا د یو سړي په زوره ناري دي. اوس اوس د تحصیل تر مخ یو بار د لرګو نیلامېږي چي د چا شوق شي یا د چا کره چي لرګي نهٔ وي هغه دي راشي او بولي د ورکړي.

د تحصیل تر مخ له خرهٔ یې بار خلاص کړو او تور پیکی ته یې ټوله کیسه وکړه، مګر پوهه نهٔ شوه خو صرف په دې پوهه شوه چي په خپله خوښه او په زوره بار راښخه اخلي او ډېري چیغي بغاري یې وکړې مګر........

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اتلس روپۍ د بيعه شوي بار بولۍ له يوې روپۍ څخه شروع شوه يو تور رنګه سړی نارې وهي چي دا و چ لرګي دا غټ بار په يوه روپۍ دا بولۍ جاري وي تر اووه روپو ورسېده، بيا دې تور رنګه سړي ناري کړو چي دا غټ بار دا وچ لرګي په اووه، افسوس چي له ما سره روپۍ کمي دي ګنې په والله که مو په شل ايله (پرې ايښی وای) کړی ؤ، که چا په دريمه ناره جواب رانۀ کړو نو بس دا بار په اووه روپۍ ولاړو. دې سړي دوې ناري وکړې تر دريمه لمخه يو بل سړي د اتو روپو بولۍ ورکړه، درې واره بيا د اتو روپو ناري يې وکړې، مګر چا بولۍ ورنۀ کړه.

هغه تور رنګه سړي اته روپۍ واخستې او هغه يې ناظر ته ورکړې، ناظر اجازت نامه ورکړه چي لرګي يوسئ او ناظر دې تور رنګه سړي ته (چي لالا لالا به يې بالو) چي دا درې روپۍ دې ښځي (تورپېکۍ) ته ورکړه. لالا د تورپېکۍ په خوا روان شو چي يو سړي ور ږغ کړو چي دا باقي روپۍ مۀ ورکوئ زۀ يو وار له ناظر سره وينم. دا هغه سائيکل وال ؤ چي تور پېکۍ څخه يې ټيکس غوښتی. دې سړي ناظر ته وويل چي له سهاره په دې ښځه پسې يم، ټيکس ورڅخه غواړم، مګر دې تر اوسه ټيکس نۀ دی راکړی.

ناظر لالا ته ناره کړو چي دا درې روپۍ دغه ټيکس وال ته ورکړه، ټيکس يې هم نۀ دی ورکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران ته خر او کڅوړه وغيره لالا په لاس ورکړو، مور ورته وويل چي زويه چټک درځه او ويل يې چي؛

خدای خر په لاس راکړی دی که يې ور فکر شو نو دا خر به هم راځخه خرڅ کړي.

دوی دواړه پټه خُله خر راروان کړو، څه نږغ يې نه وکړی خو ډېر خفه او پريشانه وو، د تورپېکۍ په لاس کښي د اګيو کڅوړه وه، ښه ډېر په لار ولاړو بيا يې باران ته وويل چي زويه اوس به څۀ کړو.

څه وخت چي تورپېکۍ زوی ته دا وېنا کړه نو دواړه لاسونه يې پورته کړو ګوتي يې سره ازادي کړې او د دې په لاس کښي کڅوړه په مځکه پرېوته او د اګيو کړپ شو، ټولي اګۍ ماتي شوې، تورپېکۍ چي کړپ واورېدو نو هغۀ ښه چي د قدم د مخ ته اخستلو لپاره يې پورته کړې وه په هوا کښي ونيوله او کڅوړه ته يې لاس کړو، راپورته يې کړه، کڅوړه يې خلاصه کړه چي کتل يې ټولي اګۍ ماتي شوي وې له ډېر خفګانه د تورپېکۍ په مخ توري توري چمبې (څپې) راځي او د مخ ګونايې بدله شوه. د سر له مغزو يې ځرکي خېږې ښۀ ساعت حيرانه او په پټه خُله ولاړه وه، دې ته د سيف الملوک نقل ورياد شو او ځان سره يې سوکه وويل چي ځم په بلا وځم. کڅوړه يې تر کونج ونيوله او د خُلې خوا يې کوزه کړه ټولي اګۍ يې تسې کړې او بيا يې کڅوړه د خرۀ په ځل پورې وتړله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــور پېکــۍ دومــره پريشــانه وه چــي پوســت او د وړيــو ورګونه يې هېر شوي وو او دوی د کلي په خوا روان شول.

تر بازار لاوتلي نۀ وو چي زوی ورته وويل چي مــوري! پوســت او وړۍ دي ولــي نــۀ کــړې خرڅــي. د مــور يــې چــي دې تــه پــام شــو زر يــې ويــل چــي خــر راوګرځــوه پــه زړۀ مــو داسـي بـلا کښېنسـته چـي هـر څـه مـو هېـر شـو. پـه شـا يـې مـخ کـړو او دا ودرېـده، پـه سـوچ کښـي شـوه، لـږ سـاعت پـس يـې زوی تـه وويـل چـي زويـه درځـه دا بـه پـه کلـي کښـي پـه دکانـدار خـرڅ کـړو داسـي نـۀ چـي نـور غلـۀ پـه را برابـر شـي او دا راڅخـه يوسـي. تـر دې دا ښــه دی چــي تــش لاړ شــو. خــر يــې بېرتــه پرېښــود او پــه مــخ روان شــول. څــه وخــت چــي کلــي تــه ورســېدو بــاران خــر کــور تــه بــوتلی او مــور يــې پوســت او وړۍ دوکانــدار تــه ور وړې. څــه اوړه يــې پــه واخســتل او کورتــه راغلــه. تــور پېکــۍ چــي کــوټې تــه ننوتــه او د مېــړه ســر تــه کښېنســته او پــه ســر يــې لاس ورکېښــودو او حــال يــې ځنــي وکــړ ورتــه ئــي خپــل حــال ورکــړی. خــالو چــي پــه عذاب ؤ نۀ يې ښۀ او نۀ يې بد وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

اکثر کلیوال په دې خبر وو چې خالو ناجوړه دی ځوک چې به په خبرېدو چا به دعا ورته کړه چې خدای دې جوړ او اکثر به پوښتني ته ورته راتلل او هر یوه به نسخې ورښوولې. او د چا کره به خو د هر مرض ګولۍ وې، هغو به ګولۍ هم ورا وړې.

د خالو ګولیو ته زړۀ نه غوښت او ښځې ته یې وویل چې چا راته وویل چې اومان در و ایشوه او ویې ځښه. دارو له خدایه دی، ګوره که مو دا سبب شو.

تور پېکۍ زر اومان و ایشول او د ایشېدلو اومانو یوه پیاله یې ورکړه. خالو دا پیاله و ځښله، له دې سرهیڅ فائده نۀ وشوه. خالو دا رنګه ډېري نسخې استعمال کړې مګر ورځ په ورځ مرض زیاتېدو. څو ورځې پس چا مشوره ورکړه چې د دنیا ټولي نسخې او دواوي دې په ځان وکتلې مګر څه فائده درته ونۀ شوه، اوس ته صاحبزاده شین ګل اخندزاده له ورشه چې تعویز او دم در وکړي ګوره که خدای مهربانه شو او د دۀ لیاړه (لاڼه) درته دوا شوه.

خالو ته تر دې لمخه هم خیال ؤ چې صاحبزاده صاحب له ورشي مګر هغه تر اوسه ځکه ږغ نۀ شو کړلای چې د شکراني لپاره یې څه نۀ درلود، مګر اوس تور پېکۍ ډېر تکرار کړو چې هر څه وي د شین ګل اخندزاده دربار له به ځې، څه معلومه چې څه به دې دارو شي، امید و خدای ته چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحبزاده صاحب لیاړه (لانه) به دي دوا شي. د خالو د شین ګل آغا دربار خوش ؤ، مګر په دې حیران ؤ چي آغا صاحب خو په تش لاس چا سره نۀ ویني، نۀ دم او تعویز ورکوي او که څه لږ په لاس کښي ورهم کړي نو هغه داسي زورور نۀ دی لکه د پوره شکرانې تعویذونه او دمونه چي زورور وي. آخر یې تورپېکۍ ته وویل چي تۀ وګوره کور کښي به داسي څه شی نۀ وي چي خرڅ یې کړو. او د اخوندزاده شکرانه په برابره کړو.

تورپېکۍ ته کور معلوم ؤ چي بل داسي شی نشته چي خرڅ یې کړو بغیر د ګاڼې که ستا اجازه وي دا ګاڼه به خرڅه کړم د شکرانې لپاره به هم او د ګزران لپاره به مو هم لاس په خلاص شي.

خالو ښۀ ساعت پټه خُله شو او نفس یې دا خبره نۀ منله چي زما ښځه دي خپله ګاڼه خرڅه کړي او خپلې مجبورۍ ته یې هم وکتل، نو یې په ډېر مات زړۀ ورته وویل چي ځه خرڅ یې کړه بله چاره نشته.

خالو چي اجازه ورکوله سترګي یې پټې وې.

تورپېکۍ چي دوکاندار ته ګاڼه وروړه دوکاندار وکتله او دواړو لاس کښي ونیوله چي څومره وزن لري او ګاڼه یې یوه بله خوا واړوي بیا ځای په ځای یې په ګوته ومړې اخر یې ورته وویل چي په څو دي بیعه کړې ده.

تورپېکۍ یو وار پټۀ خُله شوه بیا یې ورته وویل چي پوښتنه د بیعې کړې، تۀ یې هم وینې چي ټول زر دي نن سبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو زر ډېر ګران دي څو کاله پخوا يې له ما په درې سله روپو غوښته مګر هغه وخت مې نهٔ خرڅوله خيال مو دا ؤ چې د اولاد په وادهٔ کښي به يې استعمالوم، مګر د خدائ دا نهٔ ده خوښه نن اړ يو بس هر څه چي تهٔ مناسب ګڼې هغه راکړه.

دوکاندار چي درو سلو روپۍ واورېد ومسېدو او په خندا يې ورته وويل چي، نهٔ درې سله روپۍ خو قيمت نهٔ لري او نهٔ يې په قيمت اخلم. دواړو چنې سره شروع کړې اخر په ۱۳۰ روپۍ توريېکۍ له خپلي مجبورۍ څخه ورکړه او په دې روپو کښي يې د ۲۵ روپو د کور لپاره سودا وکړه.

بله ورځ توريېکۍ د پنځوسو دوه نوټه د ټکري په څاک ګنډه کړو او مېړه يې په خرهٔ سپور کړو. د شين ګل اخونذاده د دربار په لور روان شو.

دربار ښهٔ ډېر لېري ؤ، خالو ډېر کمزورى شو ؤ په خرهٔ نهٔ شو تم کېداى، په لاري به توريېکۍ تر متې نيولى ؤ ځاى په ځاى به يې له خرهٔ کشته کړو، خالو به مځکه پروت او ډېر په تکليف دربار ته ورسېدو.

توريېکۍ او خالو کله هم دربار ته نهٔ ؤ ورغلي، د دربار اداب نهٔ وو ورته معلوم، کله چي يې خر د دربار په سراى ور ګډ کړو مخامخ يو سړي ور تاخ کړو او ورته وويل چي نهٔ پوهېږې چي دا دربار دى او تا دا مردار خر په ګډ کړو، خر ځباندي (بهر) وتړه او په پښو راشئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــورپېکۍ پــه زړهٔ کښــي وويــل چــي واقعــي دا خــو مــو بـې ادبـي وکـړه. چټـک يـې خـر ځباندي و ايسـت او د سـراى يـو خـوا تــه چـي غـټ ډډ پـروت ؤ خـر يـې پـوري وتړلـی او مېـړه يـې سـوکه پـه غېـږ کښـي راکښـته کـړ، ښـهٔ سـاعت خـالو دلتـه موټـان تـر تنـدي لانـدي کـړو او پـروت ؤ، تـورپېکۍ يـوه خواتـه حيرانـه ناسـته وه اخـر خـالو سـر راپورتـه کـړو، تـورپېکۍ چټکـه ور ولاړه شـوه او تکيـه يـې ورکـړه او پورتـه يـې کـړو. سـراى تـه ورننـوت او دربار ته نږدې له نورو خلګو سره کښېناسته.

تـورپېکۍ کلـه دربـار نـهٔ ؤ ليـدلی نـن چـي يـې دربـار او سـراى وليـد ډېـره ورتـه حيرانـه وه چـي څـوني (څـومره) ښائسـته ځـای دی، څـوني پـراخ دی، څـه ښائسـته کـوټې دي، څرنګـه پخـې او ګلـداري يـې جـوړي کـړي دي، څـه عجبـي درختـي پکښـي دي چـي دی يـخ کښـي زرغـونې دي. بيـا يـې ځـان سـره وويـل چـي ببشـکه خـداى خپـل بزرګـان پـه دواړو جهـانو خوشـحاله سـاتي، پـه دې جهـان يـې داسـي ښائسـته ځـای ورکـړی دی، پـه هغـه جهـان بـه يـې څرنګـه ښائسـته ځايونـه وي. د دنيـا يـو کـار نـهٔ کـړي مګـر بيـا هـم تـر ټولـو زياتـه دنيـا داره دي. هـر عمـل يـې د هغـه جهـان توشـه ده، ډېـر لاتقـان دي، خـداى دې نور لاتقان کړي.

شـين ګـل اخونـذاده دربـار کښـي دننـه ناسـت ؤ، زيارت ته څوک ورننوځي او څوک ورځخه وځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دربار په وره کښې يو سړی ناست ؤ چي هر سړی نهٔ ور پرېږدي اکثرو ته وايي چي لږ انتظار وکړئ، قربان دربار ته راځي او چي صفا کالي واله يا شملې واله چي مشهدي لونګۍ يې په سر وي هغه سيخ سيدها ورننوځي او هم ورته ولاړ شي.

ښهٔ ساعت پس تورپېکۍ خالو تر لاس ونيولو او دې سړي ته ورغلو او ورته وې ويل چي دا ناجوړه دی که چېري مو ورپرېږدې د اخونزاده صاحب ملاقات وکړو. دې سړي ورته وويل چي صبر وکړئ قربان راوځي د هر چا تقاضې به پوره کړي خو تورپېکۍ بيا ورته وويل چي دا ډېر په عذاب دی کور مو لېري دی. مګر دې سړي بيا انکار ورته وکړی. دلته يو بل سړی ولاړ ؤ چي د درباري خادمانو په جامو کښې ؤ، تورپېکۍ ته يې وويل چي ملنګ ياد کړه څه ورکه بيا به دې خليفه صاحب ته پرېږدي او هغه به اخونزاده صاحب ته ور ولي تورپېکۍ ته خالو سوکه (په ورو) وويل چي دا زما د پټکي څاک در خلاس کړه دا ورکړه تورپېکۍ د پټکي يو څاک پوري ګنډه وه، خلاسه يې کړه يوه نيمه روپۍ پکښې ګنډه وه، هغه دې دربان ته ورکړه، دربان يو سړي ته چي دننه ؤ ور نږغ کړو چي راشه دا سړی د قربان زيارت ته راغلی دی خليفه صاحب ته يې ورولـه هغه سړي چي خادم نوېدو راغلو تورپېکۍ او خالو يې دننه بوتلو دري کوټې چي يوې بلې ته سورې وې دوی په دې کوټو کښې روان شو او اخري کوټې ته ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په کوټه کښي ښې ښائسته غالۍ ويړي وې او ښۀ ګرمه وه او يو خواته ښۀ ښائسته او په صورت ګړدی توري ږيري سپين کالي او زرغون پټکی يې په سر ؤ ناست ؤ.

خادم لاس په نامه ونيول او سلام يې ور واچاوه مګر د دې سړي د سلام په جواب دوی پوه نۀ شو خو خادم ورته وويل چي صاحب دا سړی راغلی دی څه تقاضې لري او پشا روان شو ووت او لاس يې هغه نمونه په نامه نيولی ؤ.

د اخونزاده نۀ ؤ بلکې د هغه خليفه ؤ. تل تل چي مريضان وغيره راشي او د خليفه صاحب زيارت کړي ورته.

خليفه صاحب له دوارو سره د سر په اشاره روغبړ (ستړي مشي) وکړ خالو دا کوشش وکړي چي په لاس روغبړ ورسره وکړي مګر خليفه په لاس اشاره ورته وکړه چي بس کښېنه. تورپېکۍ په دې حيرانه وه چي دا کوټه ولي داسي ګرمه ده او هيڅېري هم اور نشته، اخري په يو کونج کښي يوه بله سکروټه (هيټر) وليده چي تار په سکوټه پوري ؤ، بس دا يې يقين شو چي دا کوټه له دې سکروټې ګرمه ده، مګر نۀ پوهېده چي دا بيا څنګه سکروټه ده.

لږ ساعت پس خليفه صاحب پوښتنه ځني وکړه چي خير دی څه لپاره راغلي ياست الله پاک مو هر مطلب تر سره کړه.

خالو کوشش وکړو چي حال ورکړي مګر خليفه صاحب يې په وينا نۀ پوهېدو اخر تورپېکۍ ټول حال ورکړی بيا يې ورته وويل چي بس اوس راغلي يو او بله هيله مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشته او زړۀ مو غواړي چي اخونزاده دم او تعویز راکړي ګوره که سبب شو.

بیا یې یو ساعت سر ټیټ کړو څه یې نۀ وویل بیا یې سر راپورته کړو او وې ویل چي اوس څه غواړئ یعني تعویز او که د قربان لانې. د تعویز شکرانه پنځوس روپۍ ده او د لانو پنځویشت که دواړه غواړئ بیا اویا روپۍ شکرانه ده. تورپېکۍ ته د تعویز او دم قیمت (شکرانه) معلومه شوه طبیعت یې بل شان شو.

بیا یې خلیفه ته وویل چي تۀ څه وایې کم ډېر زورور دی. خلیفه صاحب ورته وویل چي دواړه خو تر ټولو ښۀ دي که چېري دم کار نۀ وکړي بیا امید دی چي تعویز به کار وکړي. په تورپېکۍ د خلیفه دې خبري اثر وکړ سل روپۍ یې ورکړې خلیفه چي روپۍ ور ونیولې ډېر خوشحاله شو او په پته خُله شونډانو کښي وخندل او یو کتاب یې چي تر مخ ورته پروت ؤ سره خلاس کړو او یو تعویز یې څني راواخست او وې نغښته بیا یې دوئ ته ونیولو او ورته وې ویل چي دا په ښي لاس کښي ونیسه او په درو سپینو جامو (کپړو) کښي وګنډه او مریض ته یې ورپه غاړه کړه تورپېکۍ ډېر په ادب سره ونیولو او په سترګو پوري ونیول او کوښل یې کړ.

خلیفه بیا پرده پورته کړه او اخونزاده صاحب ته یې وویل چي قربان خدائ دي عمر نور هم زیاته کړه که تکلیف نۀ وي یو بنده دي ملاقات ته راغلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخوندزاده سره دا وخت څو کسان ناست وو او هغو ته يې وويل چې زۀ به يو وار دې سرې ته ور ښکاره شم او پورته شو او دوی ته راغلو او له دوئ يې پوښتنه وکړه تورپېکۍ حال ورکړی او خبره يې لاجاري وه چې اخونزاده صاحب ورته وويل چې بس بس ډېري خبري د قرآن ښې دي په مطلب د پوه يم تعويز خو خليفه صاحب درکړی دی دا وريه غاړه کړه. زۀ به هم دم په وکړم. اخونزاده شونډان ښورول شروع کړو بيا يې پرې چوف کړو او په خُلۀ کښې يې ور تو کړو او ځني لاړو.

خليفه پاتي پيسې داسې ورته ونيولې چې په دې کښې نوري هم راکړې مګر تورپېکۍ پرې پوه نۀ شوه او نوټو ته يې لاس کړو بيا خليفه ورته وويل چې بس ورځئ. تورپېکۍ خالو تر لاس ونيوو راووت. دا شپه خالو تر نورو شپو په تکليف ؤ او ورځ په ورځ مرض زياتېدو. دم او تعويز څه اثر نۀ وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳)

هم په دې ورځو کښي د کالج يو طالب علم چي مهربان نوميده د دې کلي اوسيدونکی ؤ او د ژمي چهټۍ تېرولو لپاره کورته راغی او د خالو په بيماري خبر شو پوښتني ته راغلو هغه چي د خالو حالت وليد طبيعت يې ډېر خراب شو. تپوس ورځخه وکړ چي تر اوسه دې څه دوائي هم کړې ده که نهٔ. خالو په زګيروي کښي څه ورته وويل مګر مهربان په پوه نهٔ شو. مهربان له تورپيکۍ ځخه پوښتنه وکړه چي څه مو ورکړي دي. تورپيکۍ ورته وويل چي ګرانه! هر څه مو ورکړي دي په کښي څه دي بوټي او که خاوري هغه مو ورکړي دي. د اخوندزاده صاحب تعويز او لاڼي يې هم ورکړې او يا روپۍ شکرانه مو ورکړه، مګر چي لوی خدای نهٔ کړي ګرانه څه وکړو. پخوانو ويلي دي چي نهٔ کړي لوی حبيب څه به وکړي خوار طبيب.......

د مهربان په دې خبرو سخت طبعيت خراب شو مګر د کلي ماحول داسي ؤ چي ږغ يې نهٔ شو کړای. پخوا هم چا په دهٔ پسې داسي خبري کړي وې چي ګوا که هغه وليان او پيران نهٔ مني او چا داسي پروپيګنډه هم کړې وه چي هغه له دينه هم منکره دی. د پلار او نيکه مذهب يې پريښي دی او نوې لاره يې اختياره کړې ده. ملايان ملکان او ځني خلک مهربان ته په بدو سترګو ګوري. مهربان به تل داسي خبري کړې چي هغه د ملايانو او ملکانو د معمول خلاف وې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــورپېکۍ تــه يــې وويــل کــه چېــري ډاکتــر تــه يــې يوســې نــو بــه هغــه صــرف څــو ګــولۍ درکــړي هغــه بــه ډېــر زر ښــه شــي. نــن ســبا ډاکتــران هــم د ملايــانو او پيرانــو غونــدي رشــوت (شــکراني) اخلــي خــو تــر ملايــانو دونــي ښــۀ دي چــي خلګــو تــه صــحيح نســخه ورکــوي. لــه مهربانــه ماســوا يــې نــور هــم ځينــو کســانو دا مشــوره ورکړې وه.

دوی ســره اوس يــوه پيســه نــۀ وه چــي ډاکتــر تــه يــې يوســي خــو تــورپېکۍ مهربــان تــه وويــل چــي ګرانــه! اوس مــوږ هــم دا خيال لرو که خدای پاک مو کله سبب برابر کړو نو به ځو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴)

یوه ورځ خالو خپلي ښځي ته وویل چي د ملک کره ورشه (ملک نوم ګوهر خان ؤ او ښځه هستمند ؤ) که یې څه قرض درکړو او هدایت یې ورکړ چي خپله نیستي ښه ورته بیان کړه. که یې زړه درته نرم شو که یې څه درکړو بله خو یوه چاره نشته. خدای مهربانه دی وس به راکړي او قرض به یې ادا کړو. تورپېکۍ هم د ملک اکا کره ورغله او د ملک د کور له ښځو سره یې روغبړ وکړ د ملک د کور ښځو د تورپېکۍ له خیرنو جامو څخه ښه کرکه کړه او خپل کالي یې ځني کتل یو ساعت وروسته ښځو له تورپېکۍ پوښتنه وکړه چي څرنګه راغلې یې خیر خو دی.

لږ کار له ملک اکا سره لرم. تورپېکۍ ورته وویل.

د ملک ښځي خپل نوکر تور ته غږ کړو چي راشه دا ښځه ملک له وروله. بیا یې سوکه ورته وویل چي د غالیو څخه یې ګوره کالي یې ډېر خیرن او سپوږن (سپږن) دي.

تور هم تورپېکۍ ته وویل چي راځه. تور شه په مخه ؤ تورپېکۍ وریسې وه، تور له مخه د مېلمنو په کوټه ننوت او زر یې غالۍ سره ټولي کړې.

ملک اکا دا وخت له مېلمنو سره د مېلمنو په کوټه کښې ناست ؤ تورپېکۍ هم ورننوته.

تورپېکۍ اول له ملک بیا یې له دا نورو سړو سره په خُله روغبړ وکړ، اخر ملک ورته وویل چي څه لپاره راغلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې. څه وايې، وايه. تورپېکۍ اول وژړل بيا يې ورته ووېل چي خداى دي كور نور هم لوى كړه او خپل حال او غرض يې ورته بيان كړو.

ملک خو اول انكار ورته وكړى تورپېكۍ چي ډېر خواستونه ورته وكړو بيا ملک ورته ووېل چي ما سره خو دوني (دومره) پيسې نشته چي ستا كار پرې وچلېږي. ما سره دا وخت صرف خپل چلاؤ لپاره شپږ نيمه سله روپۍ دي دا شپږ نيم سله روپۍ به قرض دركړم، مګر ګټه به ورباندي راكوې. تاسو ډېر غريبان ياست، ګټه به كمه درڅخه وغواړم او معياد به هم اوږد دركړم. يعني شپږ مياشتي. شپږمه مياشت به اتۀ سله روپۍ راكوئ، كه چېري مو شپږمه مياشت نۀ كړې را، نو به بيا هره مياشت شل شل روپۍ ګټه درنه اخلم.

تورپېكۍ دا شرطونه په خوښه ومنل او له ملک يې روپۍ واخستې. ملک لس روپۍ زياته وركړې چي دا په زكوة قبولي كړي.

تورپېكۍ چي روپۍ لاس ته كړې، ډېري دعاوي يې ورته وكړې او ډېره خوشحاله شوه او له ملک څخه يې په خوشحالۍ رخصت واخست. د كور په لور روانه شوه، په لاري له ډېري خوشالۍ قدمونه ورباندي لږ دي، چټكه چټكه كور ته ورله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خالو سترګي چي په تورپېکۍ ونښتې حيران شو چي ولي داسي خوشحاله ده، د خالو تر پوښتني له مخه تورپېکۍ حال ورکړی.

خالو تر اوسه په روپو د ګټه اخستلو په باره کښي څه نۀ ؤ اورېدلي او په دې خبر ؤ چي ملک سود خور دی. خلګو ته په سود پيسې ورکوي. دا وېره (يره) ورپيدا شوه چي دا به سود وي چي ډېر ناروا دی. له دې وېري يې پيسو ته زړۀ نۀ غوښت او تورپېکۍ ته يې وويل چي دا به يې په سود درکړي وي. دواړه جهانونه به مو خراب شي. تۀ لاړه شه له ملا صاحب څخه پوښتنه وکړه چي د سود په پيسو علاج څنګه دی او دا سود دی که نۀ.

تورپېکۍ ورته وويل چي نا په سود نۀ دي. هغه هم ځان ته مسلمان وايي دا دي څنګه زړۀ ته لوېږي چي هغه به داسي حرام کار کړي، دا خبرو کښي شک مۀ اچوه.

د تورپېکۍ په خبرو د خالو تسلي نۀ وشوه او تورپېکۍ يې مجبوره کړه او ملا صاحب ته ورغله او پوښتنه يې ځني وکړه چي د سود په پيسو علاج څنګه دی او دا سود دی که نۀ. ملا چي د تورپېکۍ خبري واورېدې په زوره يې کليمه وويله بيا يې ورته وويل چي د سود په پيسو علاج هيڅکله نۀ دی روا، سود ډېر سخت ناروا دی. په کتاب کښي سود ورکونکي او اخستونکي لپاره سخت عذاب بيان شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا صاحب ته د خپلو خبرو په دوران کښي خيال ور پيدا شو چي کلي کښي بغير د ملک بل څوک خو دا کاروبار نۀ کوي او که ملک په دې خبر شو لا دې ښځې روپۍ په دې واپس ور وړې چي ملا صاحب وويل چي سود حرام او ګناه ده نو په والله.........

بيا يې تورپېکۍ ته وويل چي ګوره په سود به نۀ وي او تۀ دا راته ووايه چي له چا او څنګه دې ځني واخستې. په جواب کښي تورپېکۍ ورته وويل چي ملا صاحب له ملک صاحب مو اخستي دي، مګر په سود مه نۀ دي غوښتي او نۀ دۀ راته ويلي دي چي په سود دي. ما قرض وغوښتی او دۀ راته وويل چي په ګټه ده.

ملا د تورپېکۍ له خبرو پس وويل چي دا به دې ويل دا خو سود نۀ دی، تۀ لږ انتظار وکړه زۀ کتاب وګورم او يو غټ کتاب يې راواخست او وير (خور) يې کړو. سر يې پرې ټيټ کړو ګوتي يې يو بل ځای پرې ښوروليې (تاوهي) او يوه بله ورقه (پاڼه) يوه بله خواته اړوي اخر په يوه مخ ښۀ تر ډېره سر ټيټ کړی وروسته يې تورپېکۍ ته وويل چي غوږ ونيسه او يو عربي عبارت يې ولوست بيا تورپېکۍ څخه سوال وکړې چي پوه شوې که نۀ.

نۀ صاحب، دا خو د خدای د کتاب توري دي. په دې خو مرغان هم نۀ پوهېږي. موږ ګناګاره په دې څه پوهېږو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې خو ستا غوندي لائقان پوهېداى شي. تورپېکۍ ورته وویل.

هو چا چي علم نهٔ وي کړى هغه په دې نهٔ پوهېږي. ملا ورته وویل. ښه په دې کښي يې ليکلي دي چي ډېر خلګ په ګټه او په سود کښي فرق نهٔ شي کړاى، مګر سود او ګټه يو له بله بېل دي، سود ناروا دى او سود دې ته وايي چي سود پکښي ياد شي او يا يې د اخستونکي لاد ورکونکي په نيت کښي سود وي.

تاسو نهٔ سود پکښي ياد کړى او دا هم ښکاره خبره ده چي په ستاسو د يوه هم په نيت کښي سود نهٔ ؤ، نو دا سود نهٔ دى، دا تا هم په ګټه اخستى دى او هغه هم په ګټه درکړى دى نو دا په ګټه ده، ګټه روا ده، بلکې که څوک مجبوره وي او هغه ته داسي په ګټه څوک څه روپۍ ورکړي دا خو لويه نيکي ده نو بايد ورکونکي ته دعا وکړي.

تورپېکۍ چي د ملا صاحب فتوا واورېده ډېره خوشحاله شوه او ملا صاحب ته يې وويل چي تاسو دي خداى لري په موږ خو داسي توره تياره ده پخوانۍ وېنا ده چي فلانکى د دوو خرو دانه نهٔ شي جلا کولاى. په موږ هم داسي تياره ده چي په سود او ګټه نهٔ پوهېږو، دا رنګي څو خبري تورپېکۍ وکړې او بيا ورڅخه روانه شوه کورته چي ورغله او مېړه ته يې حال ورکړ هغه ډېر خوشحاله شو بيا يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځي ته وويل چي يو دا همت لا وکړه چي سبا لپاره څوک پيدا کړه چي ډاکټر ته مو ورسوي.

تورپېکۍ خيال وکړو چي چا له ورشم اخر يې ځان سره وويل چي د چا کره هم نۀ ځم د خپل تربره او لوره (لېور) چه کالو نومېږي کره به ځم که څه هم دوی دواړه له ډېره وخت د پلار په ميراث او د خور په ولور سره مرور دي نن ورځ داسي ده چي به ورځم او که ور نۀ شمه نو به تربور او لېور راته وايي چي دا خو دي نۀ راته ويل او که بل څوک راسره لاړ شي هم دا کليوال به په کالو خاندي زما د کالو او مېړه مو څه فرق دی.
دا خندا په کالو نۀ ده بلکي په موږ ده، ولي چي ټول يو کهول او عزيزان يو، دوی دواړه سره ورونه دي، نۀ بل چا له ځم او کالو که نۀ تلو هم په دې پلا (ځل) به يې مجبوره کوم.

له ډېري اوږدې مودې بعد نن تورپېکۍ د خالو کور ته ورغله ټول کور والو په مينه روغبړ ورسره وکړی او ښۀ عزت يې ورکړی. چای ډوډۍ يې ورکړه ښۀ ساعت په نورو ګپو او خبرو سره لګيا وو، وروسته کالو پوښتنه ځني وکړه چي خير ۀ څنګه راغلې؟ تورپېکۍ هم غرض ورته بيان کړو کالو وويل: چي ښۀ وشو چي تۀ راغلې، زما هم زړۀ غوښت چي درغلی وای، مګر پښې راته درنې وې، خوا مه ډېره بده وه، مګر چي بدبختي ...... (د کالو رېغ ژړا غوندي شو) او تورپېکۍ سره يې قول وکړ چي بس زۀ به درشم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا سهار کالو په کلي کښې اس له چا وغوښت او خالو کورته ورغلو، لمر چې ښهٔ تود شو خالو يې په اس سپور کړو او کالو د اس زين ونيولو په پښو ورسره روان شو ډېر ارام ارام روان ؤ کله چې هسپتال ته ورسېدو خالو يې له اسه سوږ (کوز) کړو. اس يې په هسپتال کښې په تمبه (ستنه) پورې وتړو.

د ډاکټر د کمرې له مخه د مريضانو ډېر رش وو، شوک ټوخي او شوک زګېروی لري او سرونه مړهٔ په ځړېږي. چا مخ پټ کړی پروت دی او هر سړی دا کوشش کوي چې زهٔ له مخه ورشم، مګر دروازهٔ کښې يو سړی ناست دی يو لښته يې په لاس کښې ده هر شوک نهٔ ور پرېږدي دوه درې سړي پرېږدي چې هغه راووځي بيا دا نور سړي ور پرېږدي نور مريضان هم وار په وار راتلو او له مريضانو سره به کښېنستو، مګر د صفا کالو (جامو) د لوی شملې يا ښهٔ صورت مند ملايان چې بيت به يې په لاس کښې ؤ چې راتلو سيخ به ورننوتو دا سړی چې په وره کښې ناست ؤ ورته ولاړ به شو او لاس به يې ورته پورته کړو او سلام به يې ورته وکړ چې راوځي ځيني ددې سړي په لاس کښې څه ورکړي، تر غرمې داسي عمل جاري ؤ، کالو شو ځله دې سړي ته فرياد وکړو چې زما مريض ډېر په عذاب دی کور مو هم لېرې په کلي کښې دی، تهٔ مهرباني وکړه موږ ورپرېږده. مګر دا سړی هر واري کالو ته وايي چې دا ستا غوندي دا ټول خلګ ناست

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي تـهٔ هـم کښېـښنه چـي تازيلـه (تـادي) دي ده بيـا ځله راتلـې، اول بـه دي خپـل کـار کـوو چـي لـه کـاره فارغـه شـوی وای بيـا بـه دي مـريض راوسـتو. مريضـان د ور پرېښـولو پـه انتظـار کښـي ؤ چي ډاکټر له خپلي کمرې راووت او موټر ته ودرېد.

دا دروازه کښـي ناسـت سـړي مريضـانو تـه وايـي چـي ډاکټـر صـاحب لاړو بيـا نـهٔ راځـي چهټـۍ شـو، هسـپتال بنـد شـو، کـه څـوک ډېـر پـه عـذاب دی يـا يـې تازيلـه (تـادي) وي هغـه دي مازيګر د ډاکټر صاحب کورته ورشي کنې سبا سهار راشئ.

کـالو چـي دا واورېـد زر ډاکټـر تـه ورغلـو او ورتـه وې ويـل چـي صـاحب زمـا مـريض ډېـر پـه تکليـف دی او کـور مـو هـم لېـري پـه کلـي کښـي دی، تـهٔ مهربـاني وکـړه اوس يـې وګـوره ډېري دعا به درته وکړو کور دي ودان شه.

ډاکټـر کـالو تـه څـه جـواب ورنـهٔ کـړو او مـوټر کښـي کښېنسـتو، کـالو دا خيـال وکـړو چـي زمـا خبـره يـې نـهٔ واورېـده زر لـه بلـه څنګـه ورسـره راجـار ووت او بيـا يـې هغـه وېنـا ورتـه وکـړه. دې وار ډاکټـر صـرف دومـره قـدر تکليـف وکـړو چـي پـه سـترګو يـې کـالو تـه اشـاره وکـړه چـي لېـري شـه او مـوټر يـې روان کـړو. کـالو يـو سـاعت پـه دې ځـای حيـران ولاړ ؤ او ځـان سـره يـې وويـل چـي افسـوس مـوږ سـره څـه نشـته غريبـان يـو کنـې والله کـه ډاکټـر سـترګي داسـي بـدي را اړولـي وې، کـه چېـري مـو هغسـي شـمله وه يـا مـه جـامې صـفا وې خـو بـه ډاکټـر پـه پښـو کورتـه پـه منډه راسره تلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو لا په دې ځای ؤ یو ځوان ورته ودرېد او ورته یې وویل چې اکا ځله داسې پرېشانه یې؟

کالو حال ورکړو دې ځوان ورته وویل چې اکا د ټول افسران داسې دي، ته ګوره ډاکټر به مریضان په هسپتال کښې کتل مګر صرف د روپو اخستلو لپاره په کور کښې یې ګوري او هسپتال کښې ټوله ورځ په ګپه تېره کړي او موږ خو ټول عمر ددې ناانصافي خلاف ناري وهو، زموږ ناري صحیح دي موږ په حق یو، حکومت زموږ په ضد دی او صرف د دې وجې چې دا خلک غوږ نۀ ونیسي، په خلګو کښې بد نامه کولو لپاره د کرایه دارو ملایانو او ملکانو په ذریعه د کفر پرګنډې (پروپېګنډې) راپسې کړي، کالو ورته وویل چې هو ځوانه ستا خبري صحیح دي، زموږ په کلي کښې دوه ځوانان چې مهربان او روښان نومېږي هغه تل داسې خبري موږ ته کړي، مګر زموږ د ملک کورنۍ او ملا صاحب له دوی ډېر بد وړي. ملا صاحب تل وایي چې د دوی خبري ته غوږ مۀ نیسئ، له روسه (Russia) پیسې ورته راځي، مګر موږ چې د دوی خوی عمل ته وګورو د ملا خبري ټولي غلطي دي، کوم څه چې ملا په دوی پسې وایي هغه موږ تر اوسه نۀ دي پکښې لیدلي او اکثر کلیوال اوس د دوئ خبرو ته غوږ نیسي او هره خبره یې مني.

دې ځوان او کالو ښۀ تر ډېره داسې خبري وکړې اخر دې ځوان کالو ته وویل چې اوس دې زۀ څه خذمت وکړم که

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـريض ډېـر پـه عـذاب دی نـو بـه زه.... دې ځـوان لا دا خبـره نـه وه ختمـه کـړې چـي کـالو ورتـه وويـل ګرانـه مـريض مـه ډېـر پـه عذاب دی که ته چا ته څه ويلی شې نو ډېره نيکي به دي وي.

اول دې ځـوان د خـالو حـال وکتـو بيـا يـې د هسـتپال يـو کمپـوډر چـي هغـه ددې ځـوان شـناخته او ملګـری ؤ تـه ور وسـتو هغـه چـي يـې نـبض وکتلـی او يـو د نشـې اينجکشـن يـې ور ولګـوئ او ورتـه وې ويـل چـي د مـريض عـلاج خامخـا وکـړئ د مـرض تـازه شـپې دي، عـلاج بـه يـې زر وشـي او کـه عـلاج اوس نـه وکـړئ نـو بـه ډېـر درتـه پـه عـذاب شـي. ډاکتـر تـه ضـرور ورشـه کـالو دې ځـوان او کمپـوډر تـه دعـا وکـړه او رخصـت يـې ځنـې واخسـت. کـالو ځـان سـره سـوچ وکـړ چـي تـر شـپه کړلـو دا ښـه ده چـي د ډاکتـر کورتـه ورشـم کـه يـې چېـري مـريض تـه څـه دوائـي راکـړه او خـالو يـې بيـا پـه اس سـپور کـړو او د ډاکتـر د کـور پـه لـور روان شـو. د ډاکتـر د کـور لار د بـازار پـه ميـان (منځ) کښـي تېرېده. کـالو هـم پـه دې لار روان ؤ لـه هسـپتاله لـږ پـه مـخ لاړو پـه چـورنګۍ ولاړ پـوليس وال ور تـاخ کـړو او پـه دهکـه دهکـه يـې لـه روډه کـالو او اس و ايسـتو او کـالو تـه پـه غصـه کښـي وايـي چـي نـه پـوهېږې چـي اوس دفتـران چهټـۍ کېـږي او پـه دې روډ صـاحبان تېرېـږي. کـالو مجبـوراً پـه يـوه اوږده لار کورتـه ور ورسـېد ، د څـو ګهنټـو انتظـاره پـس د ډاکتـر د يـوې کـوټې ور خـلاس شـو او يـو سـړی پـه وره (دروازه) کښـي ودرېـد او ږغ يـې کـړو چـي مريضـان دي راشـي خپـل خپـل لمبـر دي واخلـي دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت د بیمارانو شمېر تر پنځلس رسېدلی ؤ، کالو تر ټولو لومړی راغلی ؤ، مګر په اتم لمبر ودرېد او څه وخت چي کالو ته دا معلومه شوه چي ډاکټر له مریضانو شل روپۍ فیس اخلي زر له قطاره ووت او خالو ته یې وویل چي ډاکټر خو په مریض شل روپۍ اخلي او ما سره خو هیڅ نشته خالو هم شل روپۍ ورکړې او کالو بېرته په خپل لمبر ودرېدو، څه وخت چي د کالو لمبر رالو او کالو هم خالو تر لاس ونیوو او د ډاکټر کمري ته ورننوت او په کرسۍ کښېني کښېنستو او کالو پخپله ورته ولاړ ؤ ډاکتر ته یې د مریض حال ورکړ.

ډاکټر ښهٔ په تسلي د کالو په سینه دربین کښېښو ډاکتر د دهٔ معاینه کوله چي خالو وټوخل په ټوخلو ډاکټر هغه ته غصه وکړه او زر یې په سونډه (پوزه) او خُله دسمال ونیوو او ورته وویل چي بل وار خیال کړه دا مي خپل کور دی (د خپل فیس لپاره څهٔ نه درته وایم) کنې په زوره زوره به مي ایستلې او زر یې په پرچه نسخه ور ولیکله او کالو ته یې وویل چي خیر اوس هم بچت (بچ) دی، کنې ټي بي کېدو خطره یې وه، دا دوائي له بازاره واخله او دا یو بوتل شربت ما سره پروت دی په بازار کښې یې لس روپۍ قیمت دی خو تهٔ اوه روپۍ راکړه بس یوه هفته چي مریض ته دا دوائي ورکړې ښهٔ به شي. شل روپۍ خپل فیس او اووه روپۍ د بوتل راکړه، بس ورځئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو لس روپۍ کالو ته نوري ورکړې کالو لس روپۍ ډاکټر ته ورکړې ډاکټر درې روپۍ واپس ورکړې او خالو یې تر لاس ونیولو او ووت.

خالو یې یوه دېوال ته کښېنوو، کالو څه روپۍ نوري ځني واخستې په منډه یې له بازاره دوائي راوړه او خالو یې په اس سپور کړو کورته روان شو.

ماښام دوی ښه ناوخته ورسېدو، تور پېکۍ د کالو د ډوډۍ بندوبست وکړی اول یې چاۍ ورته پخې کړې وروسته یې ډوډۍ ورکړه، څه وخت چې یې ډوډۍ وخوړله تور پېکۍ ته یې د ګولۍ او شربتو د استعمال طریقه وښووله او کورته روان شو. تورپېکۍ ډېر ورته وویل چې نیمه شپه ده کهول به ټول ویده وي او دلې ویده شه، مګر کالو خبره نۀ منله او کورته لاړ. خالو دا وخت له سفره ډېر په تکلیف ؤ دردونه یې زیاته کېدو، هغوونه یې خوړېدل تورپېکۍ هم د هدایت مطابق ګولۍ او شربت (دوائي) ورکړه لږ ساعت کښې خالو په ارام شو او ټوله شپه یې په ارام تېره کړه. درې ورځې چې خالو دوائي استعمال کړه پخپله د ناستي او ولاړې قابل شو چې دوائي یې ختمه کړه یو مخ له مرضه جوړ شو مګر ناجوړۍ ډېر کمزوری کړی ؤ او د کار کولو توفیق یې نۀ درلود او کله چې کارته لاس وروړي نو هغه ورځ به په تکلیف شو ځکه څه موده کارته لاس نۀ ور وړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مهربـــان چهتيـــاني ختمـــي شـــوې. يـــوه ورځ د کلـــي اکثـــرو کـــورو تـــه د رخصـــت لپـــاره ورغلـــی، د خـــالو خـــوا تـــه هـــم راغلـــی، د خـــالو روغ صـــحت چـــي يـــې وليـــد ډېـــر خوشـــحاله شـــو او ورته يې وويل چي

کاکـا اوس بـه پوهېـدلی يـې چـي انسـان نـاجوړه شـي زر دي پـه ډاکتـر عـلاج کـړي، ملايـان او پيرانـو لـه دي نـه ځـي. هغـوی پـه قـرآن پـاک اوداسـه او لمانځـه پوهېـدای شـي نـه پـه مرضـو. نـه ګـورې چـي دوی پخپلـه نـاجوړه شـي زر زر ډاکتـر تـه منـډي وهـي، مګـر خلګـو تـه وايـي چـي ډاکتـر تـه مـه ځـئ. مـوږ لـه راځـئ. مقصـد يـې صـرف شـکوّنه وي او هـم پـه دې خبـرو دوی پـه مـا او زمـا پـه ملګـرو پسـې ناحقـه خبـري کـړي. اوس زه رخصـت تـه راغلـی يم، مګـر يـوه خبـره د خيـر درتـه کـړم. هغـه دا چـي خپـل ژونـد تـه خيـال وکـړه څـه رنګـه دي پـه بربـادۍ او مسـکينۍ کښـي تېـر کـړو، مګـر د زوی ژونـد مـه خرابـوه، هغـه سـکول کښي داخل کړه چي د سبا ژوند يې په سهولت وي.

لـه دې خبـرو بعـد مهربـان رخصـت واخسـت او ولاړ شـو. څـه وخـت چـي مهربـان څپلـۍ پـه پښـو کـولې بيـا يـې خـالو تـه وويـل کـه مـو چېـري څـه وخـت وي لامـو څـه کـار پـه بـازار کښـي وي ماتـه ووايـه. انشـاالله زه بـه ستاسـو کـار وکـړم. خـالو ورتـه وويـل چـي نـه اوس خـو داسـي کـار نشـته او کـه کلـه اړ شـو نـو بـل څـوک خـو نشـته ضـرور بـه تـا لـه درځـو او سـتا نيکـه مشـوره کلـه بـه هـم زمـوږ نـه هېرېـږي. خوشـحاله اوسـې او پـه خپـل مقصـد کښـي بـه تـل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کامیاب یې. دعا درته کړو. مهربان روان شو خالو ډېر ورته حیران ؤ چې داسي ښهٔ ځوان دی، داسي ښې خبري کړي، خلکو ته ښې مشورې ورکوي او چې وس یې وي هر چا سره نیکي کړي. له بدو ډېر بد وړي، دا عقل یې ټول د تعلیم له وجې دی ملایان او ملکان چې بد ورته وایي هغه وجه هم دا ده چې دی ددوی بدو کارو ته بد وایي او هغه یې ښهٔ نهٔ یسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵)

شپې میاشتي تېري شوې یوه ورځ د ملک نوکر تور د خالو کور ته ورغلی او خالو ته یې وویل چي ملک صاحب رالېږلی یم چي زما د روپو معیاد پوره دی او څو ورځي زیاته تېري شوې او زما قرض دي درکړي.

د تور راتګ او خبري د خالو لپاره سخت د پریشاني سبب وګرځېدی او خالو ته معلومه وه چي په مقرر شوي معیاد که څوک د ملک قرض نهٔ ورکړي په هغه خیر زیاته حرام دی. ښهٔ ساعت په فکر کښي ؤ چي څه وکړم......... اخر یې تور ته وویل چي ګرانه! زهٔ خو اوس له مرضه پورته شوی یم او په کار بار مي شروع کړې ده. تهٔ ملک صاحب ته ووایه چي انشاالله څو ورځو کښي به د دهٔ حق ورکړم. دهٔ له موږ سره ډېره نیکي وکړه او موږ یې په ډېره سخته مجبوري کښي وچلولو، نو زهٔ به هم زر خپل حق ورکړم. تور چي ملک ته د خالو وېنا وکړه هغه ډېر غصه شو څو کنځلي یې وکړې، بیا یې یو غټ سوټی راواخست او په تور باندي یې بږغ وکړ چي راځه او ډېر له قهره ډک د خالو کورته لاړ.

خالو چي ملک ولید پوه شو او وېري واخست، زر یې ایت الکرسي وویله او په ځان یې چوف کړه او تورپېکۍ ته یې وویل زر کالی راواخله او یوه ښهٔ صفا کالی که وي ویړ یې کړه ملک صاحب راغو. تور پېکۍ زر کالی خواره کړو او خالو په ملک بږغ وکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای دي راوله دې خوا ته راځه دلته په مخ کښي لرګي او مرداري ده.

ملک ډېر غصه ؤ سترګي يې غټې راختلي وې چي خالو ته ور نږدې شو د هر څه له مخه يې تر خُله ووت چي پور اخلې ډېر خوشحاله کېږې چي ادا کوې يې بيا زور درکوي، بس نوري خبري پرېږده ماته خپل حق راکوه.

خالو د ملک په لاس کښي لرګی وليد او غصه يې واورېده سخت ووېرېدی او کپنا واخست او ملک ته وايي چي خير دی تهٔ کښېنه تا به نهٔ خفه کوو.

ملک چي دا الفاظ واورېدو نور غصه شو چي ښهٔ نهٔ مو خفه کوې، زهٔ څه وخت راغلی يم خپل حق غواړم چي په زوره يې درڅخه واخلم بس د ځان خير دي په دې کښي دی، نوري خبري مهٔ کړه.

هم دا وخت د کلي ملا صاحب يو خواته تېرېدو هغه چي د ملک د خالو په غولي کښي وليد حيران شو چي ملک ګوره او د خالو کور بيا يې خيال وکړ چي خالو ډېر مسکين دی چېري ملک زکوة يا خيرات خو نهٔ ورکوي او د خالو کورته ملا صاحب هم راغلو.

ملک چي ملا صاحب وليد او ورته يې وويل چي ملا صاحب دې نمک حرام ته مي پور ورکړی ؤ اوس خپل حق غواړم مګر دی ځان راته منجوي، تهٔ ووايه څهٔ ورسره وکړم. په خپل حق وصولولو خو مرګ هم راته روا دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا زر ورته وويل چي بېشکه کتاب کښي دا راغلي دي که څوک چاته په حق انکار وکړي حقدار ته يې مرګ روا دی مګر تۀ وار وکړه، خالو څه وايي:

ملا صاحب ډېر په غصه خالو ته نصيحت وکړی چي ولي ظالمه! دا خو زما په ياد دي چه تورپېکې راغلله او ما څخه يې پوښتنه وکړه ډېره خوشحاله وه او که چېري صاحب روپۍ مۀ وايه درکړي اوس به مړ وې، د کفن پيسي به نۀ وې درسره، دۀ ډېر ښۀ درسره وکړو نو نن ولي داسي کړې، حق يې ورکړه.
خالو په کپنا کپنا کښي ورته وويل چي زۀ هم مسلمان يم د چا حق مه نۀ دی خوړلی او نۀ دي خدای تعالی توفيق راکوي او نۀ د داسي زورورو حق څوک خوړلی شي، مګر زۀ تر اوسه بيمار وم، تاسو ليدم اوس راپورته شوی يم او په کار مو لاس پوري کړی دی. بېګاه مي هم تور پېکۍ ته دا نقل کړو چي ملک د روپو معياد پوره دی بلکې څو ورځي زياته تېري شوي دي، دۀ په ډېره مجبوري کښي موږ سره مدد وکړ او موږ تر اوسه روپۍ نۀ دي برابري کړي، دا وخت يوه پيسه په کور کښي نۀ لرو.

د ملک دا يقين ؤ چي په کور کښي يو پيسه نشته مګر وې ويل چي دروغ مۀ وايه ماته معلوم دی چي ستا په کور کښي څه شته او څه نشته. بيا يې په زوره تور ته رږغ کړو چي هلکه توره! د کور تلاشي يې واخله بيا يې ملا ته مخ کړو او ورته يې وويل چي وا ملا صاحب اوس يې له کوره روپۍ کاږم که نۀ ؤ د دې سړي دروغ در ښکاره کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــور يــې د کــور تلاشــي واخســته کــونج کــونج يــې وکتــې مګـر هـيڅ يـې نـه کـړو پيـدا ، او ملـک تـه يـې وويـل چـي صـاحب مـا خـو د کـور هـر کـونج (ګـوټ) او سـوروی (سـوري) وکتلـو هـيڅ مـه نـۀ کړو پيدا ، نۀ پوهېږم چي چېري يې چيخلي (منډلي) دي.

ملـک بيـا تـور تـه پـه غصـه کښـي وايـي چـي ګـوره زۀ درتـه وايـم چـي شـته او تـۀ وايـې چـي نشـته. د دې مقصـد خـو دا دی چـي زۀ دروغ وايـم او تـۀ رښـتيا. ملـک سـوټی ورسـره پورتـه کـړو او د تـور پـه خـوا يـې پـه زوره وځنـډلو تـور يـوه خـوا تـه شـو او سـوټی د خـالو پـه ورانـه ولګېـدو. د خـالو تـر خُلـه لويـه چيغـه ووتـه چـي مـړ دي کـړم ظالمـه. ملـک چـي د خـالو چيغـه واورېـده چـي ماتـه يـې ظـالم وويلـو زر يـې بـل سـوټی ورسـره کـړو او پـه مـلا يـې ووهـو. بيـا يـې يـوه مضـبوطه پلتـه (لغتـه) ور وځنډلـه او هـر څـه چـي پـه خُلـه ورته راځي هغه خالو ته وايي.

تـورپېکۍ چـي دا وليـد زر يـې قـرآن ملـک تـه ونيـو چـي دې قرآن ته وګوره بس که بس که.

ملــک د تــور پېکــۍ خواتــه ســترګي ور واړولــې او وې ويــل چــي دا ټولــه مــرداري ســتا لــه لاســه ده. تــا قــرض واخســت او اوس راته انکار کړې.

څـه وخـت چـي ملـک تـورپېکۍ تـه غصـه کـړه مـلا صـاحب رېغ وکـړی چـي هـو صـاحب دا ټـولي کيسـې خـو د ښـځو لـه لاسـه خرابي دي، دا ښځه که مۀ وايه نو به دا زړۀ شينی نۀ ؤ.

ښـۀ سـاعت ملـک پـه غصـه غصـه کښـي ډېـري بـې پـردې خبـري وکـړې، اخـر کښـي يـې وويـل چـي اوس ځـم کـه مـو پـه يـوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوتــه (هفتــه) کښــي ماتــه پيســې کورتــه نـۀ راوړې نـو بـه لـه تاسـو دا پېغله لور درخانۍ په خپل کور کښېنوم او ملک ورڅخه ووت.

د ملــک دهمکــۍ او کــورنۍ نيســتۍ ټــول کــور پــه ځــان حيــران کـړو او پـه کـور ژړا فريـاد ګـډ شـو. ټـول کلـي دا ژړا واورېـده هـر سـړي کوشـش کـوی چـي پـه منـډه ورشـي چـي څـه وشـو. څـوک پکښــي مـړۀ شـول او کـه نـوره څـه بـلا پـه ګـډه شـوه. څـوک چـي راځـي پــه حــال خبــر شــي او يــو خواتــه کښــېني او خواخــوږي کــوي او د ملــک د رويــې غندنــه وکــړي. څــه وخــت چــي د عــامي خواخــوږي اظهــار خــتم شــو او روشــن خــان نــومي يــو ځــوان چــي د مهربــان ملګـری ؤ وې ويـل چـي ګـورئ دا بدسـلوکي نـن يـوازي د خـالو اکـا سـره نـۀ کېـږي. زمـوږ د کلـي والـو سـره تـل کېـږي. او دا زمـوږ د ټولـو سـره ګـډه ده. زمـوږ پـه کلـي ډېـره تيـاره ده، ملکـان ظلـم پـه کــړي، ملايــان فتــوې ورکــوي تــر څــو چــي د ملکــانو ملکــي مــو نـۀ وي ختمـه کـړې او ملايـان مـو پـه سـمه لار نـۀ وي روان کـړي دا بـه کېــږي. دا ستاســو خبــري بــې معنــې دي، تــر څــو چــي مــوږ ملــک ګـوهر تـه يـو مـوټې شـوي نـۀ يـو او د ملـک ملکـي او د خانـانو خـاني مــو نـۀ وي ورکــه کــړې دا ظلــم بــه کېــږي او د دوی ملکــي او خــاني مــوږ پــه اتفــاق زر ختمــولی شــو. دا مــوږ چــي ملايــان او ملکــان بــد او کــافران بــولي د هغــه صــرف دا وجــه ده چــي مــوږ ملکــانو تــه وايــو چـي ظلـم او نـاروا مـۀ کـوئ او ملايـانو تـه وايـو چـي ددې ملاتـړ مـۀ کــړی. دوی دواړه مفــت خــواره او حرامخــواره دي، ځکــه مــو بــد يســي. کــه چېــري زمــوږ نظــام راشــي بيــا بــه نــۀ ظلــم وي او نــۀ حرامخــوري او مفــت خــواره او ځکــه دوی تاســو راتــه لمســوي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی په خپل انجام پوه دي. روشن خان تولي خبري په زړهٔ پوري وې په هر چا ښې لګېدې مګر ملايانو په علاقه کښي په روشن خان او ددهٔ په ملګرو پسې ناجائزه توهمتونه لګولي وو او که څوک ددوی خبرو ته ښهٔ ووايي يا يې ملګری شي هغه هم د توهمت مالک شي، ځکه دلته د ملګرتيا يا د حق ويلو ږغ چانهٔ وکړ او څه وخت خلګ سره ولاړ وو بيا لاړو، هر يوه به بل ته ويل چي خبرې يې صحيح او ښې وکړې افرين شه مګر موږ.........

سبا سهار خالو خپل ورور کالو ته ورغلو هغه ته يې د ملک تولـه کيسه وکړه د هغه تجويز دا ؤ چي مځکه خرڅه کړه مګر خالو دا تجويز نهٔ منلو ځکه چي اوس په دې پټي پوري مي ذات قام کلی او هديره معلومه ده، که مځکه نهٔ وي نو دنيا به څه راته وايي. بل تجويز هغه دا ورکړو چي دوه خرهٔ لرې دا خرڅ کړه مګر دا تجويز يې هم خوښ نهٔ ؤ ځکه چي خرهٔ که خرڅ کړم د بل کار نهٔ يم اوس هم دا خرهٔ مي د روزۍ ذريعه ده، تر خرو خو مځکه ښهٔ ده چي خرڅه يې کړم، مګر هغه هم نهٔ خرڅوم.

اخر خالو پخپله دې ورور ته وويل چي مځکه په ګروه کړم چي کله مي وس پيدا کړو خلاسه به يې کړم، فی الحال به له دې بلا ځان په خلاس کړم. کالو ښهٔ ساعت په فکر کښي ؤ اخر يې تر خپلو تجويزو دا تجويز خوښ شو. خالو دا مشوره له تورپېکۍ سره هم وکړه هغې هم ور خوښه کړه خالو اوس سرې غواړې چي روپۍ ورځخه واخلي او مځکه ګروه کړي، مګر کلي کښي څوک داسي هستمند نهٔ ؤ اخر يوه شپه خالو څو کسان ځان سره ملګري کړو او ملک کورته ورغلو چي دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مځکه په قرض کښي ګروه کړه یا یې په قیمت واخله مګر هغه ورته انکار وکړي او ډېر په غصه یې ورته وویل چي تر اوسه دي ولي دې ته فکر نهٔ ؤ اوس چي په دې پوه شوې چي ملک زوی ته وادهٔ غواړي او تهٔ وویرېدې چي له ما لور نهٔ بوځي په دې ځان پوه که چي بل چاته یې ور نهٔ کړې، ستا لور به زما د زوی وي اوس لور په خوښه راکړه دا روپۍ هم درپاته نوري به هم در کړم زما مځکي ډېري دي هغه نهٔ شم ابادولی ستا مځکه به څهٔ کوم. البته اوس به دومره نیکي درسره وکړم چي یوه هفته به نور معیاد درکړم د لور په باره کښي یې ورته وویل چي لور دي زوی ته وادهٔ غواړم کني ستا تر کور بل ښهٔ ځایٔ چېري دی او دا به هم ډېره عجبه او ستاسو د شان خلاف به وي چي تهٔ لور راکړې او زهٔ لور درکړم، خو زما خبره په غوږ کښي ونیسه. خالو ډېر خواستونه ورته وکړو مګر د ملک تر خُله چي یو وار (ځل) الفاظ ووت نو هغه داسي مثال لري لکه چي په پرښه په کاڼي ولیکل شي.

اخر خالو ناامیده ځني روان شو او په دې یې زړهٔ خوشحاله ؤ چي یوه هفته یې نور معیاد راکړ.

بله ورځ سهار وختي یو بل کلي ته لاړ دلته یو ښهٔ شتمن سړی دی چي د جمک په نامه مشهور دی. په خپل کلي کښي یې مځکي لږ دي لاکن په شاوخوا کلو کښي یې ډېري مځکي دي. له چا یې په قیمت اخستي دي او له چا یې ګروه کړي دي. خالو چي ورغلو او دې سړي سره یې ولید او مجلس یې ورته وکړو دې سړي ته د خالو مځکه له پخوا معلومه وه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پــه دې هــم خبــر ۇ چــې اوس يــې د بــادام او ســيب درختــي پــرې لګولي دي تر نيمي زياته برته رسېدلي دي.

جمــک دا خيــال ۇ چــې يــوه درختــه چې برابــر فصــل وکــړي ۱۵۰ روپــۍ د کــال جــوړوي خــالو ۱۵۰ درختــي لګــولي دي چــې د کــال ښــۀ پيســه جــوړوي، مګــر هغــه خــالو تــه وويــل چــې ســتا لــه مځکــي ماتــه هــيڅ فائــده نــۀ راځــي چــې زۀ تاتــه پيســي درکــړم نــو ستــا لــه پېټــي دومــره پيســه راځــي چې څلــور کالــه کښــي زمــا روپــۍ نۀ شي نغدولی.

خــالو ورتــه ويــل چــې پــه قســم درتــه وايــم کــه دا قــرض مــۀ وايــه کــه مــه دا مځکــه ګــروه کــړی وای، ځکــه د يــو کــال بعــد بــه ددې مځکــي امــدن تــر پنځــه زره کــم نــۀ وي اوس هــم چــې نيمــه مځکــه غيــر ابــاده ده او درختــي برتــه نــۀ دي رســېدلي زمــا برابــره ګــزاره پــه کېږي چېري چې درختي فصل ته ورسېږي.

لــه ډېــري وېنــا بعــد جمــک ورتــه وويــل چــې ماتــه بــه اجــازه وي چــې غيــر ابــاده مځکــه بــه ابــادوم، ولــې چــې ســتا اوبــه ډېــري دي او ابــاده مځکــه دي کمــه ده او کلــه چــې تــۀ مځکــه خلاســوې نــو پــه غيــر ابــاده مځکــه چــې زمــا څــومره خــرڅ راغلــی وي هغــه بــه ورســره راکــوې، کــه چېــري دا شــرط نــۀ دی بيــا يــې زۀ نــۀ شــم نيــولی، ماتــه چــې خــدای تعــالٰی دنيــا راکــړې ده خــو ددې لپــاره يــې راکــړې ده چــې ماشــومان پــه ارام کــړم او کــه ګټــه مــې نــۀ وي نــو بــه يــوه ورځ دا دنيــا ختمــه شــي او ماشــومان بــه مــې وږي شــي، لــه لــوږې بــه مــړۀ شــي، پــه ورځ د قيامــت خــدای تعــالٰی تــه بــه پــه دې بــاره کښــي څــه جواب ورکوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو پوه شو چي مځکه ټوله غواړي او مجبور يم له هغې بلا په بل رنګه ځان نۀ شم خلاسولی او شرط يې ورسره ومنلو مګر روپۍ يې څه زياته ځني وغوښتې، جمک نهه سله روپۍ ورکړې او خالو روپۍ واخستې او مځکه يې په جمکه ګروه کړه او کورته لاړ.

په سبا سهار خالو اتۀ سله روپۍ د ملک کور ته وروړې نن ملک ډېر په مينه روغبړ ورسره وکړ او ښۀ عزت يې ورکړ، د کلي او شا خوا د علاقې په حالاتو يې خبري ورسره وکړې اخر ملک د دهمکۍ اميز خواست په طرز ورته ويل چي خالو لور به چاته ضرور ورکوې بل چاته يې مۀ ورکوه، زما زوی ته يې راکړه، ښۀ به په عزت او په ارامه به وي، ستا به هم لاس راپوري خلاس وي، مګر خالو هيڅ جواب ورنکړ او له جيبه يې روپۍ راوکښې ملک ته يې ورکړې.

ملک چي روپۍ وليدلې طبيعت يې ډېر خراب شو مګر څه يې نۀ وويل او روپۍ يې وشمېرلې پوره وې له څنګ سره تر سروژده (تکيې) لاندي يې کړې.

وروسته يې بيا کيسه ورته وکړه خالو له دې واره دومره قدر ورته وويل چي ستا خبره مي ښه واورېده ستا تر کور بل لوی او د عزت ځای نشته، مګر زۀ زوی ته واده پرې غواړم په دې به له ما طبعيت نۀ خرابوې.

ملک چي دا جواب واورېدو ډېر غصه شو او ورته يې وويل چي زما خواستونه دي په مځکه تس (غوزار) کړو، واقع

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي نه ښه سړی يې او دا متل يې تېر کړو......... خير اوس به درسره زۀ ګورم.

خالو چي دهمکۍ واورېده سخت وويرېدو ، يو ساعت پس ولاړ شو او ملک ته يې د رخصت لپاره لاس ور وغزاوه، ملک هغه شان غصه ؤ او خالو بغير د رخصته روان شو. خالو پوه شو چي ملک څه بد راسره کړي، ځان سره يې وويل چي دا مي د ځان سره لوړه (قسم) ده چي لور به د زوی په واده ورکوم که څوک ښۀ راسره کړي او که بد، مګر دا فيصله بد بدله نۀ کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۶)

له بده مرغه يوه ورځ د خالو خر د ملک په کښت ورګډ شو، دا وخت ملک په کوټه ناست ؤ او په دربين (دوربين) يې شا خوا مځکه کتله اخر چي يې خپل پټي ته وکتل او يو خر په ګډه شوی دی هم په کښت کښي بزګر لګيا ؤ چي خر يې وليد، زر يې له ملکه وويست، ملک به دربين کښي ښه تر ډېره ورته کتل او وې پېژندو چي دا د خالو خر دی، خو د تصديق لپاره يې تور پسې ولېږلو چي دا خر وګوره د چا دی او دلته يې راوله. تور په منډه ورغلو او خر يې د کور په خوا را ويست. ملک تر اوسه په کوټه ناست ؤ چي تور ورنږدې شو ملک ور ږغ کړو چي هلکه توره! خر د چا دی؟ تور جواب ورکړ چي صاحب دا د خالو خر دی. ملک چي واورېدو طبعيت يې ډېر ښه شو او د ځان سره يې وويل چي دا دی خدا راکښېباسو اوس بې تانګونه ټينګ کړم، بيا يې تور ته وويل چي خر خالو ته ورولـه او ورته ووايه چي خر دي په کښت ګډ شوی دی او زر دي اته شلي روپۍ د تاوان راوړي، کنې تر ما به بده بلا نۀ کړي پيدا.

تور هم خالو ته ورغلو او خالو ته يې دا وېنا وکړه. هغه پوه شو چي کيسه د تاوان نۀ ده بلکې هغه راته ويلي ؤ چي درسره ګورم به او اوس خامخا پلمه غواړي او تنګوي مې. خالو تور ته ويل چي تۀ درځه زۀ هم ملک ته درسره ځم، خر تر اوسه دلې ؤ بيا يې ځنګه د اتو شلو روپو تاوان وکړ، دا نامکنه ده ملک زورور دی اوبه يې په پېچومي خېژي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو له تور سره ملک ته ورغلو او ورته یې وویل چې صاحب زما خرۀ تاوان کړی دی دومره تاوان واخله چې شوی دی نۀ اتۀ شلي روپۍ. ملک د خالو له وینا پس ډېر غصه شو او وې ویل چې تاوان خو تر دې هم زیاته شوی دی، مګر ما ستا خیال وساتو چې غریب سړی دی نیم تاوان ورڅخه واخله او تۀ په دې هم ناراضه یې بس زیاته خبري د قران ښې دي، نوري خبري ۀ کوه، ماته تاوان په منډه راواړوه، کنې په دې ځان ښۀ پوه کړه چې زما نوم ملک ګوهر خان دی او دا ستا غوندي مې ډېر تر خاورو لاندي کړي دي.

خالو د یوې بلې خبري کولو لپاره څُله سره یووړه، مګر ملک پرې ور راپورته شو چې بس ما درته وویل چې زیاتي خبري مۀ کړه، په منډه له دې ځایه وځه او تاوان راوړه.

خالو له ملک څخه روان شو او ځان سره یې وویل چې ملک اوس ځان او موږ په بدۍ کښېباسي، خیر تر څو چې ځان مه ورڅخه کتلی شو ګورم بې او دا متل ورپه یاد شو چې ګنډه (غوټه) په لاس خلاسېږي نو غاښو ته څۀ ضرورت دی او داسې یې د ځان سره جوړه کړه چې کلي کښې څو سپین ږیري به د ځان سره ملګري کړم او ماښام به د ملک کورته په خواست ورشو، ماښام یې د کلي څو سپین ږیري او د کلي ملا صاحب د ځان سره ملګری کړو او ملک کور ته ورغلو او خواست یې ورته وکړ چې صاحب موږ د خدای بندګان او ستا سړي یو، تا له په خواست راغلي یو، تۀ به مهرباني کړې تاته خدای ډېره درکړې ده او په دې اتۀ شلو روپو ستا دنیا نۀ لږېږي (کمېږي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک ګوهر خان ورته وویل چي ما تر اوسه چا سره ناجائزه نۀ ده کړې او نۀ ما په چا ناحقه دعوه کړې ده او نۀ چاته خپل حق ورپرېښودم. تاسو وایاست چي حق مۀ غواړه دا به ناجائز نۀ وي دا دی ملا صاحب تاسو سره راغلی دی، د شریعت په غاړه دي ووایي چي دا حق لرم که نۀ.

د ملک له دي وینا پس یو سپین ږیري وویل چي صاحب موږ دا نۀ وایو چي ستا حق نۀ دی او تۀ ناروا کړې، موږ وایو چي لږ مهرباني راسره وکړه په دې به خدای نور مهربانه شي تاته یې ډېره درکړې ده.

ددې پسین ږیري وینا لاجاري وه چي ملک لږ غصه شو او په غټ ږغ یې وویل چي په خبره ځان پوه کړئ، هغه دا چي زۀ نۀ یوه پیسه خپل حق چاته پرېږدم او نۀ یې له چا غواړم او په دې ټول عمر مي داسي نۀ دي کړي او نۀ مي په خپل حق له چا سره څه فیصله یا شریعت کړی دی. ولي چي خپل حق مي دی. شریعت او فیصله په خپل حق ولي له چا سره وکړم او زۀ چي هر چا سره فیصله او شریعت کړم نو زما په حال او حیثیت به وي. ما سره دومره زور شته چي په خپلو متو یې ځني اخستی شم اوس تاسو راغلي یاست صرف ستاسو لپاره به په دې ملا صاحب شریعت درسره وکړم او ودي وایي چي حق مي کېږي که نۀ. ملا ورته وویل چي صحیح ده ستا حق دی او مانبام په جومات کښي کلیوال سره ږغیدو هغو ویل چي تر دې زیاته تاوان وشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملا صاحب په خبرو دا سړي پوه شول چي د ملک خواته خبره کړي او ملا د ملک د زړۀ خوشحاله کولو لپاره ښکاره دروغ وايي، ملا صاحب چي دروغجنه خبره ختمه کړې نۀ وه چي يو سړي پرې ور ږغ کړو چي ملا صاحب زۀ په جومات کښي ناست وم دا خبره چا نۀ کړې او نۀ څوک په دې خبر دي.

د دې سړي په وېنا ملا سخت وشرمېدو او په غصه کښي يې ووېل چي زۀ د ملک لپاره خپل ايمان نۀ خرابوم اوس تۀ په ما ستا په خُله دروغ اړوې، الحمدالله زۀ خداى پاک له دې ډېر پاک ساتلى يم، زۀ نۀ ستاسو او نۀ د ملک لپاره دروغ وايم بيا يې ملک ته ووېل چي صاحب دوى هم مني او په شريعت کښي دي حق کېږي اوس يې غواړې که نۀ هغه ستاسو کار دى. ملا صاحب خپله خبره نوره هم داسي جاري وساتله چي ملک صاحب دا سړى ځان ته مسلمان وايي خو تل د کفارو کارونه کړي څو ځله دې سړو ماته ويلي دي چي ملک ظالم دى سود خور او حرام خور دى دا دى او هاغه دى، مګر اوس ستا تر مخ يې خُله مړۀ مړۀ کېږي او مخامخ يې اوس ووېل چي نۀ نۀ کله تا په چا ظلم نۀ دى کړى تا د چا حق نۀ قبضه کړى ۀ او نۀ خوړلى.

ملا صاحب د خپلو خبرو په ميان (منځ) کښي غاړې صفا کړې او ملک ته يې ووېل چي دا خپل کليوال به يوه ورځ تاته مصيبت وي او تۀ به د دې خلکو له لاسه داسي بې عزته او بې کوره يې لکه چي اوس اوغانستان (افغانستان) کښي ستا نمنه ډېر عزت مند بې عزته شول. په رښتيا کښي مهربان راغلى ۀ او دا ټول يې لمسولي دي. مهربان دې خالو ته ويلي ۀ چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل زوی په سکول کښې داخل کړه، تعلیم په وکړه او سبا به یې تر ملک زیاته عزت وي، تېره ورځ تهٔ خپل قرض غوښتلو له خالو ته ورغلی وې له تا وروسته روشن خان چي هغه هم د روسیانو په عقیده دی تا پسې یې تقریر کړی ؤ او کلیوالو ته یې ویلي ؤ چي سره متفق شئ، د ملکانو ملکي د سردارانو سرداري او د ملایانو ملایي ماته کړئ، دا ظالمان دي. ملا صاحب د وېنا په اخر کښې وویل چي په کلي کښې د روشن او مهربان غوندي ناسور وي نو قسم په خدای چي یوه ورځ به ډېر عزت مند او عالمان بې عزته وي. روشن او مهربان دي پوه کړل شي توبه ګار دي شي او که دوی توبه نهٔ کاږي شریعت یې مرګ روا کړی دی. باید له منځه دي یووړل شي، هر چا که مړهٔ کړو هغه غازي دی او دوی مرتد شوي دي، هیڅ قصاص یې نشته. د ملا صاحب په دې خبرو د ملک سترګي سرې شوې او ملا صاحب ته یې صرف دومره قدر وویل چي ښه دي وکړو په وخت دي خبر کړم، زما هم څه شک ؤ، خو دا دی چي تا یې تصدیق وکړ، اوس زهٔ ډېره ښهٔ ورسره پوهېږم او زهٔ به یې زر علاج وکړم.

ملک دې سړو ته وویل چي ښه ستاسو په خُله یوه ده په زړهٔ کښې بله، زما له کوره ولاړېږئ او خالو ته یې وویل چي سبا مازدیګر پوري که تاوان رانهٔ وړې نو ماسره دي ښهٔ علاج شته.

دا سړي د ملک له کوره ووتل او ملا صاحب له ملک سره پاتي شو، په لاري کلیوال یو بل ته وایي چي کیسه تولـه ملا

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحب مرداره کړه او دا روشن خان او مهربان خو صحيح خبري کړي چي دا دواړه ظالمان او ملګري دي. د ملک سره به هلته ګورو چي لاس راواچوي او روشن خان ته حال ورکړئ چي هغه دي خپل ملګري په دې خبر کړي چي د ډېر زر زموږ او د ملک جنګ شروع کېږي. بايد په دې جنګ کښي موږ ګټه تر لاسه کړو او د ملک ملکي د تل لپاره ختمه شي او ملا په باره کښي ټول کلي صلاح سره وکړه او جومات څخه به يې باسو او اينده لپاره به داسي عالم غواړو چي هغه د سياست په خبرو کار نۀ لري او د کليوالو په ميان کښي د شيطانۍ خبري نۀ کړي.

خالو سره د جمک له روپيو سل له قرضه زياتي وې تر اوسه يې نۀ وې لګولي، دا سل روپۍ يې په دې سهار ملک ته ورورې او ورته يې وويل چي دا نوري روپۍ به بيا در کړم.

ملک دا سل روپۍ ورڅخه ونيولې او ورته يې وويل چي پاته روپۍ به سبا ته پخپله راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۷)

سبا سهار وختي ملک خپل زوی خان زاده بازار ته ولېږو چي په خالو رپوټ وکړه چي خالو له مخه (منځه) ووځي بیا به د زوی وادهٔ زر پیدا شي.

خان زاده په خپل موټر کښي بازار ته لاړو او په عرض نویس یې یو رپوټ ولیکلی چي زموږ په کلي کښي ځیني کسان د ملک او اسلام خلاف خبري کړي او خلک په عذابوي تاوانونه کړي، که څه هم دا یو لوی ګروپ دی چي ټول معلومات یې موږ ته نشته خو د خالو په باره کښي موږ ته معلومات تر لاسه شوی دی. د خالو په ذریعه دا خلک په کلي کښي بد امني جوړول غواړي، حکومت دي مهرباني وکړي دا سړی دي ګرفتار کړي او سزا دي ورکړي چي په کلي کښي امن برقرار وساتل شي.

د درخواست لیکلو وروسته خانزاده تحصیل ته ورغلو اې سي AC نوی راغلی ؤ، د خان زاده شناخت ورسره نهٔ ؤ، د اې سي د دفتر په دروازه کښي چپړاسي چي خان زاده ولید زر ورته ولاړ شو او سلام یې ورته وکړ، وروسته یې دروازه ورته خلاسه کړه، خان زاده ورننوت او چپړاسي ورپسي ننوت. اې سي ته یې سلام وکړ او ورته یې وویل چي صاحب دا د ملک ګوهر خان صاحب زوی دی خانزاده نومېږي. د اې سي او خان زاده چي تعارف سره وشو دواړو ښه په مینه روغبړ سره وکړ، د اې سي په وینا د نورو خکلو دفتر ته راتګ تر هغه وخته بند شو تر څو چي خان زاده ورسره ناست ؤ. دوه نیم ساعته خانزاده ورسره ؤ اخر اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي ورته وويل چي څنګه راغلی يې، موږ دي څه خدمت وکړو.
خان زاده له جيبه درخواست را و ايست ور يې کړ.

اې سي چشمي په سترګو کړې او درخواست يې ولوست بيا يې خان زاده ته وويل چې دا عناصر په دې علاقه کښي ډېر دي، څه وجه ده له دې درخواسته داسي معلومېږي چي دا په کلو کښي هم ممبران لري او د دې خلګو خلاف بر وقت کاروايي نۀ وشي يقيناً دا به ملک ته خطره پېښه کړي. زۀ به په دې باره کښي له بالاافسرانو سره خبره وکړم او في الحال به دا سړی ګرفتاره کړم. او يو درخواست يې هيډکوارټر ليويز کښي جمعدار ته وليکلو چي فوراً دا سړی ماته حاضر کړه.

اې سي چپړاسي ته اواز وکړ چپړاسي ورته ودرېد او اې سي ورته وويل چي دا رپورټ په ناظر درج کړه او ناظر دي زما خوا ته راشي. چپړاسي هم درخواست ناظر ته يوړ او ورته وويل چي اې سي وايي رپورټ دي درج کړي بيا دي راشي. ناظر هم رپورټ درج کړو او اې سي له ورغلو.

ښۀ داسي وکړه چي زما جيپ تيار کړه ليويز جمعدار ورسره کړه او دا سړی دي ګرفتار کړي. اې سي ناظر ته وويل.

ډېر ښۀ صاحب ناظر په جواب کښي ورته وويل.

ناظر زر جمعدار سره څو تنه ليويز ملګري کړل او جيپ يې ورته تيار کړو او روان شو کله چي جيب کلي ته ورسېدو د خالو د کور پوښتنه يې له يو سړي څخه وکړه. دې سړي د خالو کور ور وښوو، مګر دوی دا سړی له ځان سره په جيپ کښي کښېناوه او د خالو کور ته ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو چې د کور په غولي کښې جيپ وليد ډېر و ډار شو چې د ملک کوتک ماران دي، په وېره وېره کښې د موټر لوري ته روان شو چې ورنږدې شو نو ږغ يې پرې وکړ چې خير دی ځوک ياست د چا کور غواړئ.

جمعدار ورته وويل چې خير دی تر دې ځايه راتلو، تهٔ مو پکار وې يو چا رپورټ کړی ؤ چې تا څه تاوان کړی دی اوس به تهٔ راسره ځې، کليوالو چې موټر وليد هغه ټول حيران شو د کلي ټول ماشومان او سړي د خالو کورته راغلو، هر سړی پوښتنه کړې چې خير دی څه کيسه ده او هر سړی سرحاله شي او پوه شي چې ملک رپورټ کړی دی او د ملک خلاف په کلي کښې يو لوی رجحان پيدا شو، خالو سره رټ شو لاس پښې ژبه يې وچه شوه، بدن يې مړ شو، جيپ کښې خالو په ځان نهٔ ؤ پوه، بښه ساعت پس په ځان پوه شو سترګې يې روڼې شوې، کتل يې چې يو بل څنګ ته مه توپکچې ناست دي، خالو تر اوسه په جيپ کښې نهٔ ؤ کښېنستی ځکه يې سر چکر خوړی او زړهٔ يې ډکېږي.

جيپ د تحصيل تر مخ ودرېد، ليويز والا ځنې څوړ (کوز) شو. خالو هم له جيپه څوړ شو زړهٔ يې ډک ؤ او يو خوا ته کښېناست، قی (باکی) يې ووهلې، يو ليويز وال چې ډېر رحمدله ؤ په منډه يې له نږدې هوټله مالګه پياز ورته راوړو، خالو مالګه وڅټله او پياز يې بوياؤ بښه ساعت پس جمعدار خالو ته وويل چې راځه او د اې سي دفتر ته يې ورننه ايست. جمعدار اې سي ته وويل چې صاحب خانزاده چې په چا رپورټ کړی ؤ هغه مو را ويست او دا دی تاته مو حاضر کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې سي خالو ته وکتل او په ډېره غصه ناکه لهجه یې ورته وویل چي ته هم خلک تنګوې، د ملک او دین خلاف خبري کړې، ته د غدارانو په خبرو خطا وتی یې اوس به تا ته ددې عمل جزا درکول کېږي.

نه نه ما څوک نه دي تنګ کړي او نه مه د ملک او دین خلاف خبري کړي، نه ما چا سره څه بد کړي دي، خالو په کپنا کښي ورته وویل اې سي ناظر ور وغوښت او ورته حکم وکړي چي د دې سړي حلفیه بیان واخله مثل مکمل تیار کړه.

ناظر هم د اې سي په حضور کښي له خالو د استغاثې مطابق بیان جوړ کړو، خالو په بیان کښي وویل چي زه نه د دین او ملک خلاف یم او نه مي د دین او ملک خلاف خبري کړي دي او نه ماته هغه خلک معلوم دي چي داسي خبري کړي او نه ما څوک تنګ کړی دی.

په ما د ملک زوی ځکه رپورټ کړی دی چي هغه د خپل زوی لپاره له ما لور غواړي مګر ما یې دا خبره نه ومنله ځکه هغه داسي غلط الزام په ما لګولی دی.

د خالو بیان ختم شو مګر ناظر داسي ټکي له خپله مخه (ځانه) په بیان کښي ولیکل چي خالو مجرم ثابت شي ناظر لیک ختم کړو او د لیک په اخر کښي یې د خالو ګوته ولګوله.

ناظر یو لیویز وال ته خالو په نګراني کښي ورکړی او په کاغذو لګیا شو او دوې ګهنټې بعد یې ټول مثل اې سي ته پېښ کړو اې سي ټول مثل وکتلو، ورسته یې په یوه سپین

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاغذ په لاس ولیکل چي د مجرم په باره کښي خانزاده موږ ته اطلاع راکړې وه، په دې سلسله کښي مکمل تحقیقات وکړل شو او دا ثبوت شوه چي دلته ځیني غیر ملکي ایجنټان شته چي په ملک کښي قومي او طبقاتي نفرت خپروي، مجرم هم له دې ډلي دی او په خپل بیان کښي اقرار کوي چي ما څخه غلطي شوې ده، له دې واره دي معافي راته وشي لهذا موږ مناسب ګڼو چي مجرم ته ۴۰ ایف سي آر FCR تحت درې کاله د قید سزا او تاوان په باره کښي درې سله روپۍ جرمانه بصورت دیګر درې میاشي نوره سزا دي وي او مثل دي داخل دفتر شي.

اې سي په دې خپل لیک باندي دوباره نظر واچاوه یو ځای حرف پاته ؤ هغه یې ولیکلو او په پای کښي دستخط وکړی. له لیک وروسته خالو یې دفتر ته طلب کړو او ورته یې وویل چي ستا په باره کښي موږ ته کوم رپورټ شوی ؤ هغه تحقیقات مکمل شو او زۀ اوس هم په تا مهرباني کړم او تاته درې کاله جیل درې سله روپۍ جرمانه بصورت دیګر درې میاشتي مزید سزا درکوم. خالو چي حکم واورېد زر د اې سي په پښو کښي پرېووت چي صاحب د خدای لپاره ما هیڅ نۀ دي کړي ماته جیل مۀ راکوه. زما ټول کور به ملک ختم کړي. په ما رحم وکړه او دفتر کښي داسي مظلومانه نارې جوړي شوې چي په ټول تحصیل کښي حاضرین د اې سي په دفتر ور ننووت حال یې وکړ څوک په دې سلسله کښي د ښۀ او بدو رای ورکړي او څوک هیڅ ږغ نۀ ولري او له دفتره ووځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې سي ليويز والاته وويل چي دا به جيل ته يوسئ. ليويز والو خالو تر لاسو ونيو او جيل ته يې يووړ.

تورپېکۍ او کالو ټوله شپه د خالو په انتظار کښي تېره کړه. هره ګهنټه بعد به کالو له کوره راتلو او تور پېکۍ ځخه به يې حال وکړ چي لالا نۀ دی راغلی.

سهار وختي کالو د روشن خان کور ته لاړ او کيسه يې ورته وکړه. دواړو تياري وکړه او بازار ته لاړو او مهربان پسې وګرځېدو اخر کښي يې هغه پيدا کړو او کيسه يې ورته وکړه. مهربان له کالج ځخه چهټۍ واخسته او تحصيل ته لاړو ناظر ځخه يې پوښتنه وکړه ناظر او مهربان په داسي ژبه خبري سره کړې چي کالو نۀ پرې پوهېدو. بيا کاغذونه سره وګوري د مهربان په مخ توري چمبې لاړې، مهربان د ناظر له کمرې ووت کالو او روشن ورپسې ووت او ساعت ولاړ ؤ، کالو د مهربان په پريشاني او غصه پوه شو او ځو ځله يې تپوس ځني وکړ مګر هيڅ جواب يې ورنۀ کړو.

بل وار مهربان د اې سي په کمره ورننووت، کالو او روشن هم ور پسې ننوتو، مهربان او اې سي ډېر سخت او په غصه خبري سره کړې، له اې سي سره ځو تنه د شملو وال ناست وو، هغو مهربان په خواستو او په زوره د اې سي له کمرې وايستو ،کالو نور هم پريشانه شو اخر چي بهر ووتو مهربان کالو ته وويل چي د ملک زوی خان زاده په خالو اکا رپورټ کړی دی. سرکار خالو ته درې کاله جيل ورکړی دی. نن ورځ يې دلې ده سبا به يې سنټرل جيل حيدراباد ته وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران هم په کلي کښي دا خبره اورېدلې وه او مور ته يې وويل چي کليوال سره ږغېدو او ويلې چي بابا درې کاله لپاره جيل ته لاړو، تورپېکۍ له مخه پرېشانه وه باران چي دا ورته وويل څه شکي شوه.

مازديګر کالو چي ورغلو او تورپېکۍ ته يې حال ورکړ په کور کښي ژړا او فرياد شروع شو، د دوی په ژړا ټول کلی د خالو په قيد او سزا خبر شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

پـه سـبا هـر کليــوال تــورپېکۍ تــه راغــي او د همــدردي اظهـار ورسره کړي او نصيحت ورتـه کړي چـي ډېره افسوس ناکـه واقعـه ده، تـر صبر تېره ده مګـر تـا لـه پکـار دی چـي تـۀ ډېـره پريشانه مۀ کېږه، دا هلکان به په تا پوري وخت تېروي.

همـدردان يـو پـه يـو راتلـو او څـو خبـري بـه يـې تـورپېکۍ تـه وکړې او يـو خـوا تـه بـه کښېناسـتو. روشـن خـان هـم راغلـو او دې خلګـو سـره ناسـت ؤ. دې سـړو پـه دې غـور وکـړی چـي اوس بـه درې کالـه لپـاره مـوړ دا کـور سـاتو اخـر فيصـله نـۀ وشـوه او دا خبـره وشـوه چـي بـس هـر سـړی بـه د خپـل وس مطـابق امـداد ورسـره کـړي بيـا چـي هـر کليـوال د تـورپېکۍ پوښـتني تـه راتلـو ضـرور بـه يـې څـه ورتـه راوړو، مګـر لـه څـو مياشـتو وروسـته د خلګـو راتـګ کـم شـو.

روشــن خــان يــوه ورځ د تــورپېکۍ پوښــتني تــه راغلــو او ورتــه وې ويـل چـي تـۀ پـه خبره يـې کـه نـۀ، تاتـه بـه چا څـه درکـول يـا څـوک بـه راتلـو، ملـک ټـول کلـي تـه اطـلاع ورکـړې ده کـه چـا لـه تـورپېکۍ سـره امـداد وکـړ نـو د هغـه بـه داسـي حـال کېـږي لکـه د خـالو حـال.

روشـن خـان خپـل بيـان جـاري وسـاتلو چـي لـه ملـک څخـه بـه د دې حرکتـو حسـاب اخسـتل کېـږي، خـو لـږ مـو ده بعـد، مګـر تـۀ يـوه نيکـي وکـړه او هـم مـوږ سـره پـه انتقـام اخسـتلو کښـي ملګـرې شـه او هـم يـو وخـت پـه دې سلسـله کښـي بـه درتـه خبـر درکـړم او سـتاسـو بـه پکښـي خيـر وي. هغـه دا چـي بـاران مهربـان تـه ولېـږه د ورځـي بـه د چا سـره مـزدوري کـوي او د شـپې بـه لـۀ ده سـره اوسـېږي او هـم

(c) ketabton.com: The Digital Library

به له مهربانه سبق شروع کړي. په دوه نيم کاله کښي پنځه جماعته ويلی شي.

د تورپېکۍ دا يقين ؤ چي به کلي کښي ايماندار څوک دی او يا په ما باندي اندېښمن دی او په ريښتني زما په غم راسره ګډ دی په هغو کښي يو روشن خان دی. تورپېکۍ ورته وويل چي مهربان هم د باران پلار ته دا خبره کړې وه د هغه دا خوښه وه چي باران ليک او لوست زده کړي، مګر اوس خو يې پلار نشته، زۀ به د باران له اکا (کالو) سره مشوره وکړم.

روشن چي ووت کالو رالو او تورپېکۍ د روشن خبره ورته وکړه. کالو ورته وويل چي زۀ هم د باران په باره کښي راغلی وم او دې ته مي فکر نۀ ؤ چي مهربان ته يې ورولېږه، زۀ د ملک له لاسه په دې هلک وېرېږم، ملک چاته ډېري خبري کړي وې. مهربان او روشن بې شمېره ملګري لري او د ملک هم ځني وېره شي، بايد چي په دې لړ کښي موږ سستي نۀ وکړو او دا کار تر سره کړو. دويمه ورځ کالو روشن خان سره وليدو او دا فيصله يې وکړه چي مهربان ته به حال ورکوو. روشن خان خپل کار پرېښود او بازار ته د مهربان ليدو لپاره لاړ او هغه ته يې ټوله کيسه وکړه. مهربان په دې ډېر خوشحال شو او روشن ته يې وويل چي تۀ بېرته لاړ شه سبا ورځ زما ضروري او مشکل سبق دی، تۀ تورپېکۍ او کالو ته زما سلامونه وايه او دريېمه ورځ دي دا هلک تيار کړي. بله ورځ به زۀ هم درشم، هلک به يې تيار وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روشن واپس کلي ته راغلو، سبا چي نمر يوه نيزه قدر راپورته شو بيا يې کالو د ځان سره ملګرى کړو او تورپېکۍ ته راغلو، د مهربان سلامونه او پيغام يې ورکړ چي سبا به مهربان راځي او باران به له ځان سره بيايي، تاسو د باران کالي (جامعې) تيار کړئ.

نوره څه تياري ده يو جوړه کالي يې دي. هغه مو مينځلي دي. تورپېکۍ ورته وويل. ماښام تورپېکۍ چرګ حلال کړو او د ماښام ډوډۍ ته يې روشن خان او کالو هم را وغوښت.

په دې بله ورځ مهربان چهټې اخستې وه او سهار وختي کلي ته په بائيسکل راغلو، اول د تورپېکۍ کورته راغلو روغبړ او چاى يې وکړ، وروسته يې اجازه وغوښته چي زۀ به يو وار کورته ورښکاره شم بيا به راشم. تاسو باران ته د ډوډۍ ګوله ورکړئ، زۀ به يې کور وخورم ناوخته کېږو به نۀ.

تورپېکۍ هم باران ته ډوډۍ ورکړه، د کالو د کور ښځي او هلکان هم تورپېکۍ کره راغلو، نږدې کورو واله حيران ؤ چي دا څه کيسه ده چي کالو د کور واله هم دلته راغلي دي، په غولي کښې ډېر پريشانه ناست دي. د دې کورو ښځي هم راغلي د دې ښځو راتګ چي شروع شوه د ټول کلي نر او ښځو مخه ورته را وکړه.

لږ ساعت پس مهربان هم له کوره راغلو او ږغ يې وکړ. چي تورپېکۍ موري موږ بس روانېږو دعا راته کړه چي کامياب شو. زيار مو ضائع نۀ شي او د رخصت لپاره يې لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروغــزاوه. د تــورپېکۍ لــه ســترګو اوښــکي وبهېــدې او ســلګۍ يــې شــروع شــوې. مهربــان تــه لاس پــه لاس کښــي ورکــړی، نــور څــه يــې نـۀ شــو ورتــه ويلــی څــوک چــي مهربــان تــه رخصــت ورکــوي هغــه راځــي بــاران کوشــل (ښــکل) کــړي او پــه ســر يــې لاس ورتېــر کــړي اخــر چــي بــاران لــه خــوره رخصــت اخســتو هغــې څــو واره بــاران پــه دواړو زامــو کوښــل کــړو او لاســونه يــې پــه ســترګو پــوري ونيــول او ښـۀ ســاعت يــې د بــاران لاســونه پــه خپلــو لاســو کښــي نيــولي وو او کښېکاږي يې (مروړي يې).

بــاران د کــم عمــر ۀ مګــر پــه دۀ کښــي ډېــر همــت او جذبــه وه. ټــول عزيــزان مــور او خــور يــې ژاړي او دی ټولــو تــه غصــه کښــي وايــي چــي ولــي ژاړئ، کــه چېــري پــه غلــط او نــاروا کــار پســې ځــم خــو وژاړئ او کــه چېــري پــه علــم پســې ځــم دا خــو ښــه کــار دی. بايــد مــوږ خوشــحالي وکــړو، د بابــا پــه حــال ژړا پکــار ده، مګــر کــه نــن هــم مــوږ وس پيــدا نــۀ کــړو او مــوږ انتقــام نـۀ واخلــو نــو مــوږ واقــع بــې همتــه يــو او بيــا بــه مــوږ پــه خپلــه بــې همتــي ژاړو. بــس اوس نــوره ژړا بنده ده او رخصت راکوئ.

بــاران چــي دا خبــري ختمــي کــړې مــور تــه يــې لاســونه د رخصــت ورکــړو. د ښـۀ ســاعت لپــاره دواړو لاســونه ســره نيــولي وو او تــر ســترګو يــې اوښــکي بهېــدې. د تــورپېکۍ ژړا لــږ پــه زوره شــوه پــه ژړا ژړا کښــي زوی کوشــل (ښــکل) کــړي او پــه غېــږ کښــي يــې ونيســي اخــر کــالو ړغ پــرې وکــړی چــي ورنــد ياري (وربنــداري) بــس پــه خــدای يــې وســپاره، کــالو چــي دا ړغ وربانــدي کــوو د هغــه وېنــا هــم ژړغــونې وه او بــل ړغ يــې تــر خُلــه نـۀ شــو وتلــی، خــو کــالو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران تر لاس ونیوو او د جامو غوټه یې ور واخسته او روان شو. دا وخت ما سوا د روښن خان باقي د ټولو په سترګو کښې اوښکي وې. روښن خان له وخته ډېر کلک زړۀ درلود. روښن خان په حاضرینو ږغ وکړ چې وار وکړئ څه شوي دي وار مو هرلی دی. دعا وغواړئ دعا وکړئ، نن ورځ څخه د باران او ددۀ د کور تقدیر بدل شو. د نن ژړا او دا اوښکي د غم او ناروا نۀ دي دا د خوشحالۍ اوښکي دي، نن د غم اوښکي د هغو په کور کښې په هغه چا وي څوک چې د دې د کور دشمن دی. روښن خان چې وکتل ملا صاحب نۀ ؤ راغلی یوه سپین ږیري ته یې د دعا غوښتلو لپاره وویل. سپین ږیري د دعا لپاره لاسونه پورته کړو او ټولو امین امین کلمه ویله تر څو چې لاسونه ټولو په مخ تېر کړو.

تورپېکۍ د هغې لور درخانۍ او د کلي ډېري ښځې او نارینه په دوئ پسې وو او له کوره ډېر لېري چې دوی په ویاله جار ووت روښن خان ورته وویل چې بس تورپېکۍ موري زیاته مه پسې ځه. دا د درختو مېوه ده ولګېده، څه وخت پس بېرته ورسېږي. بیا به مېوه خورو اوس یې ښکه غمونه او ستړي ډېري دي، مګر څه وخت چې لویه شي بیا یې ارام او خوندونه ډېر دي. روښن خان په وینا تورپېکۍ وغېره ودرېدو او په ډکو اوښکو په هغه خوا ګوري مګر د وله له وجي نۀ لیدل کېدو.

کالو تر ډېره ددوی ملګری ؤ، اخر مهربان ورته وویل چې بس نور به نۀ راسره ځې، په لاري مهربان کالو ته هر قسم تسلي ورکوي چې باران متعلق هیڅ فکر مۀ کوئ، کالو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهربان څخه په غیږ رخصت واخست وروسته باران ته په ملا ورکوغ شو او په غېږه یې رخصت کړو او په لاس کښې یې د لسو روپو لوټ (نوټ) ورکړ او باران ته یې وویل چې مهربان هر څه درته ویل هغه کړه، خبره یې منه، مور چې بازار له درځو تا سره به وینو، د چهټی پر ورځ به مهربان تا ځان سره کور ته راولي.

مهربان او باران په سائیکل سپاره شو کالو پاته شو ښه ساعت په دې ځای ولاړ ؤ او په دوی پسې ګوري، ترڅو بیا روان شو وار وار به یې په دوی پسې تر شا وکتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۹)

مازديګر په جومات کښي مجلس کېدو چي باران له مهربان سره لاړ او په سکول کښي داخلېږي. ملا صاحب هم په دې خبر شوی ؤ ماز ديګر چي کليوال رغېدو ملا صاحب رغ نهٔ دی کړی او نهٔ د کليوالو په مجلس ور ګډ ېدلو. نن له جوماته هم نهٔ راووت او په مصله ناست ؤ.

سبا ماخوستن له جمي (جماعته) پس يې مقتديانو ته مخ ور واړو چي نن شپه د جمعې ده، له نمانځه پس مهٔ ځئ، زهٔ به څه نصيحت وکړم.

هر سړي چي له نمانځه فارغ شي د ېواله ته شا وګرځوي او تکيه وکړي. د نصيحت اورېدو په انتظار کښي کښېني.

ملا صاحب چي له نمانځه فارغ شو اول يې دعا وکړه او د نن ورځي دعا تر نورو ورځو اوږده وه، دعا چي يې ختمه کړه ولاړ شو او څو واره يې غاړي صفا کړې او نصيحت يې په دې کليمه شروع کړو.

نحمده و نصلی علی رسول کريم اما بعد

نن شپه د جمعې شريفي ده او تل مه دا زړهٔ غوښت چي تاسو ته د الله او رسول عليه سلام مبارک خبري وکړم او تاسو ته د کتاب ورکړي لاري بيان کړم، مګر کله مي هم توفيق نهٔ وکړ او نن شپه د جمعې ده، ځکه تاسو ته مي تکليف در کړو، تاسو به يقيناً ارام کړئ، ټوله ورځ په کارو لګيا ياست، مګر دا هم يو جهاد دی، جهاد په هر مسلمان فرض دی، الله دي موږ ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـه توفيـق راکـړي چـي الله او د رسـول عليـه سـلام او د کتـاب پـه لاري عمل وکړو.

ټولو حاضرينو امين ثم امين کليمه وويله.

وروستـه لـه دې مـلا صـاحب وويـل چـي؛ د الله پـاک اخـري رسـول عليـه سـلام فرمـائيلي دي چـي طلـب د علـم پـه ټولـو مسلمانانو فـرض دی هغـه کـه نـر وي او کـه ښځه. مـوږ لـه پکـار ده چـي د رسـول الله صـلی الله عليـه وسـلم پـه دې حکـم عمـل وکـړو، د ديـن علـم وکـړو. د الله او د هغـه لار وپيژنـو او عمـل پـرې وکـړو، مګـر افسـوس چـي نـن ځينـي خلـک تاسـو تـه د علـم پـه نامـه دهوکـه درکـوي، د فرنګيـانو سـبق تـه مـو بـولي (دعـوت درکـوي) تاسـو وينـئ چـا چـي پـه سـکول کښـي سـبق ويلـی دی هغـه نـن ټـول د الله تبـارک وتعـالی لـه لاري اوښـتي دي، رسـول د خـدائ پـه وارثـانو پسـې خبـري کـوي، تـوهين يـې کـوي، دوی د عزتمنـدو ملکـانو سـردارانو پـه ضـد خلـک راټـولي، الله تعـالی پـه قـرآن کښـي فرمـائي چـي عـزت ورکـوونکی او اخسـتونکی صـرف زمـا ذات دی، مګـر دوی هغـو تـه بـې عزتـي ور رسـوي چاتـه چـي الله عـزت ورکـړی دی. مـوږ تـه پکـار ده چـي مـوږ پـه خپلـه مسـلماني فخـر وکـړو. انګريـزي تعلـيم نـه حاصـلوو او څـوک چـي انګريـزي تعلـيم کـړي د علمـاؤ دا فتـویٰ ده چـي هغـه لـه مسـلمانانو نـه دی، د مسـلمان سـړي زوی کـه پـه انګريـزي سـکول کښـي داخـل شـي ددې هلـک اووه تيـر شـوي او اووه راتلـونکي پشـتونه بـه دوزخيـان وي. بـس مـوږ لـه پکـار دی چـي انګريـزي تعلـيم نـه وکـړو او څـوک چـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا تعلیم کړي تر هغه وخته نفرت ورڅخه کړو تر څو چي توبه وکاږي او کلیمه ووایي.

د ملا صاحب دا خبري په روشن خان ښې نهٔ ولګېدې او ولاړ شو ملا صاحب ته یې وویل چي نن له دې کلي د یو غریب سړي زوئ تللی دی او سبق وایي او تهٔ وایې چي دا د مسلمانۍ لار نهٔ ده او تر اوسه تا دا ږغ نهٔ درولود، د کلي څلور تنه له ډېره وخته په سکول کښي سبق وایي چي دوه د ملک زویان یو یې وراره دی هغه له مسلمانۍ نهٔ دي وتلي او ستا ورور چي په بازار کښي د جامعه مسجد امام دی د هغه دري زویان او یوه لور چي له ډېره وخته په سکول کښي سبق وایي هغه نهٔ دي کافران، د هغو مړهٔ نهٔ دي دوزخیان او که غریب د ښهٔ مستقبل لپاره دې خوا ته پام کړي بیا کفر هم راغلو او دوزخ هم.

د روشن خان په خبرو ملا صاحب سخت وشرمېدو مګر ملا صاحب ډېر زړور ؤ او روشن ته یې وویل چي زهٔ تا پېژنم، ته کمیونسټ یې، تهٔ چي دا نمونځ کړې د خدای لپاره یې نهٔ کړې صرف له مسلمانانو دې وېره شي.

نن جماعت کښي د ملک عزیزان او زوی هم ؤ. د ملک کورنۍ چپ له خاص ورځي جومات ته نهٔ راتلو. د روشن په خبرو هغو ته سخته غصه ورغله، د ملا صاحب غصه لا جاري وه چي د ملک زوی ږغ وکړي چي پخپله د روسیانو ملګري یې موږ ته هم نصیحت نهٔ راپرېږدې او په عزیزانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندي ږغ وکړي چي له جومات څخه يې وباسئ او پکښي وغورزئ، مړ يې کړئ، مرګ يې روا دی.

کليوال د روشن له خبرو سره متفق وو او د ملا صاحب نصيحت خوند نهٔ ورکړ، اکثر کليوال د روشن په پارتۍ کښي ورګډ ؤ مګر څوک په خبر نهٔ ؤ. د ملک د زوی له وېنا څخه ټولو کليوالو ته وېره ورپيدا شوه چي روشن وژني.

جومات کښي ګړب جوړ شو ټول له جومات څخ ووتو د ملک عزيزانو په روشن د حملې کوشش کوو بار بار کليوالو کوشش کړی چي د ملک عزيزان به يې ونيول او روشن ته يې نهٔ ور پرېښودل، مګر د ملک کورنۍ نهٔ تم کېده اخر کليوالو ورته وويل چي موږ بار بار خواستونه درته کړو مګر تاسو نهٔ تمکېږئ، په دې واقعه ملا ملامت دی، تاسو ملامت ياست موږ ټول د روشن ملګري يو اوس دا يې ګز دا يې ميدان. تاسو يو هم روشن ته تسه خبره وکړئ بيا به درسره ګورو او که بله ورځ ملا داسي خبري وکړې نو نهٔ زموږ ملا دی او نهٔ به خير وکړي او اوس به موږ د ملا په ملايي غور کړو. د ملک کورنۍ چي د کليوالو خبري واورېدې هر سړی په خپل خپل ځای ودرېد ، تر خُله يې سوخل نهٔ ووت، کليوال ټول لاړو د ملک کورنۍ او ملا صاحب په جومات کښي سره پاتي شو. دوی دعا د خير سره وغوښته او خپلو خپلو کورو ته لاړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۰)

یوه ورځ ملک ګوهر خان د صاحبزاده شین ګل اخونزاده کور ته ورغلی او هغه ته یې وویل چې قربان ما زوی ته واده غوښت مګر هغه وایي چې ما ته به ضرور د خالو لور درخانۍ را غواړې په دې باره کښې څو ځله ما خالو سره خبري وکړې مګر هغه به انکار راته وکړ، خالو چې ما جیل ته کوو مقصد مې دا ؤ چې له مخه یې وباسم او اوس کله وایم چې نجلۍ په زوره راوړه او کله وایم چې نۀ په خوشحالۍ یوه طریقه جوړه کړم. مګر طریقه په لاس نۀ راځي. زۀ اوس څه وکړم په دې باره کښې تا سره مشوره کوم.

اخوندزاده یو ساعت خاموشه ؤ بیا یې ورته وویل چې ښۀ به دا وي چې په خوشحالۍ یوه طریقه جوړه کړې. نجلۍ وغواړه زور خو هر وخت شته او په اوسني واقعات خلک ډېر غصه دي. که چېري بل داسي عمل وشي نو به دې خلګو سره ګزران اړ شي، ځیني داسي خلک دوی سره شته چې هغو حکومت نه ټېر وهلی دی.

ملک ته له پخوا دا وېره وه ملا صاحب هم یو وخت حال ورکړی ؤ او اخندزاده صاحب هم په دې پوهېدلی ؤ. د ملک وېره نوره هم زیاته شوه او اخوندزاده ته ملک وویل چې خدای دې ستا عمر زیات کړي او ستا قربان شم که چېري تا ته تکلیف نۀ وي ته تورپېکۍ سره په دې باره کښې خبري وکړه. امید دی چې دا کار به وشي ملک چې دا خبره ورته وکړه زر یې د اخوندزاده تر ګدیله لاس لاندي کړو. د سلو سلو څو نوټونه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېښودل، صاحب چې د ملک شورش ولید او د نوټو کشکي یې واورېد په زړه زړۀ کښې یې وخندل او اسمان ته یې نظر کړو او په زوره یې د الحمد الله کلیمه وویله او ملک ته یې وویل چې زۀ به خپل وس وکړم امید لرم چې کار به وشي بیا ښۀ ساعت دواړه سره ناست وو، اخر ملک یې رخصت کړو اخوندزاده په دې فکر کښې ؤ چې توربېکۍ سره دا خبره کړم که کورته ورشم. هغه راپوهېږي او که دلې یې راوغواړم هم راپوهېږي. اخر یې خلیفګان او څو تنه مریدانو ته وویل چې دا میاشت د روژې میاشت ده په دې مایشت کښې زکاتونه ادا کېږي ځکه دې ته د زکاتو میاشت هم ویل کېږي. په ما چې څومره زکوت دی هغه زۀ پخپله ادا کوم تاسو ماښام د کنارخېلو جومات ته یو کس ورشئ او ږغ به وکړئ چې بله ورځ د جمعې ده په کلي کښې چې څوک غریبان وي هغه دې د جمعې په سهار راشي چې زکات ورکړم او نومان یې ولیکئ.

یو خلیفه ماښام د کنارخېلو جومات ته لاړ پس له نمانځه یې ږغ وکړ چې زۀ اخوندزاده صاحب قربان یې شم رالېږلی یم. د جمعې په ورځ هغه زکوت کاږي (باسي) ټول هغه سړي غواړي په چا چې زکات خېږي او ماته د هغو غریبانو نومان راولیکئ.

خلیفه په نومانو لیکل شروع شو په ټول کلي کښې څلور کوره داسي وو چې د هغو نومان نۀ ولیکل شو، ولې چې په هغو زکوت نۀ ادا کېدو څوک چې حاضر نۀ ؤ د هغو نومان به نورو ورښوو کالو خپل او د توربېکۍ نوم ور ولیکلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خليفه په دې شپه دربار ته لاړ او اخوندزاده ته يې د غريبانو لستې ورښکاره کړو، اخوندزاده چې نومان وليدو طبعيت يې ډېر خراب شو او خليفه ته يې وويل چې دا دومره مخلوق ته چې پنځه پنځه ورکوم هم نۀ په رسېږم زما دا خيال وو چې لس پنځلس کسان به وي اوس داسي وکړه چې صبا چې دا خلک راشي ورته ووايه چې زۀ خطا شوی يم. د جمعې په ورځ اخوندزاده قصيده پخوي څوک نۀ پرېږدي. بيا به زۀ سم حال وکړم او تاسو ته به حال درکړم. دا درې کسان يعني کالو تورپېکی او ملا صاحب په چم (چل) راننباسه چې نور څوک درپوه نۀ شي او ملا صاحب ته حال ورکړه چې له خلکو څخه دي جلا (ګوشه) راشي کالو او تورپېکی د خان ملګري کړئ او دربار کښي دي هم له خلګو ځان پټوي.

د جمعې په سهار چې ملا صاحب له نمانځه فارغه شو تر نور کله وختي پورته شو او د قرآن پاک تلاوت يې هم پرېښود کور ته لاړو او صفا کالي يې واغوستو.

د تورپېکی د کور هيڅ کار نۀ ؤ مګر ځان يې ناوخته کړو او ځان سره يې ويل چې په شنه سهار که ورشم نو به ډېره حرصمنده ښکاره شم. په کراره به ورشم، څه فرق نۀ لري. ملا صاحب څو ځله حال ور وکړ چې راځي ده، ځان دي نۀ ناوخته کوي. کالو لاپروند ورته ويلي ؤ چې سبا به ګډ سره ځو نو تورپېکی ښه ناوخته د لېوره په کور ورله دواړه سره ملګري شول او ملا صاحب په کور ورغو هغه د کور باهر ددوی په

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتظار کښني ناست ؤ څه وخت چي دوی ورغلو دري واړه سره ملګري شول او اخوندزاده دربار ته ورغلو.

خليفه يو پټ ځای ددوی دريو په انتظار کښني ناست ؤ چي دوی دربار ته ګډ شو خليفه په ملا صاحب ږغ وکړي چي په دې لار راځئ او په پټه لار يې دوی يوه کوټه کښني چي د اخندزاده د ملاقاتيانو په کوټه پوري وه کښېنول. وروسته خليفه راغلو په عمومي دروازه زيات شمېر کناخېل ناست دي. خليفه سلام ور واچوو او ورته وې ويل چي تاسو به اکثر د کنارخيلو له کلي څخه ياست. زۀ افسوس کوم چي تاسو ته مي تکليف درکړ او زۀ خطا شوی وم د جمعې مبارکي په شپه او ورځ اخوندازده صاحب چا سره نۀ ويني او هغه په دې ورځ قصيده پخوي، تاسو اوس لاړ شئ زۀ به له صاحب څخه صحيح ورځ معلومه کړم بيا به تاسو ته حال درکړم او بيا راشئ.

ټول غريبان چي اخندزاده غوښتي وو واپس کورو ته لاړو، په لاري يو بل ته وايي چي اخوندزاده صاحب خو په ټول عمر نه زکوة ته څوک غوښتي ؤ او نۀ يې داسي مسخرې راباندي وهلي وې. دا څه چم نن جوړ شو.

يو بل دا بل ته وايي چي اخوندزاده په ټول عمر داسي کار نۀ کړی دی او نۀ يې کړي دا ټول د خليفه شرارت دې. نۀ پوهېږو چي خليفه ولي داسي راسره وکړو. او يوه سړي ږغ وکړی چي زما دا يقين دی او په والله که بله کيسه هم وي بغير بې دې چي خليفه زړۀ غوښت چي زکوة ادا کړم مګر وروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې سوچ وکړ چې ولې چا ته برناحقه بغیر د مزدوري روپۍ ورکړم ماته به خلګو راکولې او نن یې زۀ خلګو ته ور کړم.

په اخر کښې یو وویل چې نۀ تاسو ټول خطا یاست کیسه داسې ده چې د اخوندزاده صاحب دا خیال ؤ چې زۀ غریب نۀ یم او په مفته ډوډۍ موړ یم دا رنګه به ټول ماړه وي او دا ددۀ خیال ؤ که غریبان وي نو به درې یا ثلور تنه وي مګر چې خبر شو چې ټول کلی غریب دی په قصیده یې برید وکړ.

خلیفه صاحب چې نور خلګ رخصت کړو ملا صاحب ته ورغلو او دوی درې واړه یې اخندزاده صاحب ته ور وستو اخوندزاده صاحب له ټولو سره په لاس روغبړ وکړ دوی به یې په لاس مچ کړو او په شا به روان شو مخ به یې د اخوندزاده په خوا ؤ او لاسونه به په نامه نیولي وو. ډېر په ادب یې ګوډې تر ځان لاندې کړې. د اتحیات په ډول کښیناستو. اخوندزاده دوباره په تسلي او په ډېره سوکه لهجه پوښتنه وکړه څه وخت چې د تورپېکۍ وار د پوښتني راغلو اخوندزاده له خلیفه پوښتنه وکړه چې دا خو ما نۀ وپېژندله. خلیفه ورته وویل قربان ما هم کله نۀ ده لیدلې، مګر دومره قدرې خبر یم چې خالو نامي یو سړی چې د کنارخېلو له کلي ؤ اوس نشته. د هغه ښځه ده اخوندزاده چې دا واورېدو له تورپېکۍ سره یې ډېر د مینې او همدردۍ اظهار وکړ، وې ویل چې خالو ډېر مسکین او له بده ماورا سړی دی. وروسته له تورپېکۍ د کور ښۀ پوښتني وکړې له هر پوښتني سره دا دعا ورته کړې چې الله مو پرده ګیر شه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخـر يـې کـالو څخـه پوښـتنه وکـړه چـي پـه دې مسـکيني ډېـر تکليفونـه راغلـي دي، کليـوال مسـلمان څـه امـداد ورسـره کـړي کـه نـه. زه خـو نـه وم خبـر تېـره شـپه پـه مراقبـه کښـي ستاسـو کلـي تـه مـو کتـل بيـا پـه حـال خبـر شـوم هـر څـه چـي کېـږي پـه دې کښـي د خـداى خپـل رازونـه دي. بنـده هـيڅ نـه شـي کـړى. لـه بندګانو چـي الله ناراضـه شـي بنـده څـه تکبـر وکـړي، يـا لـه بنـده امتحان اخلي نو داسي پېښي ورسره وشي بس دعا به کړو.

دوى ټولو د امين کليمه وويله.

کـالو اخونـدزاده تـه جـواب لانـه ؤ ورکـړى چـي اخونـدزاده تـورپېکى تـه وويـل؛ چـي خـوري زمـا خيـال ؤ چـي خليفـه بـه درلېږم خـو تـه دا يـې پخپلـه راغلـې او ښـه وشـو چـي مـلا صـاحب او کـالو هم ناست دي.

خبـره داسـي ده چـي تېـره شـپه مـو خـوب وليـد چـي مرغـان پـه اسـمان کښـي روان ؤ، يـو مرغـه لـه بلـي خـوا راشـي او دې مرغـانو کښـي يـو مرغـه تـر غـاړه ونيسـي دا نـور مرغـان دا يـو مرغـه تـرې خـلاس کـړي او تپـوس ورڅخـه وکـړي چـي دا ډېـر ښـه او ښائسـته مرغـه دى، تـا ولـي تـر غـاړه ونيـوئ، دې مرغـه وويـل چـي دى پـه دې خبـر ؤ بيـا يـې د خـوب معنٰـى داسـي بيـان کـړه چـي دا خـوب ډېـر لـوى مطلـب لـري هغـه دا دى چـي بزرګـان او عالمـان پـه دنيـا کښـي هـيڅ بـل کـار نـه کـړي تـل پـه عبـادت کښـي مشـغول وي. کـه چېـري لـه چـا د الله لار ورکـه شـي يـا پاتـه شـي نـو هغـو تـه مـوږ دا لاري ورشـوو، مګـر نـن سـبا څـوک دا خبـري نـه اوري او بزرګـان او عالمـان هـم پـه دې سلسـله کښـي سسـتي کـړي. دا يـو مرغـه يـې ځکـه تـر غـاړه ونيـو (دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرغـان نـهٔ ؤ بلکـې ولیـان وو) چـې دا مرغـه (ولـي الله) خلګـو تـه نصـیحتونه کـم کـړي او هـم پـه دې مـا نـور څـه ویلـی شـو او زهٔ خپلـي غـاړي خلاسـوم او دا درښـایم چـې سـتا لـور پېغلـه ده، کـه خطـا نـهٔ وم پـه خـوب کښـي یـې نـوم درخـانۍ را واخسـت. بیـا یـې لـه تـورپېکۍ پوښـتنه وکـړه چـې درخـانۍ نـومي او کـه زهٔ خطـا یـم. هـو هـو قربـان درخانۍ نومي. تورپېکۍ ورته وویل.

چـې تـورپیکۍ یـې تصـدیق وکـړ اخونـدزاده پـه زړهٔ کښـي غـره شـو او لـه ځانـه یـې ټیکـری (څـادر) هـم وغورځـاوه او اخونـدزاده دا خیـال شـو چـې د تـورپېکۍ دا یقـین وشـو چـې واقـع په ما پټې ښکاره دي. او هر څه ما په خوب کښي لیدلي دي.

دا لـور پـه تاسـو دا حـق لـري چـې ښـهٔ عـزت منـد سـړي تـه یـې واده کـړئ. تـهٔ سـپین سـرې یـې ستاسـو لـه مخـه دي حیـا وي چـې ښـځو کښـي تـر نـر زیاتـه شـیطان دی، ځکـه ښـځه پـه کـم عمـر کښـي او نـر پـه زیـات عمـر کښـي بلـوغ تـه رسـېږي، کـه تاسـو پـه دې بـاره کښـي سسـتي وکـړی تـر دې بـه هـم سـخت عـذاب دربانـدي راشـي. پـه ورځ د قیامـت بـه ډېـر داسـي مـور او پـلار وي چـې د هغـو بـه هـیڅ ګنـاه نـهٔ وي، مګـر د لوڼـو حـق یـې نـهٔ وي ادا کـړی یعنـي لـوڼې یـې ورکـړي نـهٔ وي لا یـې پـه سـم ځـای نـهٔ وي ورکـړي، پـه دې بـه دوی خـدای تعـالی دوزخ تـه ولېـږي، مـوږ د الله د خپـل اولاد پـه حق نهٔ ونیسي.

اخونـدزاده صـاحب لـه دي وینـا وروسـته مـلا صـاحب تـه مـخ راواړوه چـې مولـوي صـاحب داسـي ده کـه نـهٔ. هغـه ورتـه وویـل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چـي هـو صـاحب کتـابو کښـي د داسـي خلګـو لپـاره سـخت عذابونه بیان شوي دي.

تـورپېکۍ دا وخـت سـر ټیـټ کـړۍ ؤ او سـخت پرېشـانه وه اخونذاده صاحب رږغ پرې وکړی چي خوري زما خبري اورې که نۀ.

تـور پېکـۍ پـه جـواب کښـي ورتـه وویـل چـي هـو قربـان دي شم. ولـي یـې نـۀ اورم، تـۀ خـو زمـوږ لپـاره وایـې. الله دي نـور هـم د داسي ښو خبرو توفیق درکړي.

اخونـدزاده بیـا ورتـه وویـل چـي کتـابو کښـي راغلـي دي چـي لـور پـه مـور پـلار دا حـق لـري چـي هغـې تـه ښـۀ ځـوان او خانـداني تـه یـې ورکـړي او دا کوشـش وکـړي چـي د مېـړه کـورنۍ د هسـتمنده وي چـي لـور یـې پـه ارامـه او خوشـحاله وي. دا هـم پـه خـوب کښـي راتـه معلومېـدو چـي خلـک ستاسـو د دوسـتۍ شـوقین وو دا خیـال تـل سـاتئ چـي وړې او لغـړ تـه یـې مـۀ ورکـوئ، خپله لوڼه در پـه یـاد کـړئ، لـور ولـي لـه لـوړې وژنـئ، سبا بـه د دې لـه لـوړې تاسـو پـه تکلیـف یاسـت او هـم بـه پـه ورځ د قیامـت پوښـتنه درځخـه کیـږي. اخونـذاده صـاحب دویـم ځـل بیـا مـلا صـاحب تـه مـخ ور واړوه او پوښـتنه یـې ځنـي وکـړه چـي څـه رنګـه مولوي صاحب داسي ده که نۀ.

مـلا صـاحب وویـل چـي بېشـکه قربـان دي شـم لکـه چـي تـۀ وایـې هـم دا کتـاب ویلـي دي او د اصـحابه کـرام ذکـر یـې بیـان کـړ او وروسـته یـې وویـل چـي قربـان تاتـه بـه ضـرور معلومـه وي ځکـه چـي تاتـه پتـې معلـومي دي، زمـا تـر مـخ ملـک ګـوهر خـان د دې ښـځي مېـړه خـالو تـه وویـل دا ښـځه دا ده حاضـره ده او هـم پـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې واقعه خبره ده چې لور زما زوی ته راکړه او هر څه و لور چې غوارې هغه به درکړم مګر خالو ورته انکار وکړ، دا خو په دې نۀ پوهېږي چې سبا به يې لور په ارامه وي او له ملک سره چې دوستي وکړي ډېر ډېر کارونه به يې پرې سم شي که اړ (محتاجه) شي لاس به يې په خلاص وي.

په تورپېکۍ د ملا خبري بدي لګېدلې او زر يې دواړه لاسونه ورته ونيول او ورته وويل چې ملا صاحب د خدای د کلام له رويه هر څه وايه مګر د ملک نوم مۀ را اخله. د دنيا کوم بد يې نۀ دي راسره کړي. مخ يې د بلا په مخ لور به مړۀ کړم مګر د ملک زوی ته به يې نۀ کړم ور. د تورپېکۍ وينا لاجاري وه چې اخوندزاده صاحب ورته وويل چې ګوره خوري! لور ستا ده چاته يې ورکوې هغه ستا کار دی، زموږ مقصد دا دی چې زر يې ورکړه او لويي او خوشحاله کورنۍ ته يې ورکړه. ملک هم زړۀ غواړي تاسو ځله خفه او غصه ياست. په ورځ د قيامت به له هر چا سره د خپل عمل حساب کېږي او حديث شريف کښې راغلي دي چې که څوک له چا سره بد وکړي او هغه يې معاف کړي په ورځ د قيامت به الله تبارک تعالی ورځخه خوشحاله شي او په دې به الله تعالی تاسو ته جنتونه درکړي. ملسمان ته ځکه مسلمان وايي چې هغه له چا سره ضد نۀ ساتي، هر چا سره مينه لري که څوک ضد او بغض ساتي رسول عليه سلام د خدای وايي چې هغه له موږ ځخه نۀ دی. که چېري تاسو ضد چا سره لری دا د کفارو خوی دی تاسو به کافران شئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اخوندزاده وېنا جاري وه چي تورپېکۍ د استغفار کليمې شروع کړې، اخوندزاده صاحب وېنا جاري وساتله چي د داسي عزت مندو کورونه د بختورو ښځو په نصيب وي.

ملا صاحب بې موقعې ږغ وکړی چي اخوندزاده صاحب څو ځله ملک ګوهر ماته ويلي دي چي په دې خلګو ما ډېره ملامتيا کړې ده، دعا راته کوه چي الله تعالی مه د دې خلګو په ازار نې ونيسي او که چېري دوی لرې لار راسره وړي، زۀ به يې کورته د خواست او معافي لپاره ورشم او خالو به له بند څخه خوښي کړم.

اخوندزاده تورپېکۍ ته وويل چي دا خو ډېره ښه خبره ده، لور به چاته ضرور ورکوې توکل وکړه د ملک زوی ته يې ورکړه، له دې ټولو تکليفو به خلاصه شې او اسمان به درڅخه پورته شي، د تورپېکۍ تر سترګو هغه ټول ظلمونه وګرځېدل چي ملک ورسره کړي وو او تر سترګو يې اوښکي شروع شوې په ژړا کښې اخوندزاده صاحب ته وويل چي ستا قربان شم چي هيڅ کله به مو د دې ظالم ظلمونه هېر نۀ شي او نۀ مو د دې سړي دوستي ته زړۀ غواړي او نۀ زما په دې کښې څه واک شته شکر دی تر اوسه يې پلار ژوندی دی. نن که دې ظالم په مرګ وژلی دی او په کور نشته خدای مهربانه دی را به يې ولي، هغه سره دې وېنا وکړي په اخوندزاده صاحب دا خبري ښې نۀ ولګېدې او د کالو څخه تپوس وکړي چي تۀ څه وايې نن که خالو نشته په ځای يې تۀ ناست يې. د مولوي صاحب وېنا د خوښه ده که نۀ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو یو ساعت خاموشه ؤ بیا یې وویل چې څهٔ ووایم ستا قربان شم. مور پلار یې ژوندي دي تر ما دوی ښهٔ پوهېږي. زما هیڅ کار او اختیار نشته، دا یوه خبره درته کړم چې دا ملا صاحب د زړهٔ ډېر تور دی چې دوه سره خفه کېدې شي دې ملا صاحب سره خفه کړي دي او کلي یې سره خفه کړو اوس تا له موږه خفه کوي. د ملا صاحب د کالو په خبره طبعیت خراب شو او اخوندزاده هم پوه شو چې خبره نهٔ منل کېږي او د کالو له خبري وروسته کالو ته غصه شو او وې ویل چې تر تا څوک د زړهٔ تور شته، خواستونه زهٔ درته کړم او الزام په مولوي صاحب لګوې، تاسو ډېر سپک او بې حیا خلګ یاست، د عالمانو او پیرانو قدر په تاسو نشته، لکه چې الله خوار کړي یاست د بل زکوة ته ناست یاست، دا خو ستاسو نیتونه داسي دي. ښځه ملک ته ورکوې او که چچګرو ته خپل کار مو دی، زما له درباره وځئ چې بیا رانهٔ شئ، که زما په ولایت کښي څه وي کېږی او پښه مو مهٔ شه برابره او نهٔ دي دا انجلۍ په عزت وادهٔ شي. اخندزاده صاحب ډېر سخت ورته غصه شو او ورته ولاړ شو تر لاس یې ونیولو او له درباره یې وویستو.

د تورپېکۍ طبعیت په دې خراب ؤ چې موږ د زکوة لپاره ورته راغلي وو مګر د ملا صاحب د یوه نهٔ شي، سم مجلس یې را خراب کړ، د کالو طبعیت په دې خراب ؤ چې دا اخونذاده صاحب ناراضه شو دواړو په لاړ ملا صاحب ته بد ویل چې مجلس یې سره ګنده کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک ته چا اطلاع ورکړه چې نن اخوندزاده صاحب زکوة ورکوي، د کنارخېلو ټول کلی ورغلی دی. ملک پوه شو چې کیسه هغه ده چې ما ورته کړې وه او امید یې پیدا شو چې اخوندزاده به زما کار کړی وي. په سبا اخوندزاده ته ورغلی او تپوس یې ځنې وکړ. اخونذاده صاحب او خلیفه صاحب ټول حال ورکړ ملک ته سخت خار ورغلو او وې ویل چې بس تهٔ دعا راته کوه انشا الله زهٔ به تر سبا پوري په خپل مقصد کښې کامیاب شم.

ملک کورته لاړو او خپل زوی ته یې وویل چې ما ډېر کوشش وکړ چې تاته ستا د خوښې واده په خوشحالي وغواړم ځو ځله مې پخپله ورته وویل، تېرو ورځو کښې مو د اخوندزاده صاحب په ذریعه ورته وویل مګر هغه په انکاري دي. د اخونذاده صاحب له وېنا وروسته دا کار موږ ته ډېر لوی پېغور دی. په هر صورت به دا کار اوس په زوره تر سره رسوو. او ماښام تیاري وکړه په زور به نجلۍ راوړو.

خان زاده دا خبره خوښه وه او نیمه شپه دواړو ځان تیار کړو توپک یې ور واخست له کوره لاوتلي نهٔ وو چې خان زاده پلار ته وویل که زهٔ او تهٔ ایکړ ورشو امکان شته چې موږ په خپل مقصد کښې کامیاب نهٔ شو، که دوی سره بل څوک وي یا به دې ښځو سره درسته وي دوی به موږ وشرموي. تر دې دا ښهٔ ده چې نن پاته شو سبا به کومکان پیدا کړو راسره لاړ به شي بیا به کوندي کامیاب شو. دوه په دوه ورتګ له خطرې خالي نهٔ دی. ښځو سره که بل څوک نهٔ وي هم دوی دوې دي په مقابله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښني برابر يو، يو په يو که مقابله سره وکړو او دوی پرې را زورور شي خانه به مو خرابه شي.

ملک چې د زوی په تجويز غور وکړو لږ په سوچ کښني شو بيا يې ورته وويل چې ستا عقل او تجويز مو خوښ دی سبا به له همسايه ګانو څو ځوانان راسره کړو نن پاته يو.

دا همسايه ګان ټول هغه خلک وو چې قاتلان يا بل داسې مجرمان وو چې ملک پناه ورکړې وه او د ملک له وجې سرکار هم څه نۀ ورته ويل. د ملک هر کار به دې خلګو کړو اکثر به يې د بدمعاشانو کار ځنې اخستو، د دوی روزګار نۀ ؤ صرف په روپو به يې خلک وژل يا به د لارو شوکي يې کړې، ناتارونه به يې بوتلل په دې کښني نيمه به د ملک وه او نيمه به د دوی وه.

سهار خان زاده خپل مزدور ته وويل چې همسايه ګانو ته ورشه او شپې له څلور تنه راوله.

تور چې ورغلو او څلور تنه يې وغوښتو د ټولو دا خيال وو چې شوکي ته مو غواړي، هر يو به ويل چې زۀ ځم او په دې پخپله سره اخته شو. يوه به ويل چې فلانکی تېره ورځ تللی ؤ، ډېر څه په لاس ورغلو اوس هيڅ حق نۀ لري اوس زما وار دی، بل رېغ وکړ چې زۀ تر اوسه نۀ يم تللی په والله زۀ به ضرور ځم، يو بل وويل چې تر اوسه يو وار تللی يم هغه هم په خالي لاس راغلم اخر يو سپين ږيري وويل چې تاسو مۀ ګنده کېږئ، تر اوسه دا نۀ ده معلومه چې څه لپاره مو غواړي، چېري اسماني روزي ته مو غواړي که بل څه کار يې وي. زۀ فيصله کړم په دې به د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

امین وي. بس ږغ به نهٔ لري. فیصله په دې ده که اسماني روزي وه ځلور کسان به ځي او هر څه که راوړي د ټول کلي به سره ګډه وي. دا فیصله د دې موقع لپاره نهٔ ده بلکې تل لپاره ده او که د ملک صاحب نور څه کار ؤ هغه به کار وکړي.

د سپین ږیري دا وینا د ټولو خوښه شوه او ټولو وویل چې بس دا ستا فیصله مو منلې ده او تر ټولو دا ښهٔ ده هر سړي ته به خپل نصیب ورسېږي.

سپین ږیري ځلور کسان سپین خر چراغ او خپل ورور قلم وټاکل دا ځلور تنه تور سره روان شو، خان زاده د دوی په انتظار کښي ؤ، ټولو له خان زاده سره ښهٔ په مینه او ادب روغبړ وکړ، اخر خان زاده ورته وویل چې زموږ پروګرام دا دی چې ماښام به یوه نجلۍ راتښتوو.

ډېر ښهٔ دا نجلۍ تهٔ د ځان لپاره راوړې که زموږ به هم څه ونډه وي چراغ پوښتنه ځني وکړه.

په خندا خندا خان زاده وویل چې نهٔ نهٔ، دا ما خوښه کړې وه، مګر مور او پلار یې نهٔ راکوي اوس یې په تېښته راوړم، که چېري ستاسو شوق وي نوري نجوني ډېري دي.

د خان زاده په جواب چراغ لږ شرمنده شو او وې ویل چې نهٔ نهٔ ما ګپه کړه، موږ ته به خدای تعالٰی خپل نصیب راکړي.

خان زاده دې سړو ته د ماښام ډوډۍ ورکړه، ښهٔ ناوخته پلار ته یې وویل چې بس موږ ځانونه تیار کړي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

روانېږو، توپک کارتوس او چړې مو را اخستي دي، تۀ راسره ځې که نۀ.

هو هو زۀ به ضرور ځم ملک توپک واخست او دوی سره روان شو. په لاري ملک ورته وایي چي دا کلیوال اکثر زما مخالف دي او دا یو سکولي (طالب علم) ټول کلی راته پورته کړی دی او ټول یې سره ملګري دي. زړۀ مې لرئ چي څوک راپوه نۀ شي. که راپوه شي ټول به ګډه مقابله راسره کړي، کله چي کلي ته ګډ شو داسي په احتیاط روان وو چي د پښو سوخل او کړپ یې چانۀ اروېدو.

د تورپېکۍ غولي ته چي نږدې شو ټول سره ودرېدو ملک ورته وویل چي اوس ډېر خیال کړئ، په یوه وار داسي حمله وکړئ چي خپل کار زر تر سره کړو کلی په راپوه نۀ شي او که ښځو سره څه درسته وه ډېر خیال کړئ چي خوږ نۀ شي دا تورپېکۍ ډېره بده ښځه ده، ټولو خپلو توپکو ته کار توس وراویست.

قلم یې د کوټې وره ته ولېږو چي ته ګوره وینې دي که ویده. قلم چي ورته نږدې شو ولید چي چراغ بل دی، زړۀ نشته په دروازه کښي سوروی ؤ په دې کښي چي قلم ورته وکتل وې لیدو چي ټول ویده دي. قلم دې نورو ته ورغلو او ورته یې وویل چي دوی ویده دي. څراغ یې بل پرې ایښی دی، لیدل کېږي نه چي څو کسان دي. بل څوک شته که نۀ. چراغ وویل چي چراغ یې په کست بل پرې ایښی دی. بس داسي به وکړو ټول به په یوه وار دروازې ته زور ورکوو چي ور مات شي ټول به پرې ورننوزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او مور به يې تر غاړه نيسو د لور په څُله به يې لاس ور ونيسو او روانه ؤ به يې.

د چراغ تجويز د ټولو خوښ شو او په يوه وار يې دروازې ته زور ورکړ. دروازه ډېره کمزورې وه، بلوټ يې نهٔ ؤ صرف تر شا يې ډبره ورته ايښې وه، دوی چې خپل ټول زور ورته ورکړی مګر دروازه ډېره په اساني خلاسه شوه او ټول په وره کښې پرېوتل. د قلم د ټوپک له ماشې يو څيز ولګېدلو، ډز يې شو کارتوس تر ووت د سپين په ورانه ولګېده.

تورپېکۍ چې دا کړپ او ډز واورېد سر يې ليا نهٔ ؤ پورته کړی چې ږغ يې وکړ چې لالکه سړي دي، وله يې د تورپېکۍ لور په مور ږغ وکړې چې موري سړي دي، ستا په توپنچه يې وله.

ملک او ملګرو يوه بله خواته وکتل چې لالک چېري پروت دی، هيڅ يې نهٔ وليد خړ په کونج کښې يو تور کالی وليد زر يې خيال وکړ چې دا دی توپک يې پرې ونيوو او ورته وويل چې بس ږغ مهٔ لره خير او سلامتي دي په دې کښې ده لږ شک ورولوېد چې دا خو سړی نهٔ دی لاس يې ور وړو، کالی يې پورته کړو چې ګوري هيڅ هم نشته. زړهٔ کښې سخت شرمنده شو او وې ويل چې صحيح يې ويلي دي چې د غلهٔ له خپله سوري وېره شي.

درخانۍ زر څراغ مړ کړو کوټه کښې تياره جوړه شوه په مور يې ږغ وکړ چې ولي يې نهٔ ولې، بيا يې له ځان سره سوکه وويل چې زما چاړه څه شوه او زر يو کونج ته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک خیال وکړ چې واقعي مور سره یې توپنچه ده مګر کوټه کښې تیاره شوه هیڅ نهٔ لیدل کېدو، لاکن په هغه خوا یې ټک وکړ په کوم طرف چې یې په تورپېکې اول وار سترګې ښتې وې خو تورپېکې دا وخت بله خوا ته تللې وه، ګولۍ په قلم ولګېده ږغ یې کړو چې زهٔ مو مړ کړم.

خان زاده زر د باکس تیلۍ ووهله، ټولو درخانۍ او مور یې صحیح کړه قلم یې هم ولید چې پروت ؤ خان زاده زر په وره کښې ودرېد چې راځخه لاړ نهٔ شي.

ملک ږغ وکړی چې بس بل ټک مهٔ کړئ، خپل سړي مو وویستل، بیا ورپه یاد شو چې ما سره د لاس بتۍ هم شته او بله یې کړه. ملک او خړ په تورپېکې برید وکړی، خان زاده او چراغ په درخانۍ برید وکړی، درخانۍ یې لا اول وار بهر وا ایستله، چراغ په ملا ورکښېناستو او په خُله یې لاس ور ونیوو مګر تورپېکې ښهٔ مقابله وکړه، درې واره ځنې خلاسه شوه ملک ته وېره ورپیدا شوه چې راځخه وځي. کلی به په راخبر کړي. د زوی خوا ته یې بتۍ ور واچوله ورته یې وویل چې دا نجلۍ چراغ ته پرېږده، دا ښځه راسره ونیسه، اخري وار یې تورپېکې په درو پړې باسله او ملک په غاړه چاړه ورتېره کړه او د لاس بتۍ یې مړه کړه چراغ ته وویل چې ته ولاړ ېږه مهٔ تر څو چې خُله مو د نجلۍ نهٔ وي ور تړلې.

ملک له جیبه دسمال راوکېښ، د درخانۍ په خُله یې ورچخ کړی، وروسته خان زاده یې خُله ور وتړله او خړ په خپل پټکي لاسونه ور وتړل او نجلۍ یې په غېږ کښې له کوټې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویستله. ملک بېرته کوټې ته راغلو قلم یې وکاتو چې مړ شوی ؤ او تورپېکی ته یې بجلۍ ور واچوله وې لیده غاړې یې پرې دي معمولي کپنا پکښې شته او سپین یې په شا و ایستو.

ملک او خان زاده درخانۍ تر متهو ونیوله روانه یې کړه چراغ سپین په شا واخست او خر یوه لښته په لاس کښې ونیوله چې درخانۍ به په تلو انکار وکړ په شا به یې ووهله. په ډېر تکلیف یې درخانۍ تر کور ورسوله، لاس او خُله تړلې یې په کوټه کښې بنده کړه، ملک په خپله پاته شو او د ځان په ځای یې تور ورسره ولېږلو. قلم یې په جنازه تر خپله کور راوړ، ورسره یې د قلم عزیزان خبر کړو او هغوی په شپه شپه د قلم خدمت وکړ او خاورو ته یې وسپارلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۱)

ملک چي درخانۍ کور ته ورسوله ډېر خوشحاله ؤ او په بار بار به يې شکرونه ادا کول سهار يې خپلي ښځي نورجهاني ته وويل چي دې نجلۍ سره داسي طريقه جوړه که چي خپل ضد پرېږدي که په ښو خبرو يې راضي کولی شې او که په ترخو خبرو او په دې يې پوه کړه چي اوس دي هيڅ بله لار نشته بغير د دې که موستړي نۀ کړې ژوند به يې په ارام وي کنې تل به يې خپل ژوند تريخ وي.

نور جهانه له درخانۍ سره کښېناسته او نصيحت يې ورته شروع کړو چي تۀ خو ډېره بختوره يې، ښۀ د ملک زوی ته هر چا لوڼي ورکولې مګر هغه په تا مئين ؤ، ډېرو نجونو حالونه ورته راکړي وو مګر دا ستا مېړه قسم اخستی ؤ چي بله نجلۍ به نۀ وغواړم، ستا مور پلار سره په دې باره کښي څو ځله خبري وشوې مګر هغو ته شپنو او غويانو ته ورکولې، تۀ به تل وږې او لڅه وې، مګر خدای ته دا نۀ وه منظوره. خان زاده ته خدای هر څه ورکړي دي ګوره چي څوني (څومره) ښکلې مکان لري څوني جائيداد او مځکي لري اوس به دا ټول ستا ورسره وي ملک سپين ږيری دی وخت يې تېر دی نور زامن يې په نورو ملکو کښي دي، د هغو خپلي کارخانې او کاروبار دی بس هر چا چي تاته څه ويلي دي د هغو خبري له زړۀ وباسه دا به ښۀ وه چي مور پلار به دي دا خبره په خوشحالۍ ترسره کوله، مګر هغه نۀ وشوه هيڅ خبره نۀ ده اوس به يې خوشحاله کړي. تۀ فکر مۀ کړه، تۀ به دلته تل په ارامه يې، په کور کښي مزدوري شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيڅ کار ته به نۀ يې ايساره. ټول کار به مزدوري کوي، له هره کاره به خلاسه يې.

درخانۍ ته چې نور جهاني نصيحت شروع کړ هغې ژړا شروع کړه او څه وخت چې نور جهاني نصيحت ختم کړو درخانۍ په ژړا کښې وويل:

چې دا درسره منم چې زما مور پلار ډېر غريبان دي او هغه د زورور د زور توفيق نۀ لري مګر په دې ځان پوه کړه غريبان دي لاکن بې غيرته نۀ دي او زۀ هم د هغو غيرتمندو لور يم چې زما د پلار به نۀ وي خوښه او زما مور لا سرې غاړې پرته ده دا خيال چې نۀ وکړې چې زۀ به ملا ته وايم چې قبول مې ؤ او قبول مې دی، زما پلار ستاسو له لاسه په جيل کښې دی او نن به مې مور د دۀ بغيره ښخېږي او زۀ بې موره د بل په کور کښې د ناوي په نامه ناسته يم او تۀ راته وايې چې تۀ بختوره يې. نن زۀ د مور او پلار په ډول مظلومه يم هر څه چې راسره کړئ هر څه راته وايې زۀ هيڅ نۀ شم کړی او کله چې يوه ورځ په لاس راشي بيا به........

نور جهاني چې دا خبري واورېدې ډېره غصه شوه او څو لښتي يې ووهله، بيا يې ورته وويل چې زما دا خيال ؤ چې نوی کور نابلده ځای دی او څوک ورسره نشته او تا ته مې څو د مسلمانۍ خبري وکړې، مګر تا کښې هيڅ مسلماني نشته او ماته داسي بې خُلې خبري کړې.

درخانۍ په ژړا کښې ورته وايې چې قسم مه په هغه خدای چا چې پيدا کړې يم که زما له خُلې بل لفظ وباسې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

تولي سزا او تکليفونه به برداشت کړم مګر زما خداى يو دى زبان مه يو دى.

درخانۍ ته هر قسم تکليفونه او سزا يې ورکړې، يوه ورځ نورجهانه په وهلو سترې شوه اخر يې درخانۍ ته وويل چي ګوره دې کور کښي به ستا عزت خوندي وي تاته معلومه ده که نۀ چي د کلي نجوني تل له خان زاده او ددۀ له مېلمنو سره شپه تېروي. کومي نجوني چي انکار وکړي هغه په زوره هم راولي او تۀ يې ځکه نۀ راوستې چي له ډېره وخته د خان زاده د وادۀ خيال درسره ؤ. که چېري تۀ دا خبره نۀ منې نن ورته ګوره چي د کلي ټولي نجوني او ښائسته ښځي راغواړو او د ملک د کور ښځو ته ځوک په اوچته سترګو نۀ شي کتلى.

د نورجهاني په دې خبره درخانۍ ته سخته غصه ورغله او ژړا يې بنده کړه په اوچت ږغ او غصه کښي درخانۍ ورته وويل چي زۀ په دروغو نۀ غولېږم. ماته معلومه ده چي ستاسو زامنو د کلي د نجونو په عزت حملې کړي دي، مګر کله هم کامياب شوي نۀ دي او تۀ دا خبره څنګه پټوې چي ستا مشر زوى له درو کالو دلې نشته، مګر څلور مياشتي له مخه د هغه لور پيدا شوه بل د فاطو چي ستا د بني لور ده تر اوسه مو چاته نۀ ده ورکړې، مګر دا وخت هم حملداره ده، ماته دا خبري مۀ کړه زۀ په هر څه خبره يم، ستاسو ناوي او پېغلي تل د اوسرانو سره ورکي وي، په والله که اوسران (افسران) زما په ښائست خبر شي که مي يوه ورځ هم دلته پرېږدي، دا کور نۀ دى او نۀ دلته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

چـا عـزت خونـدي دی، دا چکلـه ده کـور نـهٔ دی، تاسـو د اوسـرانو دا کار کړئ او هغه ستاسو د ظلمونو مدد کړي.

نـور جهـاني چـي دا پیغورونـه واوریـدل لـه ډیـره قهـره یـې ســترګي راووتــې، ســیخان یــې پــه اور کښــي تــاوده کــړو او د درخانۍ په نوکانو او غاښو یې کښېښول.

درخــانۍ تــر ډیــره دا تکلیفونــه برداشــت کــړل مګــر دا داســي تکليفونــه ول چــي تــر برداشــت تېــر وو، کــه درخــانۍ هــر څوني خواسـتونه او نـارې وکـړې مګـر نـور جهـاني تـه هـيڅ رحـم نـهٔ رازي او نـهٔ مـزدوري او خـادمي همـت کـړی شـي چـي خلاسـه یـې کـړي. اخـر درخـانۍ ورتـه وویـل چـي تـر سـبا سـهاره مـي پرېـږده سـبا به زهٔ جواب درکړم.

نورجهــاني ښــهٔ ســاعت د درخــانۍ خبــري تــه غــوږ نــهٔ نیولــو، درخــانۍ چــي بــار بــار دا خبــره او خواســت ورتــه وکــړ د نورجهـاني د درخـانۍ ونرمـي لهجـې تـه امیـد پیـدا شـو، خیـال یـې وکـړ چـي بـس اوس بـه کـار سـم شـي او درخـانۍ یـې پرېښـودله او لاس پښــې یــې ور خلاســي کــړې بیــا یــې پــه مینــه او غصــه کښــي ورتـه وویـل چـي ولـي ځـان پـه تکلیـف کـوې او هـم زمـوږ زړهٔ را شـین کـوې، مـوږ خـو سـړي خـواره نـهٔ یـو چـي د انسـانانو غوښـي پخـوو. خیـر هـر څـه وشـو هغـه خـو وشـول د بیـا لپـاره خیـال کـوه او پـه دې پـوه یـې چـي خلاسـه مـه نشـته. بیـا ولـي ځـان او مـوږ او ځـان پـه ازار وهـې اوس دي تـر سـبا سـهاره پرېـږدم کـه چیـري سـبا بیـا پـه خپـل ضـد وې او داسـي بـې خُلـې خبـري کـړې د شـیطانانو خبـري دي لـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورږو نۀ وي ایستلي ما سره تر دې سخت علاج شته بیا که خواستونه کړې هم خلاسه به نۀ شې.

نورجهاني چې نصیحت او دهمکۍ ختمې کړې یو ساعت پته خُله شوه بیا یې په مزدوري (خادمي) ږغ کړو چې ما له او دې له اوبه راوړه تږې یو خو بیا یې بل ږغ ور وکړ چې اوبه مۀ راوړه د انارو شربت راوړه.

مزدوري زر د انارو شربت تیار کړو او ورته رایې وړو. نورجهاني جګ لاس کښې ونیو او ګلاس یې ډک کړو اول ګلاس یې درخانۍ ته ورکړ درخانۍ تر اوسه د انارو شربت نۀ وو لیدلی او نۀ یې څښلی ؤ او نن یې شربت ولیدلو هم یې وڅښلی که څه هم شربت ډېر خوږ او خوندمند ؤ مګر درخانۍ ته داسې ور ولګېدو لکه چې د زهرو پیاله په غاړه واړوي. په یوه ګلاس د درخانۍ غاړې لندې او سرې شوې مګر پرې اوبه نۀ شوه. زړۀ یې غوښت چې یو بل ګلاس هم وڅښي مګر تر خُله یې ږغ نۀ وکړ ځکه درخانۍ په زړۀ کښې وویل چې داسې نۀ چې نورجهانه دا خیال وکړي چې په شربتو مې خطا کړه او اوس به د کور نعمتونه ښۀ په ولګېږي او متاثره شوه. نور جهاني بل ګلاس ډک کړو او ورته ونیوو، د درخانۍ ښۀ شوق ورته کېدو او هغه خیال یې زړۀ کښې وګرځېدی او ورته یې وویل چې نۀ نې څښنم، ښۀ نۀ په رالګېږي، مګر د نور جهاني په ډېر اثرار یې دا ګلاس بیا وڅښلو اوبه شوه. نور جهاني د دریم ګلاس ست ورته وکړ لیکن درخانۍ وچ انکار وکړی.

نور جهاني په خپله درې ګلاسه وڅښل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښام نورجهاني درخانۍ ته دوې ګولۍ (چي د نشې وې) ورکړې او ورته يې وويل چي ګولۍ وخوره ارامه به شې ټول بدن دي شين کوټل شوی دی، شپه به په ارامه تېره کړې.

درخانۍ په خُله څه نۀ وويل مګر څه وخت چي نورجهانه ووته دې هم ګولۍ تسي (غوزاري) کړې او وې ويل چي يوه خواته مي د عزت او وينو تږي دي بله خوا مي په ګولۍ خطا کوي او راته وايي چي دربانـدي غمجن يو او بيا يې دا شعر وويلو:

وار مي وژني وار راباندي ژړا کړي

......

سبا سهار نور جهانه بيا ورته راغله او ډېره په مينه يې پوښتنه ورځخه وکړه چي شپه دي څنګه تېره کړه، ارام او خوب دي وکړ که نۀ. درخانۍ ورته وويل چي هو بس شپه وه په خير او ارامه تېره شوه.

نورجهانه يې په جواب پوه شوه چي تر اوسه يې له موږ سره هيڅ مينه نشته ځکه جواب يې داسي نۀ ؤ مګر نور جهاني ږغ نۀ وکړی لږ ساعت پس يې له درخانۍ پوښتنه وکړه چي ددې لپاره را ښکاره شوم چي څه خيال دي دی او دا خواست درته کړم چي زياته مو مۀ زړۀ شيني کوه او مۀ ځان په تکليف کوه.

درخانۍ سر ټيټ نيولی ؤ او په ژړګوني اواز کښې يې ورته وويل چي له ډېره سوچه بعد په دې نتيجې ورسيدم چي زما خلاسه نشته او نۀ څوک داسي شته چي هغه مو درځخه خلاسه کړي. پلار خو مي په جيل کښي دی او هغه هم ستاسو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقابلې توفيق نۀ لري. ورور مې وړوکى دى او دا وخت په سکول کښې دى. هغه چې زما په سر خبري وخت به ډېر په تېر شوى وي. بس زما د قسمت کنجى اوس زما په خپل لاس کښې ده او زۀ ستاسو په قبضه کښې يم. هيڅ هم نۀ شم کړى. بس دا لنډې څو خبرې يې وکړې او پټه خُله شوه، نورجهانه په دې خبرو حيرانه شوه چې څنګه جواب دى مګر په داسې چم او چالاکۍ يې درخانى ته وويل چې کور دې ودان شه. دواړې دې سمې شه مورې دې هم او ځان دې هم له اند يښنو خلاس کړو. بس له نن ورځې بعد تۀ د دې کور مالکه يې هر څه واک او اختيار ستا دى او ستا يو ارمان دى يعنې پلار دې بندي دى ملک به هغه هم په دې څو ورځو کښې را خلاس کړي.

نورجهانې ډېرې داسې خبرې ورته وکړې چې درخانى پرې خوشحاله شي او ورڅخه ووته.

ملک ته نورجهانې حال ورکړى ملک ډېر خوشحاله شو او تور ته يې وويل چې منډه دې همسائيګانو ته ورشه.

لس تنه ځوانان د خوشې لپاره راولږه پسونه دي حلال کړي او پختن دي هم وکړي.

تور همسائيګان را وستو پسونه يې حلال کړو، پختن يې شروع کړ، ملک د مابنام ډوډى ته شا خوا کلي ته حال ورکړى چې مابنام دي له هر کور څخه يو تن ډوډى ته راشي خپل کلي کنارخيلو ته حال ورکړى صاحب زاده شين ګل اخونذاده او ملا صاحب ته پخپله ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماښام له لمانځه بعد د خلکو راتګ شروع شو د خپل کلي څخه څلور تنه راغلو او له نورو کلو څخه هم کم سړي راغلو. اخوندزاده صاحب او ملا صاحب راغلو دواړه په جلا جلا کوټو کښي کښيناستو په کومه کوټه کښي چي اخوندزاده صاحب ناست ؤ ټولو د دهٔ خبرو ته غوږ نيولی ؤ او دهٔ ورته ويلې چي الله تعالی ويلي دي چي زهٔ عزت ورکونکی او اخستونکی يم تاسو ګورئ چي الله په دې کښي څومره لوی حکمت دی او که چېري عزت بندګانو يو بل ته ورکولی اوس به دا ټول خلک په عزت سره اخته وو، مګر په چا چي د الله نظرونه شي هغه ته عزت ورکوي، بس د نورو بندګانو ما سوای ملک ته هم خدای تعالی عزت ورکړی دی. الله هم عزت مندو ته عزت ورکوي ګوري ملک د څوني (څومره) خلکو بندوبست کړی دی، هر څوک خوشی (د واده ډوډی) کړي مګر چا تر اوسه داسي خوشي نهٔ دی کړی مقصد مو دا دی چي ملک دې ټولو ته عزت نن ورکړ الله دي دهٔ ته نور عزت ورکړي.

نن سبا ډېر خلک خپل ځان ته عزت ورکوي او ځان ته د قام ليډران (مشران) وايي دا خلک در اصل په هغو خلکو نيت بدوي چاته چي الله د عزت نعمت ورکړی دی او دا د نن سبا ليډران ټول کافران دي. هغه د قرآن له دې ايتو په ښکاره منکر دي او دې عزت مندو ته په سپک او بد نظر ګوري. هم ددې خلکو عزت نهٔ کوي، بلکې نور خلکو کښي د داسي خلک لکه عالمان، ملکان، سرداران، افسران چي ټولو ته الله عزت ورکړی دی په ضد تبليغات کوي. بهر حال له داسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلګو ځان ګورئ، ناسته ولاړه مه پخپله ورسره کوئ او مه خپل عزيز قريب اولاد ورپرېږدئ. دا خلک د کفارو خبري کړي، د کفارو خبري خوړې دي، خلک ژر ددوی په خبرو خطاوځي او تل له داسي خلګو ځان ګورئ.

په کومه کوټه کښي چي ملا صاحب ناست ؤ دلته خلګو د ملا صاحب خبرو ته غوږ نيولی ؤ او دهٔ ورته ويل چي زموږ د خلګو ډېر عادتونه داسي دي چي هغه په عباداتو کښي شمېرل کېږي. تاسو ګورئ چي دا خوشی (د واده ډوډۍ) عادت او رواج دی مګر حقيقت کښي دا خيرات دی. ډېر خوران پرې ماړه شي ځومره ډېر ثواب دی.

څوک چي د خوشي ډوډۍ ته راتلو هغه راغلو د خلګو راتګ ختم شو تياري شروع شوه دسترخوانونه خواره شول ډوډۍ پرې کښېښول شوه، شوروا وره مرۍ (ماته ډوډۍ) غوښه او پلاؤ په دسترخوانو کښېښودل شول په خوراک بسم الله وشوه.

د ملا صاحب خپل بيان جاري ؤ تر خوراک له مخه يې وويل چي ګورئ د خدای تعالٰی عجب شان دی يو ځای کښي فرمايي چي: "په ورځ د قيامت به د هري ګولې (نوړۍ) حساب غوښتل کېږي." د دې حکم په رڼا کښي علما وايي چي مسلمان دي کم خوراک کوي چي په ورځ د قيامت به يې حساب کم وي، مګر بل ځای بيا خدای تعالٰی فرمايلي دي که څوک د چا ته يوه ګوله ډوډۍ ورکړي په دې به يې ثوابونه ډېر شي. د دې حکم په رڼا کښي علما وايي چي که څوک د چا کور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ورشي لا مېلمه شي نو پکار ده چې ډېر خوراک وکړي، ځکه چې د کور وال ثوابونه پرې ډېرېږي.

کله چې ملا صاحب دا وینا ختمه کړه نو یې مخ ته پرته غوښه (چې روغه شولګۍ وه) په دواړو لاسو یې ور پورته کړه او ځُلې ته یې یوړه او په غاښو یې دا غټې غټې خاشې ور پرېکړې او له هډه (هډوکي) یې تر هغه وخته ځُله نهٔ کړه پورته چې صفا یې وشکوله.

بندوبست د ډېرو سړو شوی ؤ مګر خلګ ډېر کم راغلو، ځکه هر څه ډېر ؤ ملک به د کوټې په وره کښې ودرېدو او مېلمانو ته بې ویل چې غاړي مو بندي دي که به شرم کوئ هر سړی یې داسي خورئ لکه خپل کور، هر څه ډېر دي. یو وار ملک په ملا صاحب نظر شو چې وکتل د ملا صاحب تر مخ غوښه نشته ملک په خپله له خادمه تال واخست او د ملا صاحب تر مخ یې لویه غټه غوښه کښېښودله، ملا صاحب سوکه د ملک لاسونه ونیول چې غوښه مهٔ ږده.

ملک ورته وویل چې غوښه خو ډېره ده ګورې نهٔ چې د ټولو تر مخ پرته ده، لږ ساعت پس دهٔ دا غوښه هم هغه شان پورته کړه او هغه شان یې وخوړله مګر په دې وار به یې یو وار سر ځني پورته کړ.

څه وخت چې ډوډۍ فارغه شوه اخونذاده صاحب په خپله او ملا صاحب په خپله کوټه کښې د دعا لپاره لاسونه پورته کړو او اوږدې دعاګاني وشوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس له دعاګانو ملک مېلمنو ته د تلو اجازه ورکړه.
ملا صاحب ته يې وويل چې که تکليف نهٔ وي تهٔ لږ ساعت کښېنه چې دا خلګ ووځي نکاح به تړې.
نهٔ نهٔ ملک صاحب، دا خو هيڅ تکليف نهٔ دی. موږ عالمان يو الله تعالٰی علم راکړی د داسي ورځي لپاره دی. دا خو زموږ فرض دی. ملا صاحب ورته وويل. ملک صاحب د سرای په وره کښي ولاړ ؤ هر څوک چې وتو اول به يې ملک ته مبارکي ورکړه بيا به يې اجازه وغوښته او د کور ودانۍ دعا بې ورته وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۳)

ټول خلک ووتو ملا صاحب يوازي پاتي شو، د نکاح شروع کولو له مخه يې وويل چي نجلۍ چيري ده چي وکالت ورڅخه واخلو.

هلک خو دا دی ناست دی او نجلۍ په کوټه کښي ده ملک ورته وويل. ملا صاحب له ملک څخه تپوس وکړی چي چاته يې وکالت ورکړی نهٔ دی. نهٔ صاحب مور په دې وکالتو څه پوهيږو. ملک جواب ورکړی. ملا صاحب وويل ښهٔ داسي وکړئ چي نوري زنانه له کوټې وباسئ او ما سره يو سړی شئ چي کوټې له مي ورولي.

يو سړی په منډه لاړو او نوري ښځي له کوټې وايستلې او بيا يې اطلاع راوړه چي لاړ خلاسه ده ملا صاحب هم ولاړ شو او يو سړی يې تر لاس ونيولو او د کوټې خواته روان شو.

درخانۍ چي موقع خالي پيدا کړه چي څوک نشته او ملا به راځي نکاح مي تړي سبا به خلک وائي چي مور يې پخپله مړهٔ کړه او پلار يې دا دی په خوښه بندي کړی دی او د ملک زوی يې خوښ ؤ تر داسي پيغورو او خبرو زما لپاره مرګ ښهٔ دی، زر يې د ټيکري (څادر) په څاک په ناستي خپله غاړه ټينګه کړه او ګنډه يې ورکړه.

ملا صاحب چي د کوټې ور (دروازې) ته رالو ورسره سړي ته يې وويل چي دلته بهر ودريږه د ننه مهٔ راځه په داسي موقع نجلۍ له نرګانو ډيره شرميږي، دا سړی بهر ورته ودريد او ملا صاحب کوټې ته ننوت ور يې پوري (بند) کړو. درخانۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره نږدې يو خوا ته کښېناستو او غاړې يې دوه درې واره په زوره صفا کړې بيا يې ورته وويل:

چي؛ زويه دا خو ډېره ښهٔ خبره ده چي تهٔ ډېره د غريب سړي له کوره وې او نن دې په داسې ماړه کور کښي نصيب وشو او ناسته يې او د دې کور مالکه يې داسې ښهٔ نصيب ما تر اوسه د بل غريب د لور نهٔ دی ليدلی. داسې بخت دې نصيب شه اوس زهٔ نکاح تړم تهٔ به مې ډېر نهٔ ستړی کوې، بس وکالت راکړه چي تهٔ هم ارام وکړې او زهٔ هم.

مګر نجلۍ هيڅ جواب ورنهٔ کړو. ملا صاحب بيا ورته وويل او په سر يې د ميني لاس ور تېر کړو مګر نجلۍ نهٔ جواب ورکړو او نهٔ وښورېده. ملا صاحب حيران شو چي نجلۍ نهٔ ښوري او نهٔ په لاس بد خوري، مګر درېيم ځل ملا صاحب په وېره وېره د نجلۍ په بدن يو بل ځای لاس تېر کړو، مګر نجلۍ هغه شان پټه خُله او بې حرکته وه. اخر ملا صاحب پرې زړور شو او په مخ يې لاس ورتېر کړو او له مخه يې ټيکری څني پورته کړو او وې ليده چي نجلۍ د ټيکري په څاک غاړه تړلې ده او خودکشي يې کړې ده.

ملا صاحب چي وليده نجلۍ مړهٔ ده تر خُله يې چيغه ووته او په وره کښي ولاړ سړي ته يې بږغ کړو چي راشه نجلۍ څهٔ کړي دي. هغه هم چټک کوټې ته ورننوت او وې ليده چي نجلۍ په ناسته خود کشي کړې ده او په منډه دې سړي ملک ته حال ورکړ. ټول کور وال پرې خبر شو، ټول کوټې ته لاړو تر اوسه نجلۍ ناسته ده، مګر مړهٔ ده. ټول سره پريشانه شو چي دا څه وشو اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

به خلک څه وايي او موږ به څه جواب ورکوو. قسماقسم تدبيرونه يې جوړ کړو، مګر په يوه کښي يې هم پرده نۀ ليده.

اخر نور جهاني ورته وويل چي موږ د خداى له وليانو سره مينه او دوستي لرو او له هغو سره تل مشورې کړو بايد اوس هم له اخونذاده صاحب سره مشوره وکړو او د هغه په مشوره کښي به زموږ پرده ضرور وي.

د نور جهاني دا تجويز د ملک خوښ شو او پخپله سم دستي اخونذاده ته ورغلو او حال يې ورکړ هغه يو ساعت خاموشه شو بيا يې ورته وويل چي ما سره يو چل شته اوس په شپه شپه ښځه ښخه کړه او چاته دِغ مۀ لره او ملا صاحب هم پوه کړه چي دِغ نۀ وکړي. سهار زما تر راتګ پوري تاسو خوشحالي جوړوئ، څوک د ځان په پريشاني مۀ پوهوئ، ملک هم زر خپل رازداران په موټر کښي د بازار هديرې ته ولېږلو چي قبر وکيندي او په بل موټر کښي يې نجلۍ بغير د کفن او غسل واخسته چي دا موټر ورسېدو قبر تيار ؤ او نجلۍ يې بغير د جنازې د نمانځه ښخه کړه او سهارګاه ته موټران خپل کور ته راغلو.

اخوندزاده تل نمونځ کور کښي کوو نن سهار يې هم خپل کور کښي نمونځ وکړ، وروسته يې وظيفه وکړه بيا يې د څاښت نفل وکړو د څاښت له نمانځه وروسته اخوندزاده صاحب به کورته لاړو او ارام به يې وکړو، مګر نن د دربار په کوټه کښي په مراقبه کښي شو په دې دوران کښي درې کسان د دۀ زيارت ته راغلو مګر خليفه ورته وويل چي دلته ارام کښېني

(c) ketabton.com: The Digital Library

او څه وخت چي له عبادته صاحب فارغه شو بیا ږغ په وکړي او خپل فریاد ورته وکړي.

دې سره سره د خلیفه ږغ چي اخونزاده صاحب واورېدو لږ ساعت پس یې په مراقبه کښي ناره کړه چي فضل خدایه! فضل خدایه! یا ربه! ته یې پرده خوندي کړې او نور مسلمانان له داسي بلاؤ وساتې. اخونزاده صاحب زر سر راپورته کړو او چټک بغیر د دعا پورته شو بیت یې واخست او کپي یې په پښو کړې. خلیفه او ملاقاتیان پرې حیران شو چي څه چل وشو او پوه شول چي څه کیسه ده او ټولو وویل چي خیر دي غواړو یا ربه! ته خیر وکړې.

اخوندزاده ملاقتیانو او خلیفه ته وویل چي راځئ سره ملګري شو، ما څه ولید هر څه کونکی خدای تعالی دی.

دا سړي هم ورسر روان شو سیخ د ملک کورته ورغلو د ملک کره ډېر خلک د مبارکۍ لپاره راغلي وو چي اخوندزاده صاحب یې ولید ټول ورته ولاړ شو او لاسونه یې په نامه ونیول.

دې خلکو دا خیال وکړ چي اخوندزاده به هم مبارکي ته راغلی وي او څه وخت چي اخوندزاده صاحب کښېناستو ملک ته یې وویل چي ملکه په کور کښي څه نوې کیسه خو نشته.

نه نشته الحمد الله، له ربه راضي یو، خدای دي نه شي ناراضه. هیڅ داسي نوې نشته ملک ورته وویل:

اخوند زاده په ډېره حیرانګي ورته وویل چي څنګه نشته زه اوس په مراقبه کښي وم او کشف راته وشو چي د تور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ېبانو پاچا ستا په ناوې نژور (اینرور) باندي مئین ؤ او هغه د ېبانو ته حکم ورکړی چي دا نجلۍ به ماته راوړئ او که مو نۀ راوړه زۀ به تاسو ټول مړۀ کړم. د ېبان هم مجبوره شول اوس لږ ساعت مخکښي د ېبانو هغه بېهوشه کړه او یو یې وړه او دا نجلۍ د د ېبانو باچا ځانته په نکاح کړه او بس بیا به یې په سترګو نۀ وویني او تۀ ورشه وې ګوره چي نجلۍ شته که نۀ.

ملک هم کورته ننوت او یو ساعت لپاره ورک ؤ چي واپس راغلو وې ویل چي بېشکه نجلۍ نشته. د برېښنا په شان په ټوله علاقه کښي دا خبره ویره شوه چي ملک په نرور د د ېبانو پاچا مئین ؤ او هغو له شپې نجلۍ یووړه.

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library